

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Mende Község Önkormányzata

Tartalomjegyzék

BEVEZETÉS	6
A TELEPÜLÉS BEMUTATÁSA.....	6
ÉRTÉKEINK, KÜLDETÉSÜNK.....	11
CÉLOK.....	11
A HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM ÁTFOGÓ CÉLJA	11
A HEP HELYZETELEMZŐ RÉSZÉNEK CÉLJA.....	13
A HEP IT CÉLJA.....	13
A HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM HELYZETELEMZÉSE (HEP HE).....	14
1. JOGSZABÁLYI HÁTTÉR BEMUTATÁSA	14
1.1 A PROGRAM KÉSZÍTÉSÉT ELŐÍRÓ JOGSZABÁLYI KÖRNYEZET RÖVID BEMUTATÁSA	14
1.2 AZ ESÉLYEGYENLŐSÉGI CÉLCSOPORTOKAT ÉRINTŐ HELYI SZABÁLYOZÁS RÖVID BEMUTATÁSA ..	14
2. STRATÉGIAI KÖRNYEZET BEMUTATÁSA	15
2.1 KAPCSOLÓDÁS HELYI STRATÉGIAI ÉS TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZATI DOKUMENTUMOKKAL, KONCEPCIÓKKAL, PROGRAMOKKAL.....	15
2.2 A HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM TÉRSÉGI, TÁRSULÁSI KAPCSOLÓDÁSAINAK BEMUTATÁSA	17
2.3 A TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZAT RENDELKEZÉSÉRE ÁLLÓ, AZ ESÉLYEGYENLŐSÉG SZEMPONTJÁBÓL RELEVÁNS ADATOK, KUTATÁSOK ÁTTEKINTÉSE, ADATHIÁNYOK KIMUTATÁSA.....	18
3. A MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK ÉS A ROMÁK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE	18
3.1 JÖVEDELMI ÉS VAGYONI HELYZET	18
3.2 FOGLALKOZTATOTTSÁG, MUNKAERŐ-PIACI INTEGRÁCIÓ	19
3.2.1. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - NYILVÁNTARTOTT ÁLLÁSKERESŐK SZÁMA ÉS ARÁNYA, 15-64 ÉVESEK SZÁMA..... HIBA! A KÖNYVJELZŐ NEM LÉTEZIK.	
3.3 PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI SZOCIÁLIS ELLÁTÁSOK, AKTÍV KORÚAK ELLÁTÁSA, MUNKANÉLKÜLISÉGHEZ KAPCSOLÓDÓ TÁMOGATÁSOK	25
3.4..... HIBA! A KÖNYVJELZŐ NEM LÉTEZIK.	
3.5 TELEPEK, SZEGREGÁTUMOK HELYZETE	28
3.6 EGÉSZSÉGÜGYI ÉS SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOKHOZ VALÓ HOZZÁFÉRÉS	29
3.7 KÖZÖSSÉGI VISZONYOK, HELYI KÖZÉLET BEMUTATÁSA.....	32
3.8 A ROMA NEMZETISÉGI ÖNKORMÁNYZAT CÉLCSOPORTOKKAL KAPCSOLATOS ESÉLYEGYENLŐSÉGI TEVÉKENYSÉGE, PARTNERSÉGE A TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZATTAL.....	34
3.9 KÖVETKEZTETÉSEK: PROBLÉMÁK BEAZONOSÍTÁSA, FEJLESZTÉSI LEHETŐSÉGEK MEGHATÁROZÁSA.	34
4. A GYERMEKEK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE, GYERMEKSZEGÉNYSÉG	35
4.1. A GYERMEKEK HELYZETÉNEK ÁLTALÁNOS JELLEMZŐI (PL. GYERMEKEK SZÁMA, ARÁNYA, ÉLETKORI MEGOSZLÁSA, DEMOGRÁFIAI TRENDEK STB.)	35

4.2. SZEGREGÁLT, TELEPSZERŰ LAKÓKÖRNYEZETBEN ÉLŐ GYEREKEK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE	41
4.3. A HÁTRÁNYOS, ILLETVE HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ	41
4.4 A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK/TANULÓK, VALAMINT FOGYATÉKOSSÁGGAL ÉLŐ GYEREKEK KÖZOKTATÁSI LEHETŐSÉGEI ÉS ESÉLYEGYENLŐSÉGE..... HIBA! A KÖNYVJELZŐ NEM LÉTEZIK.	
4.5 KÖVETKEZTETÉSEK: PROBLÉMÁK BEAZONOSÍTÁSA, FEJLESZTÉSI LEHETŐSÉGEK MEGHATÁROZÁSA.	52
5. A NŐK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE	54
5.1 A NŐK GAZDASÁGI SZEREPE ÉS ESÉLYEGYENLŐSÉGE	55
5.2 A MUNKAERŐ-PIACI ÉS CSALÁDI FELADATOK ÖSSZEEGYEZTETÉSÉT SEGÍTŐ SZOLGÁLTATÁSOK	57
5.3 CSALÁDTERVEZÉS, ANYA- ÉS GYERMEKGONDOZÁS TERÜLETE	58
5.4 A NŐKET ÉRŐ ERŐSZAK, CSALÁDON BELÜLI ERŐSZAK	59
5.5 KRÍZISHELYZETBEN IGÉNYBE VEHETŐ SZOLGÁLTATÁSOK	60
5.6 A NŐK SZEREPE A HELYI KÖZÉLETBEN	60
5.7 A NŐKET HELYI SZINTEN FOKOZOTTAN ÉRINTŐ TÁRSADALMI PROBLÉMÁK ÉS FELSZÁMOLÁSUKRA IRÁNYULÓ KEZDEMÉNYEZÉSEK	60
6. AZ IDŐSEK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE	62
6.1 AZ IDŐSKORÚ NÉPESSÉG FŐBB JELLEMZŐI (PL. SZÁMA, ARÁNYA, JÖVEDELMI HELYZETE, DEMOGRÁFIAI TRENDEK STB.)	62
6.2 IDŐSEK MUNKAERŐ-PIACI HELYZETE	63
6.3 A KÖZSZOLGÁLTATÁSOKHOZ, KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉSHEZ, INFORMÁCIÓHOZ ÉS A KÖZÖSSÉGI ÉLET GYAKORLÁSÁHOZ VALÓ HOZZÁFÉRÉS	64
6.4 AZ IDŐSEKET, AZ ÉLETKORRAL JÁRÓ SAJÁTOS IGÉNYEK KIELÉGÍTÉSÉT CÉLZÓ PROGRAMOK A TELEPÜLÉSEN	66
6.5 KÖVETKEZTETÉSEK: PROBLÉMÁK BEAZONOSÍTÁSA, FEJLESZTÉSI LEHETŐSÉGEK MEGHATÁROZÁSA.	67
7. A FOGYATÉKKAL ÉLŐK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE	68
7.1 A TELEPÜLÉSEN FOGYATÉKOSSÁGGAL ÉLŐ SZEMÉLYEK FŐBB JELLEMZŐI, SAJÁTOS PROBLÉMÁI	68
7.2. FOGYATÉKKAL ÉLŐ SZEMÉLYEK PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSA, KEDVEZMÉNYEI	69
7.3. A KÖZSZOLGÁLTATÁSOKHOZ, KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉSHEZ, INFORMÁCIÓHOZ ÉS A KÖZÖSSÉGI ÉLET GYAKORLÁSÁHOZ VALÓ HOZZÁFÉRÉS LEHETŐSÉGEI, AKADÁLYMENTESÍTÉS	70
7.4 KÖVETKEZTETÉSEK: PROBLÉMÁK BEAZONOSÍTÁSA, FEJLESZTÉSI LEHETŐSÉGEK MEGHATÁROZÁSA	71
8. HELYI PARTNERSÉG, LAKOSSÁGI ÖNSZERVEZŐDÉSEK, CIVIL SZERVEZETEK ÉS FOR-PROFIT SZEREPLŐK TÁRSADALMI FELELŐSÉGVÁLLALÁSA	72
9. A HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM NYILVÁNOSSÁGA	73
A HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM INTÉZKEDÉSI TERVE (HEP IT)	74
1. A HEP IT RÉSZLETEI	74

JÖVŐKÉPÜNK	81
AZ INTÉZKEDÉSI TERÜLETEK RÉSZLETES KIFEJTÉSE.....	82
I./1 A MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK ÉS A ROMÁK ESÉLYEGYENLŐSÉGE	82
AZ INTÉZKEDÉSI TERÜLETEK RÉSZLETES KIFEJTÉSE.....	83
I./2 A MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK ÉS A ROMÁK ESÉLYEGYENLŐSÉGE	83
AZ INTÉZKEDÉSI TERÜLETEK RÉSZLETES KIFEJTÉSE.....	85
I.3 A MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK ÉS A ROMÁK ESÉLYEGYENLŐSÉGE	85
AZ INTÉZKEDÉSI TERÜLETEK RÉSZLETES KIFEJTÉSE.....	86
I./4 A MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK ÉS A ROMÁK ESÉLYEGYENLŐSÉGE	86
AZ INTÉZKEDÉSI TERÜLETEK RÉSZLETES KIFEJTÉSE.....	87
I./5 A MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK ÉS A ROMÁK ESÉLYEGYENLŐSÉGE	87
AZ INTÉZKEDÉSI TERÜLETEK RÉSZLETES KIFEJTÉSE.....	89
II/1. A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGE	89
AZ INTÉZKEDÉSI TERÜLETEK RÉSZLETES KIFEJTÉSE.....	90
II./2 A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGE	90
AZ INTÉZKEDÉSI TERÜLETEK RÉSZLETES KIFEJTÉSE.....	91
II./3 A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGE	91
AZ INTÉZKEDÉSI TERÜLETEK RÉSZLETES KIFEJTÉSE.....	93
II./4 A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGE	93
AZ INTÉZKEDÉSI TERÜLETEK RÉSZLETES KIFEJTÉSE.....	94
II./5 A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGE	94
AZ INTÉZKEDÉSI TERÜLETEK RÉSZLETES KIFEJTÉSE.....	95
III./1 A NŐK ESÉLYEGYENLŐSÉGE	95
AZ INTÉZKEDÉSI TERÜLETEK RÉSZLETES KIFEJTÉSE.....	96
III./2 A NŐK ESÉLYEGYENLŐSÉGE	96
AZ INTÉZKEDÉSI TERÜLETEK RÉSZLETES KIFEJTÉSE.....	98
III./3 A NŐK ESÉLYEGYENLŐSÉGE	98
AZ INTÉZKEDÉSI TERÜLETEK RÉSZLETES KIFEJTÉSE.....	99
III./4 A NŐK ESÉLYEGYENLŐSÉGE	99
AZ INTÉZKEDÉSI TERÜLETEK RÉSZLETES KIFEJTÉSE.....	100
III./5 A NŐK ESÉLYEGYENLŐSÉGE	100
AZ INTÉZKEDÉSI TERÜLETEK RÉSZLETES KIFEJTÉSE.....	101
IV./1 AZ IDŐSEK ESÉLYEGYENLŐSÉGE	101
AZ INTÉZKEDÉSI TERÜLETEK RÉSZLETES KIFEJTÉSE.....	103
IV./2 AZ IDŐSEK ESÉLYEGYENLŐSÉGE	103

AZ INTÉZKEDÉSI TERÜLETEK RÉSZLETES KIFEJTÉSE.....	104
IV./3 AZ IDŐSEK ESÉLYEGYENLŐSÉGE	104
AZ INTÉZKEDÉSI TERÜLETEK RÉSZLETES KIFEJTÉSE.....	106
IV./4 AZ IDŐSEK ESÉLYEGYENLŐSÉGE	106
AZ INTÉZKEDÉSI TERÜLETEK RÉSZLETES KIFEJTÉSE.....	107
IV./5 AZ IDŐSEK ESÉLYEGYENLŐSÉGE	107
AZ INTÉZKEDÉSI TERÜLETEK RÉSZLETES KIFEJTÉSE.....	108
V/1. A FOGYATÉKKAL ÉLŐK ESÉLYEGYENLŐSÉGE.....	108
AZ INTÉZKEDÉSI TERÜLETEK RÉSZLETES KIFEJTÉSE.....	109
V/2. A FOGYATÉKKAL ÉLŐK ESÉLYEGYENLŐSÉGE.....	109
AZ INTÉZKEDÉSI TERÜLETEK RÉSZLETES KIFEJTÉSE.....	111
V./3 A FOGYATÉKKAL ÉLŐK ESÉLYEGYENLŐSÉGE.....	111
AZ INTÉZKEDÉSI TERÜLETEK RÉSZLETES KIFEJTÉSE.....	112
V./4 A FOGYATÉKKAL ÉLŐK ESÉLYEGYENLŐSÉGE.....	112
AZ INTÉZKEDÉSI TERÜLETEK RÉSZLETES KIFEJTÉSE.....	113
V/5. A FOGYATÉKKAL ÉLŐK ESÉLYEGYENLŐSÉGE.....	113
3. MEGVALÓSÍTÁS	147
A MEGVALÓSÍTÁS ELŐKÉSZÍTÉSE	147
A MEGVALÓSÍTÁS FOLYAMATA.....	147
A HEP FÓRUM FELADATAI:	148
A HEP FÓRUM MŰKÖDÉSE:	149
MONITORING ÉS VISSZACSATOLÁS	150
NYILVÁNOSSÁG.....	150
KÖTELEZETTSÉGEK ÉS FELELŐSSÉG	150
ÉRVÉNYESÜLÉS, MÓDOSÍTÁS	152
4. ELFOGADÁS MÓDJA ÉS DÁTUMA	152

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Mende Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Mende 4200 lelket számláló község, Budapesttől 35 km-re, a Szolnokra vezető vasútvonal és a 31. sz. főútvonal mentén helyezkedik el, földrajzilag az Északi-középhegység és az Alföld között. Mende az MO autópálya Maglódi körgyűrűjétől 8 percen belül gyorsan, biztonságosan elérhető, a felújított, megszülesített 31. sz. főúton, közvetlenül a Budapesti Agglomeráció határán.

A környék a Cserhát legdélibb nyúlványa, a Gödöllő-Ceglédberceli dombság része. A felszínt homok és vastag lösztakaró fedi, amelyen barna erdőtalaj, a patak völgyben pedig vályogos réti talaj alakult ki. Itt ered az Alsó –Tápió egyik ága, amelyről a vidék közkeletűbb elnevezését kapta: Tápió-mente. A község mai területe 2721 ha, ma már Mende határrészei azok a települések, amelyek a középkorban önállóak voltak: Bille, Oszlár és Pusztaszentistván. Számottevő iparral nem rendelkezik, mezőgazdasága az országéhoz hasonló, a termelészövetkezet felszámolása után- a kárpótlások idején- a lakosok ragaszkodtak a földtulajdonláshoz. Később azonban rájöttek, hogy nincsen eszközeik megművelni a szántókat, ezért haszonbérletbe adták a jó minőségű földeket.

A családok reménykednek abban, hogy vidéken könnyebb a megélhetés, a házkörnyéki kistermeléssel megtermelhető a család számára szükséges élelem. A lakosság munkaképes rétegének nagy része Budapestre ingázik.

1992-1994. között az önkormányzat jelentős infrastrukturális fejlesztéseket valósított meg: megépült a vezetékes ivóvízhálózat, a gáz és a telefon. A kommunális szennyvíz elhelyezése folyamatban van, 20 település összefogásával pályázat útján valósul meg a Tápiómenti Régió szennyvízelvezetése és szennyvíztisztítása projekt keretében, a próbaüzem 2014 szeptemberében indul.

A főváros közelsége meghatározza az itt élők életét, a kereskedelmi szolgáltatások sokrétűek és magas színvonalúak. A belterület mellett kisebb-nagyobb gazdasági-kereskedelmi területek alakultak ki, ahol a tovább fejlesztési lehetőségek adóttak, befektetők sikeres vállalkozási tevékenységet folytathatnak. Csodálatos természeti környezet, sok-sok látnivaló és vendégszerető emberek várják az ide látogatókat. Gyalog, túrakerékpáron és lóháton egyaránt bejárhatók a dombok, völgyek, erdei utakon megközelíthetők a szomszédos települések, a horgászok is hódolhatnak szenvedélyüknek.

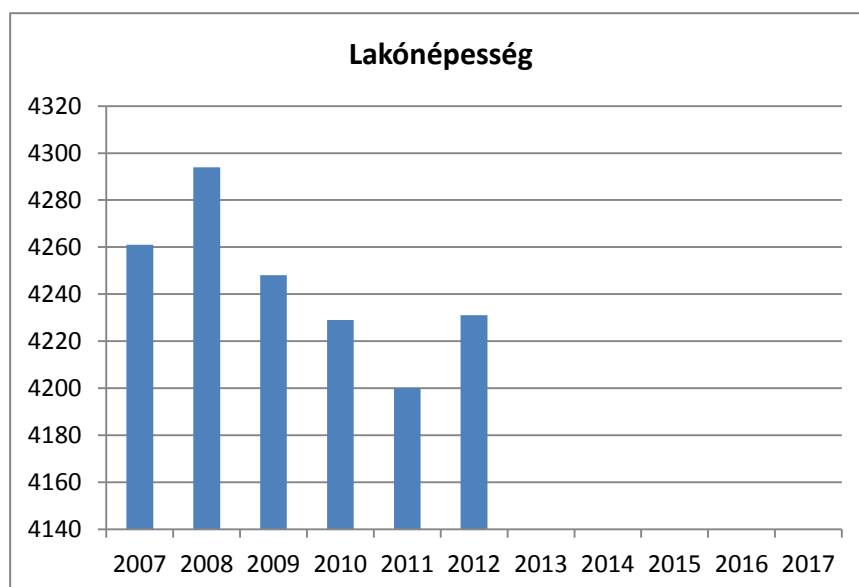
A népesség összetétele 1990. óta változó, megfigyelhető a szuburbanizáció folyamata, melynek során a lakosság egyes rétegei a várost elhagyják, főként a többgyermekes, szegényebb családok vásároltak önálló családi házat, s költöztek el a szűk fővárosi lakásokból.

2012-ben Mende lélekszáma 4231 fő ebből 2171 fő nő és 2029 fő férfi. A településre jellemző demográfiai adatokból kitűnik, hogy 2007 év óta a lakosság szám stagnál.

Az öregedési index alapján a 65 év fölötti lakosság száma meghaladja a kiskorú gyermekek számát, ezért a település elöregedő, a halálozások száma meghaladja az élve születések számát.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

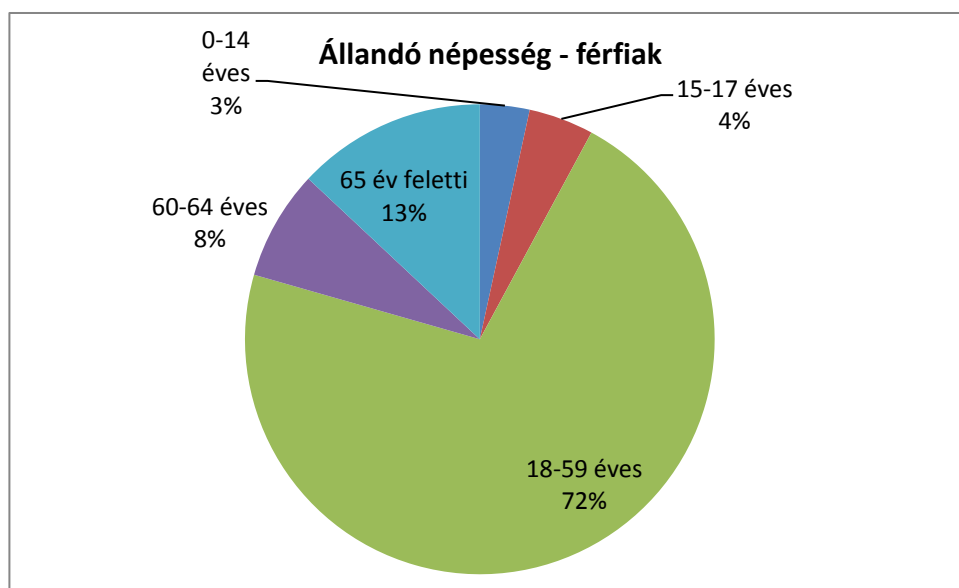
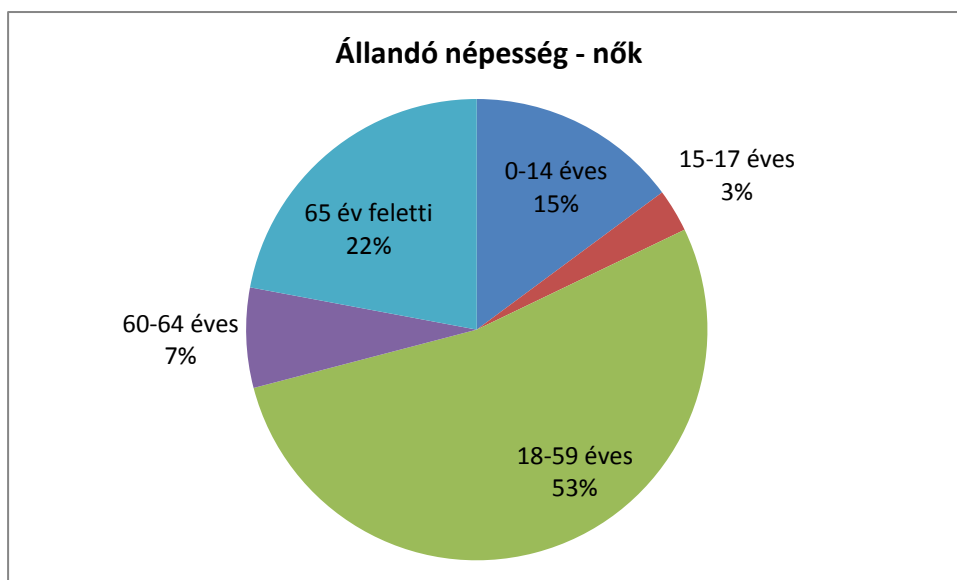
	Fő	Változás
2007	4261	
2008	4294	101%
2009	4248	99%
2010	4229	100%
2011	4200	99%
2012	4231	101%

2. számú táblázat - Állandó népesség

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
nő	2171	2029	4200	52%	48%
0-2 évesek					
0-14 éves	301	61	362	83%	17%
15-17 éves	61	80	141	43%	57%
18-59 éves	1075	1280	2355	46%	54%
60-64 éves	142	135	277	51%	49%
65 év feletti	447	233	680	66%	34%

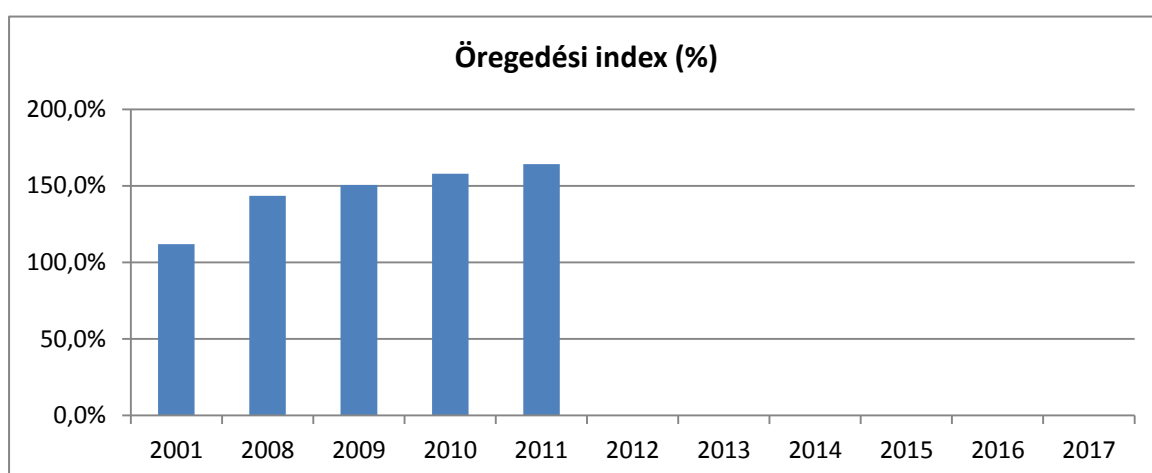
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

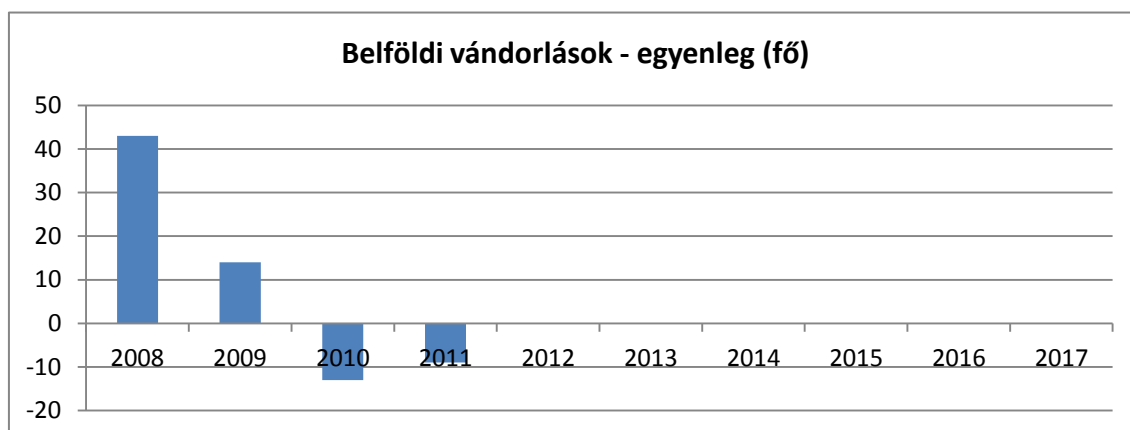
3. számú táblázat - Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	757	677	111,8%
2008	617	629	98,1%
2009	655	604	108,4%
2010	663	592	112,0%
2011	680	583	116,6%
2012	701	582	120,4%

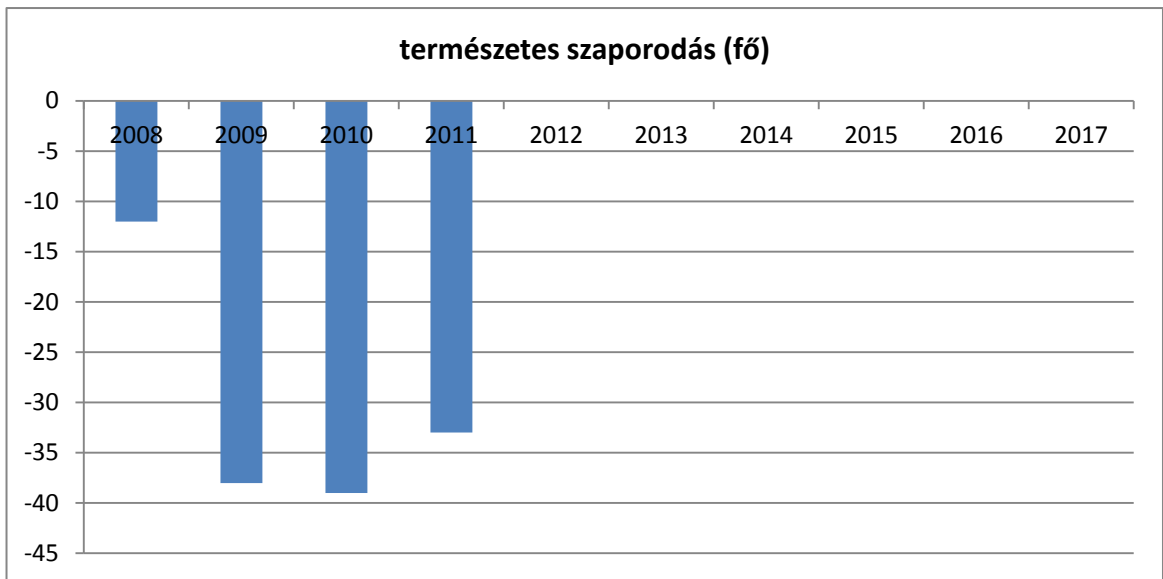

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	151	108	43
2009	114	100	14
2010	108	121	-13
2011	91	100	-9

5. számú táblázat - Természetes szaporodás			
	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	40	52	-12
2009	25	63	-38
2010	26	65	-39
2011	28	61	-33

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Értékeink, küldetésünk

Önkormányzat missziója a lakosság igényeinek magas színvonalú kiszolgálása

- Magas színvonalú közszolgáltatások nyújtása. Az országos politikai irányelvek helyi szintű, hatékony megvalósítása.
- A Képviselő-testület és bizottságai hatékony, törvényes működésének biztosítása.
- Egyenrangú kapcsolat kiépítése a lakossággal és munkatársainkkal egyaránt.

Értékek

- Kimagasló szaktudás, ügyfélbarát kiszolgálás, gyors, jogszerű ügyintézés.
- Családbarát munkahelyi körülmények, magánélet-munka egyensúlya.
- Esélyegyenlőség, szociális érzékenység, szolidaritás, tolerancia.
- Hagyományőrzés, közösségteremtés.
- Környezettudatosság.

Az esélyegyenlőség megteremtésének általános céljai

Az esélyegyenlőség megteremtésének általános céljait az alábbiakban adtuk meg:

- Társadalmi összefogás erősítésével az esélyegyenlőség biztosítása a hátrányos helyzetű csoportok, egyének számára.
- A teljes körű szociális ellátásokhoz és valamennyi közszolgáltatáshoz hozzájutás biztosítása.
- A hátrányos megkülönböztetés megszüntetésére a szociális egészségügyi, oktatási és foglalkoztatási célok összekapcsolása.

A település minden lakója számára biztosítani kell a megélhetéshez szükséges forrásokat.

Az esélyegyenlőség megteremtésének általános elvei

Mende Község Önkormányzata elismeri minden embernek azt a jogát, hogy egyenlő méltóságú személyként élhessen a településen, továbbá együttes összefogással az alábbi elvek betartására törekszik.

- Emberi méltóság tiszteletben tartásával tiszteli az ember értékeit, és egyediségét.
- Egyenlő bánásmód és megkülönböztetés tilalmával megakadályozza a hátrányos megkülönböztetés bárminemű formáját, elutasítja nemre, fajra, nemzetiségre, származásra, vallásra, politikai meggyőződésre vonatkozó megkülönböztetést.
- Az önkormányzat, a község minden tagjának érdeke a társadalmi szolidaritás erősítése.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Az Európai Bizottság 2004. májusában az „Esélyegyenlőség és diszkriminációmentesség a kibővített Európai Unióban” címmel konzultációra hívta az érintett szervezeteket, szereplőket. Ezek a konzultációk megerősítették azt az álláspontot, mely szerint kiemelkedően fontos mind az esélyegyenlőség, mind a diszkrimináció elleni küzdelem terén megvalósuló közösségi akciók kezdeményezése, beleértve az Európai Unió antidiszkriminációs jogalkotása hatásának maximalizálását.

A közösségi jog e témakörre vonatkozó teljes harmonizációját hazánkban az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebtv.) valósította meg. A törvény kimondja, hogy az esélyegyenlőség előmozdítása elsősorban állami kötelezettség és deklarált célja, hogy hatékony jogvédelmet biztosítson a hátrányos megkülönböztetést elszenvedők számára. Lehetővé

teszi a közérdekű igényérvényesítést, a jogsérelem esetén a bizonyítási teher megfordulását. A 2005. évtől kezdődően pedig speciális, az egyenlő bánásmód megsértése esetén eljáró Egyenlő Bánásmód Hatóság felállítását rendelte el. A törvény 31.§-a értelmében Mende Község Önkormányzata az alábbiakban dolgozza ki Települési Esélyegyenlőségi Programját (továbbiakban:Program)

A Program célja, hogy az élet valamennyi területén megelőzze a hátrányos megkülönböztetést és elősegítse egyes társadalmi csoportok tagjainak esélyegyenlőségét, mely az állam, az önkormányzatok és ezek intézményei, a civil szervezetek és magánszemélyek feladata.

Az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos érték. Az esélyegyenlőség nem csupán követelmény, hanem az önkormányzatok hosszú távú érdeke is, hiszen azt a célt szolgálja, hogy mindenkinek esélye legyen a munkavállalásra, a karrierre, a jó minőségű szolgáltatásokra – függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges, vagy fogyatékkal élő, milyen a származása, vagy az anyagi helyzete. Az esélyegyenlőség megvalósításának alapfeltétele a diszkriminációmentesség és a szegregációmentesség.

A Programnak a településen élő hátrányos helyzetű csoportokra kell irányulnia, akik számára a sikeres élet és a társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül. Mende Község Önkormányzatának célja, hogy olyan településsé váljon, ahol senki nem tapasztalja a hátrányos megkülönböztetés közvetlen, vagy közvetett formáját védett tulajdonságai alapján, ahol minden lakossal szemben érvényesül az egyenlő bánásmód elve, valamint biztosított az egyenlő hozzáférés az önkormányzat és intézményei által nyújtott szolgáltatásokhoz.

A Program kiemelt figyelmet fordít a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján elsődlegesen védettnek, illetve hátrányos helyzetűnek minősülő csoportok: a nők, a gyermekek, a romák, az idősek, a mélyszegénységben élők és a fogyatékkal élők helyzetére.

A Program egyes, hátrányos helyzetű csoportok feltárását, valamint esélyegyenlőségének előmozdítását szolgáló intézkedéseket tartalmaz, így különösen:

- az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzése, megszüntetése;
- a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő eséllyel történő hozzáférés biztosítása;
- munkaerő-piaci, tevékenységi szegregáció visszaszorítása;
- a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányainak csökkentése, foglalkoztatási esélyeik javítása;
- a helyi önkormányzat döntéshozatalában, illetve az általa fenntartott vagy támogatott intézményekben, és az önkormányzat által ellenőrzött szolgáltatások körében az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítése;

- a döntéshozatalban, illetve a közügyek irányításában a hátrányos helyzetű csoportok tagjai részvételének elősegítése érdekében.
- Jelen esélyegyenlőségi helyzetelemzés célja az, hogy a rendelkezésre álló adatok, dokumentumok alapján feltérképezze a község problémáit, lehetőségeit.

Az elemzés öt területre koncentrál: lakhatás, foglalkoztatás, egészségügy, oktatás, szociális- és közszolgáltatások.

Mende Község Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogsabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet
- alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Mende Község Önkormányzatának Képviselő-testület elfogadta a helyi szociális ellátásokról és szociális támogatásokról szóló többször módosított 8/2003.(10.05.) önkormányzati rendeletét. A törvényi előírásokon túl, a rendelet célja, hogy településünkön olyan támogatási rendszer működjön, amely az állampolgárok számára a prevenció, a hátrányos helyzetből adódó hatások enyhítésére szolgálnak. A szociális ellátások, szolgáltatások középpontjában a család áll.

Az önkormányzat Képviselő-testülete e rendeletben szabályozza az alábbi pénzügyi és természetben nyújtott szociális ellátásokat, valamint szociális szolgáltatásokat:

- a.) aktív korúak ellátására való jogosultság keretei belül: - rendszeres szociális segély és bérpótló juttatás
- b.) időskorúak járadéka

- c.) lakásfenntartási támogatás
- d.) ápolási díj
- e.) átmeneti segély
- f.) temetési segély
- g.) közgyógyellátás
- h.) egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság
- i.) köztemetés
- j.) ápolást, gondozást nyújtó intézménybe utalás

A személyes gondoskodást nyújtó szociális alapellátás keretében az önkormányzat intézményein keresztül a rászorultaknak biztosítja:

- a.) a szociális étkeztetés
- b.) családsegítést.

A szegénység elmélyülése miatt az ellátó rendszernek egyre több követelménynek kell megfelelnie a különböző élethelyzetekből, a lakhatásból, a betegségből, a fogyatékoságból eredő szükségletek, eltartottak gyermekek gondozásához kapcsolódó költségek emelkedése miatt, ezért a helyi szabályokat és ezek hatásait folyamatosan vizsgáljuk. A rendeletet az eredményesség és hatékonyság érdekében, a felmerülő igények alapján évente legalább egy alkalommal felülvizsgáljuk.

A Képviselő-testület a helyi szabályozási tevékenysége során az esélyegyenlőségi szempontokat is figyelembe veszi.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A 2014. évi költségvetési koncepció tervezetének elkészítését, Képviselő-testület elé terjesztését az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 24.§-a és az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) számú Kormányrendelet 26. § (1)-(3) bekezdései szabályozzák. A jogszabályok szerint a polgármester április 30-ig terjeszti a Képviselő-testület elé a következő évi költségvetési koncepciót. Ennek a törvényi előírásnak megfelelően készült el Mende Község Önkormányzatának 2014. évi költségvetési koncepciója, amely a 2014. évi költségvetési rendelet megtervezéséhez szükséges iránymutatásokat tartalmazza, fogadja el és határozza meg a 2014. évi tervezés stratégiai irányvonalait, legfontosabb céljait.

Mende község fejlődésének lehetőségeit, megoldandó helyi feladatait részletesen tartalmazza az Önkormányzat által 2002-ben elfogadott, 2006-ban és 2012-ben módosított Településrendezési terve, (Településszerkezeti terv, Helyi Építési Szabályzata, Szabályozási terve)

- A szennyvízcsatorna hálózat megépítése,
  - A műszaki infrastruktúra fejlesztése, amelyben kiemelt fontosságú az útépités, és a csapadékvíz elvezetés kiépítése. A humán infrastruktúra fejlesztése, a közintézmény hálózat mennyiségi és minőségi fejlesztése, különös tekintettel a belterületbe vonásokra, és az ebből származó népességnövekedésre.
  - Kiemelt jelentőségű a KMOP pályázaton támogatott bölcsőde megépítése és üzembe helyezése, valamint a 3 foglalkoztatóval történő óvodabővítés megvalósítása.
  - A lakóterület fejlesztése a község É-NY-i részén kb. 350 db. lakásépítés
- Lehetőségének biztosítására,
- Környező településekkel kialakult jó kistérségi kapcsolat további erősítése,

- Lakossági kapcsolattartás jobb megoldása, pl.: helyi újság, honlap fejlesztése, lakossági fórumok keretében.
- Munkahelyteremtés a településen belül (kis- és középvállalkozások helyben való működésének segítése).
- Sportfejlesztési koncepció - futballpálya felújítása/vagy a un. „Katlanban” új sportpálya kialakítása -
- Pihenő- és sportterületek, parkok rendbe tétele, a közterületek általános műszaki állapotának javítása, fásítása. Figyelmet kell fordítani az esztétikai megjelenésre is, a közterület rendezés vegye figyelembe a helyi sajátosságokat, és a helyi értékeket. A közlekedés területén alkalmazni kell forgalomcsillapító, a közlekedés biztonságát fokozó megoldásokat.
- A település kertes jellegének megőrzése kiemelt fontosságú.
- A külterületek rendezetlenségének, spontán fejlődésének megszüntetése, a lakó-, a zöld- és erdőterületek lehatárolása, és szabályozása.
- Településrendezési szempontból megoldandó feladat az új ravatalozó épület építése, valamint a régi ravatalozó épület kegyeleti emlékhellyé történő átalakítás

I. Infrastruktúra, útprogram

- A szennyvízcsatorna-hálózat kiépítését követően kiemelkedő cél, hogy a település minden útja szilárd burkolatot kapjon,
- Gyalogosjárda, kerékpárutak építése,
- A település domborzati viszonyaiból adódóan a csapadékvíz elvezető rendszer kiépítése
- Közvilágítás folyamatos korszerűsítése, bővítése

2. Intézményi fejlesztések

- Általánosságban az intézményi fejlesztések, ezen belül a nevelési –oktatási intézményfejlesztések célja: a község népességmegtartó erejének növelése, a helyben elérhető szolgáltatások színvonalának növelése.

III. Közbiztonság

A közbiztonság érdekében a település több pontjára térfelügyelő kamerák kihelyezése. Együttműködés a helyi polgárőrséggel, a körzeti megbízott számára iroda helyiség biztosítás

IV. Egészségügy

A településen működő háziorvosi - és védőnői szolgálatnak helyt adó épületek felújítása, akadálymentesítése

V. Mende település helyi életminőség-javítási és turizmusfejlesztési programja

Jelenleg Mendének nincs átfogó, megfelelő marketinggel támogatott turizmusfejlesztési stratégiája pedig a település rendelkezik kiváló adottságokkal:

- falusi,- lovas,- sport,- horgászat és ökoturizmus

Fejlesztési lehetőségek ezen területen:

- Sportpálya kialakítása a „Katlanban”
- Kerékpárút építése, a szomszédos települések turistaútjaihoz,
- nyári táborok szervezése a horgász tavaknál és a lovas tanyáknál,

VI. Helyi társadalmi kapcsolatok

- Az Egyházak (helyi viszonylatban katolikus és evangélikus), Mendei Sport Egyesület és egyéb civil szervezetek támogatása.

- Hagyományőrző Népi együttes tánccsoportjának bővítése, fiatalok részére tánccház megszervezése
- Vállalkozó báljának újbóli megszervezése
- Rozmaring Nyugdíjas Klub és Egészségvédő klub működésének támogatása
- 3 napos szüreti mulatság szervezésénél a kistérségi hagyományőrző együttesekkel történő kapcsolat felvétel

VII. Nemzetközi kapcsolatok

Testvérvárosi kapcsolatok ápolása:

- Gyergyóújfalu (Románia)
- Hüffingen (Németország)
- Mende (Franciaország)

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Mende település a Nagykátai kistérséghez tartozik, Nagykáta városközponttal. A kistérséget 16 település alkotja. A népesség száma 76.988 fő. A lakosság száma a fővárosból kiköltöző családok miatt növekszik. A kistérségben 2 város Tápiószele, Nagykáta található.

Nagyközségek: Tápiószecső, Süllyás, Szentmártonkáta, Tápiószentmárton

Települések: Farnos, Kóka, Pánd, Szentlőrincskáta, Tápióbicske, Tápiógyörgye, Tápióság, Mende.

A kistérség nem tartozik a hátrányos helyzetű kistérségek közé.

A Tápió-vidék Többcélú Kistérségi Társulás operatív feladatait jelen pillanatban a kistérségi referens végzi, ám egy többcélú társulás optimális, hatékony működése ennél nagyobb intézményi háttérrel és humán infrastruktúrát igényelne. Szükséges, hogy ez az iroda folyamatosan bővítse a kistérségi adatbázist és létrehozzon egyinformációs hálózatot, amelyben a kistérségi iroda, mint információs híd működik. A rendszerezett, feldolgozott és célzott információk megkönnyítik a munkát, elősegítik a projektek kidolgozását, csökkentik a ráfordított időt, és megsokszorozzák a hatékonyságot.

A közigazgatás átszervezésének eredményeként járásek alakultak, 2013. január 1. óta Mende a Nagykátai Járáshoz tartozik. Járási szinten még adatokat nem tudunk feldolgozni.

Társadalmi szervezetek

A községben számos társadalmi szervezet tevékenykedik.

Mendei Polgárőrség

„Szép, Tiszta Mendéért” Kiemelten Közhasznú Környezetvédelmi Egyesület

Ákos Nemzetsége

Egészségvédő Klub

Modellező Klub

Hagyományőrző Népi Együttes

Mende Sportegyesület

Rozmaring Nyugdíjas Klub

Evangelikus Egyház

Római Katolikus Egyház

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Felhasználtuk az ágazati beszámolók megállapításait, szakemberek tapasztalatait. Természetesen azoknál az adatoknál, amelyekre nyilvántartás nincs és nem is lehet, ott a 2011.évi népszámlálás adataiból indultunk ki. 2012. év adatai hiányosak több területen

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség – okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, iskolai, képzettségbeli, munkaerő-piaci deficitek –, mértékéről legközvetlenebbül, nemzetközi összehasonlításokat is lehetővé tevő módon a jövedelmi viszonyok vizsgálataiból kaphatunk képet. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él).

A statisztikai adatok és a segélyezési tapasztalatok alapján egyik legsúlyosabb gond a szegénységben élők, közöttük a roma népesség helyzetének fokozatos romlása. Ennek következménye a leszakadás, a kiszorulás az életlehetőségekből mind a tanulás, mind a foglalkoztatás, mind az egészségügyi szolgáltatások területén.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (2011. év) megállapítása szerint: „Minden harmadik ember (kb. 3 millióan) ma Magyarországon a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket.

Mende községben a 2011-es népszámláskor 147 fő vallotta magát roma származásúnak. Településünkön Roma Nemzetiségi Önkormányzat működik.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzügyi juttatások rendszereiből.

Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek. Községünkben tapasztalataink szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motivációs problémák, a társadalmi előítélet jelenléte.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

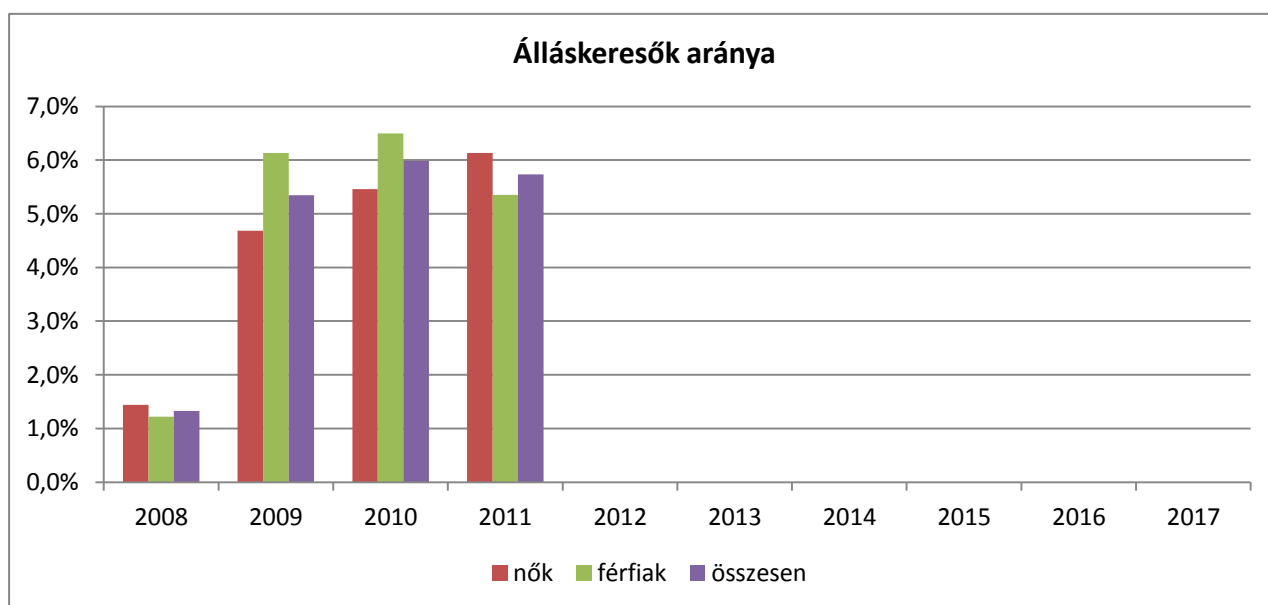
A HEP 1. sz. mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Möt-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

A hazai munkaerő-piaci helyzet legfontosabb jellemzője az alacsony foglalkoztatási arány, munkaerő-piaci részvétel. A 15-64 éves népesség körében a nyilvántartott álláskeresők aránya viszonylag alacsony 5,7 %.

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	1526	1558	3084	22	1,4%	19	1,2%	41	1,3%
2009	1473	1239	2712	69	4,7%	76	6,1%	145	5,3%
2010	1466	1508	2974	80	5,5%	98	6,5%	178	6,0%
2011	1418	1495	2913	87	6,1%	80	5,4%	167	5,7%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A foglalkoztatáspolitikában jelenleg is elsősorú cél a foglalkoztatottak körének bővítése. Az eszközökről folyamatos vita van, de jelenleg dominálnak a pénzügyi jellegű ösztönzők, és kisebb figyelmet kapnak azok az eszközök, amelyek az érintettek öntevékenységének segítésére, azaz az információhoz való hozzáférésre, a célirányos képzettség megszerzésére koncentrálnak.

Mendén az álláskeresőket nagy része 8 általános iskolai végzettségű 85,3%. Az utóbbi évek tendenciája azt mutatja, hogy a 8 általános végzettségűek aránya csökkent az utóbbi 5 évben a településen nyilvántartott munkanélküliek körében.

3.2.2 számú táblázat – Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2008	2009	2010	2011
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	171	145	178	167
20 éves és fiatalabb	fő	3	4	4	2
	%	1,8%	2,8%	2,2%	1,2%
21-25 év	fő	9	13	15	20
	%	5,3%	9,0%	8,4%	12,0%
26-30 év	fő	80	20	22	15
	%	46,8%	13,8%	12,4%	9,0%
31-35 év	fő	15	16	21	22
	%	8,8%	11,0%	11,8%	13,2%
36-40 év	fő	10	24	20	15
	%	5,8%	16,6%	11,2%	9,0%
41-45 év	fő	12	18	30	25
	%	7,0%	12,4%	16,9%	15,0%
46-50 év	fő	18	17	19	17
	%	10,5%	11,7%	10,7%	10,2%
51-55 év	fő	17	13	23	27
	%	9,9%	9,0%	12,9%	16,2%
56-60 év	fő	7	20	23	23
	%	4,1%	13,8%	12,9%	13,8%
61 év felett	fő	0	0	1	1
	%	0,0%	0,0%	0,6%	0,6%

A szegénység kialakulása és fennmaradása – egyéb iskolázottsági és szociológiai tényezők mellett – a foglalkoztatottság hiányára vezethető vissza. Ez a megállapítás ugyanakkor fordítva is igazolható: a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci belépésének esélye erősen korlátozott. Magyarországon a foglalkoztatási rátában tartós emelkedést nem sikerült elérni, a hazai foglalkoztatási ráta európai összehasonlításban rendkívül alacsony, 55 %. A magyar munkaerőpiacot jellemző alacsony foglalkoztatási ráta elsősorban az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező népesség magas inaktivitására

vezethető vissza, amely mindkét nemnél és a munkaerőpiacon egyébként legaktívabbnak számító középkorosztálynál is megfigyelhető.

A foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók továbbá az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek. Alacsony továbbá a 15–24 éves korosztály munkaerő-piaci részvétele is. A fiatalok távolmaradását főként az oktatási, képzési idő meghosszabbodása indokolja, ugyanakkor jelentősen megnőtt az iskola befejezése utáni munkahelykeresés ideje is, a tanulás melletti rendszeres munkavégzés pedig továbbra sem tekinthető tipikusnak. A foglalkoztatási ráta a Közép-magyarországi régióban a legnagyobb. A fent felsorolt problémák erőteljesen, kumulálva jelentkeznek a munkaerő-piaci szempontból is hátrányos helyzetű roma népesség esetében.

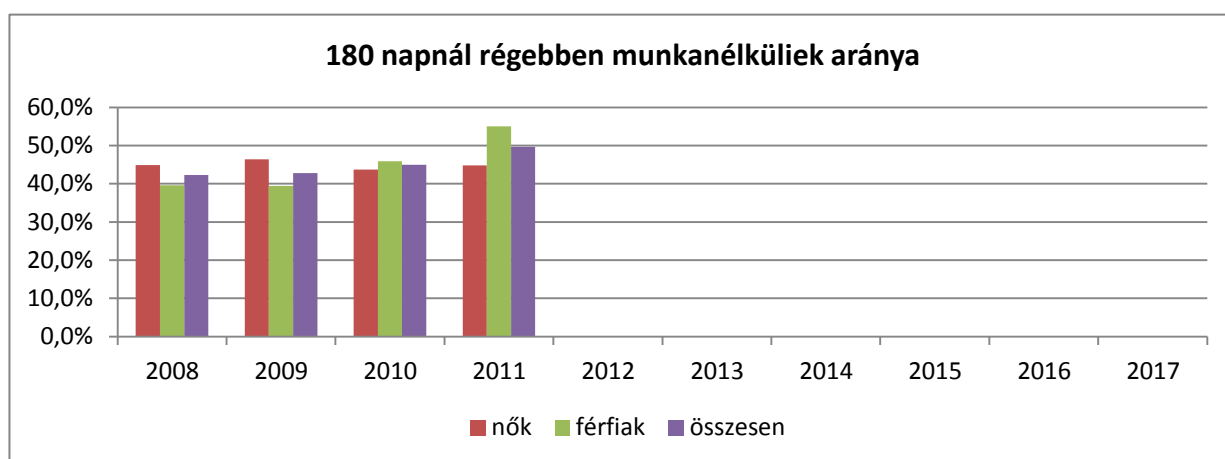
Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek, és a romák. A munkaerő-piacra jutás fő akadályai: a munkahelykínálat beszűkülése, rugalmatlan munkaerőpiac, alacsony iskolázottság, tartós munkanélküli létből fakadó motivációs problémák, gyermekek, egyéb gondozásra szoruló hozzátartozók gondozási szolgáltatásainak hiánya.

Összegzésként elmondható, hogy a gazdasági világválság negatív hatása a település foglalkoztatási mutatóiban is erősen jelentkezik: a korábbi tipikus tartós munkanélküli, vagy nehezen foglalkoztatott csoportok (50 év felettek, kisgyermekes anyák, alacsony iskolai végzettségűek, szakképzetlenek stb.) mellett új korcsoportok (30-45 évesek), illetve a magasabb iskolai végzettségűek is érintettek lettek.

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya

év	nyilvántartott/regisztrált			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	49	48	97	22	19	41	44,9%	39,6%	42,3%
2009	69	76	145	32	30	62	46,4%	39,5%	42,8%
2010	80	98	178	35	45	80	43,8%	45,9%	44,9%
2011	87	80	167	39	44	83	44,8%	55,0%	49,7%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

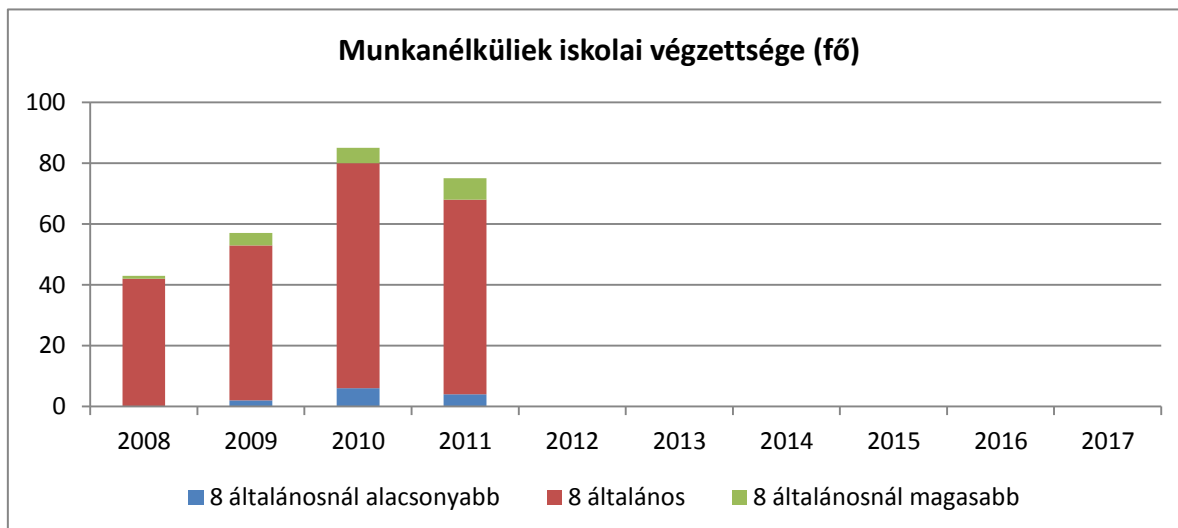
A gazdasági válság hatására – a korábbi stagnálást követően – romlott a munkaerő-piaci helyzet Magyarországon. Az elmúlt két évben az EU27 átlaghoz hasonló mértékben csökkent a foglalkoztatás, míg a munkanélküliség tekintetében az átlagnál erőteljesebb romlás volt tapasztalható. Ezzel együtt a magyar munkaerőpiac a válság munkaerő-piaci hatásai, illetve a főbb mutatók romlása tekintetében az unió középmezőnyében helyezkedik el. A munkanélküliségi ráta, valamint a regisztrált álláskeresők számának csökkenése, illetve a foglalkoztatási ráta növekedésének újbóli beindulása 2011. év első felében arra enged következtetni, hogy a mélypontra már túllendült a magyar munkaerőpiac. Ezzel kapcsolatban ugyanakkor továbbra is óvatosságra intenek azok a közösségi és hazai elemzések, melyek a foglalkoztatás-bővülés (illetve munkahelyteremtés) nélküli gazdasági növekedés jelenségét prognosztizálják.

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	347	317	664	3	0,9%	2	0,6%	5	0,8%
2009	331	307	638	1	0,3%	3	1,0%	4	0,6%
2010	315	311	626	4	1,3%	7	2,3%	11	1,8%
2011	301	298	599	4	1,3%	5	1,7%	9	1,5%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

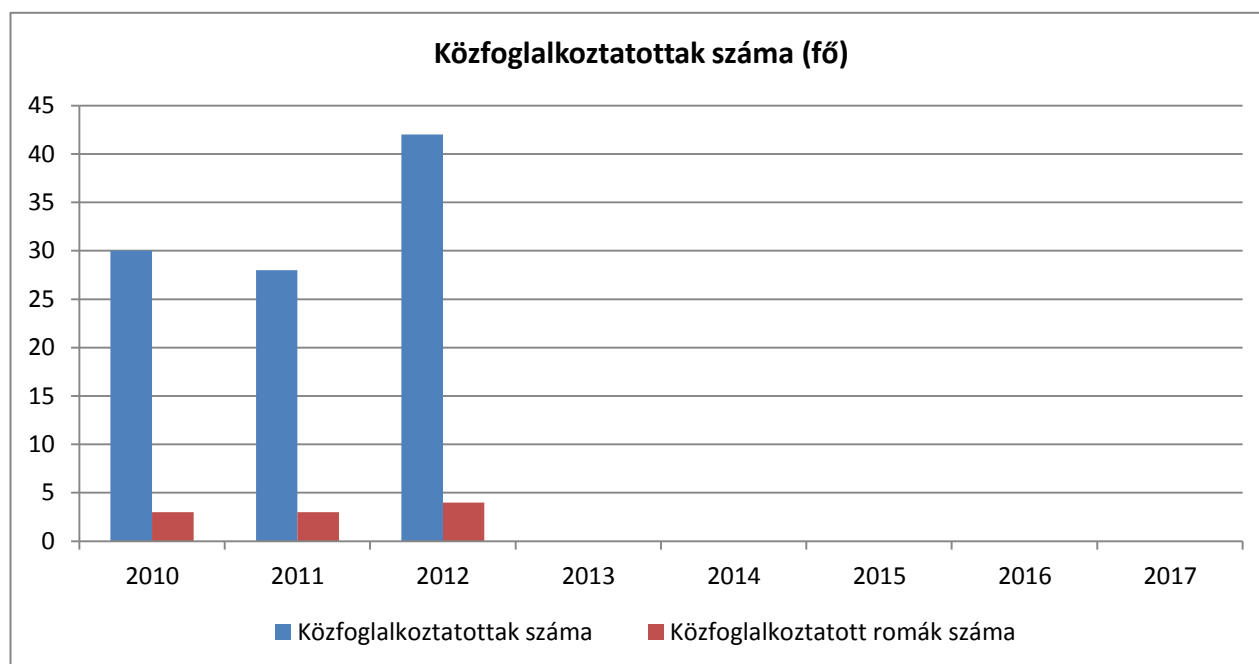
év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		fő	%	fő	%	fő	%
2008	43	0	0,0%	42	97,7%	1	2,3%
2009	57	2	3,5%	51	89,5%	4	7,0%
2010	85	6	7,1%	74	87,1%	5	5,9%
2011	75	4	5,3%	64	85,3%	7	9,3%

A közhasznú munkások foglalkoztatása a részben a Polgármesteri Hivatal, részben a Mendevíz Kft. feladata. A munkások közül néhányan az intézményvezetőkkel egyeztetve kapnak kihelyezett munkalehetőséget, de részt vesznek közterületek tisztántartásában is, illetve önkormányzati levelek, újság és számlák kézbesítését végzik.

év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakossághoz képest
2010	30	1.01%	3	2.04%
2011	28	0.95%	3	2.04%
2012	42	1.42%	4	2.72%

Forrás: Önkormányzat adatai

A mendei lakosság nagyobb részének van középiskolai végzettsége, ezt az arányt a betelepülő lakosok számának növekedése is javította. A rendszerváltás óta településünkön a gazdasági és kereskedelmi területeknek kijelölt övezetekben kereskedelmi tevékenység nőtt, ahol a helyi lakosokat foglalkoztatják a vállalkozások. A munkaképes korú réteg többsége Budapestre ingázik. A mezőgazdaságban kevesen dolgoznak, azt inkább jövedelemkiegészítő tevékenységnek tekintik.

3.2.10. számú táblázat – A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - vállalkozások								
év	regisztrált vállalkozások száma a településen	Kiskereskedelmi üzletek száma	vendéglátóhelyek száma	állami szektorban foglalkoztatottak száma	kivetett iparűzési adó	befizetett iparűzési adó	működő foglalkoztatási programok száma helyben	foglalkoztatási programokban részt vevők száma
2008	286	50	17	na.	22034982	21687367	na.	na.
2009	191	49	17	na.	24085225	22531670	na.	na.
2010	300	43	15	na.	25305441	23564602	na.	na.
2011	298	45	16	na.	29175375	23208198	na.	na.
2012	297	na.	a.	na.	29381402	28464535	na.	na.

Forrás: TEIR, T-Star, önkormányzat adatai

Mende 2013. július 1-jéig a Monori Munkaügyi Központoz tartozott, Július 1-jétől a Nagykátai Járási Munkaügyi központ látja el a feladatot. Szorosan, jól együttműködve oldottuk meg a közcélú munkások újra munkába állását. Számos eszközzel igyekeznek a foglalkoztatásokat, elhelyezkedéseket támogatni (pl: képzések, vállalkozóvá válás támogatása, bértámogatás, közhasznú foglalkoztatás támogatása stb.). Ugyanakkor a foglalkoztatáspolitikai szempontból hátrányos helyzetű társadalmi csoportok (megváltozott munkaképességűek, romák stb.) egyre tartósabban szorulnak ki a munkaerőpiacról, egyre nagyobb számban kerülnek ki a munkaügyi regisztrációból, ezzel elveszítik a szervezett segítségnyújtás legfontosabb esélyét. Az esélyegyenlőséget megerősíti pozitív intézkedések azért is szükségesek számukra, mert e csoportok a munkaerőpiacon összetett szemléletbeli hátrányokkal küzdenek, az aktív támogatásokban pedig munkanélkülieken belüli arányuknál sokkal kisebb arányban vesznek részt.

Nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők körében a tartós és a passzív munkanélküliség is gyakori. Ők azok, akik nem látnak reményt és/vagy nem érznek készletét a munkába állásra, ezért nem is keresik annak lehetőségét. Ez egyben jelentős „kiilleszkedési” spirált indít el, melynek hatása nem csupán anyagi nehézségekben, hanem kapcsolati konfliktusokban, szenvedély- és mentális betegségekben is megnyilvánul. Esetükben különös veszélyt jelent a többgenerációs munkanélküliség. Létszámuk pontos megismerését nehezíti, hogy a munkaügyi regisztrációból való kiesést követően sokan a rendszeres szociális segélyhez jutás feltételeit (közcélú munka elfogadása, személyiségfejlesztő programban való részvétel) sem teljesítik.

A településen 147 fő roma származású lakos él. Többségük beilleszkedett a környezetükbe. A mélyszegénységben élők körét a Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai segítségével tárjuk fel. Van szegényebb család, de nem konkretizálható, hogy a mélyszegénységben élők kategóriába tartoznak.

Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek. Alacsony továbbá a 15–24 éves korosztály munkaerő-piaci részvétele is. A fiatalok távolmaradását főként az oktatási, képzési idő meghosszabbodása indokolja, ugyanakkor jelentősen megnőtt az iskola befejezése utáni munkahelykeresés ideje is. A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja. Az ifjúsági munkanélküliség strukturális munkanélküliség, a munkaerőpiac elvárásai ma már nemcsak a végzettségre és a szakképzettségre, hanem a különböző személyes kompetenciákra, szakmai és gyakorlati tudásra vonatkoznak.

Fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok nincsenek a településen. Képzéshez, továbbképzéshez a Munkaügyi Központban juthatnak.

A foglalkoztatáspolitikai szempontból hátrányos helyzetű társadalmi csoportok – munkanélküliek, megváltozott munkaképességűek, romák stb. – egyre tartósabban szorulnak ki a munkaerőpiacról. Ezáltal egyre nagyobb számban kerülnek ki a munkaügyi regisztrációból, így elveszítve a szervezett segítségnyújtás legfontosabb esélyét. Az esélyegyenlőséget megerősítő pozitív intézkedések azért is szükségesek számukra, mert e csoportok tagjai a munkaerőpiacon összetett hátrányokkal küzdenek.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény az elmúlt években is többször is módosították, melynek előírásait a Képviselő-testület a helyi szociális ellátásokról és szociális támogatásokról szóló többször módosított

8/2003.(X.25.) önkormányzati rendeletébe épített be:

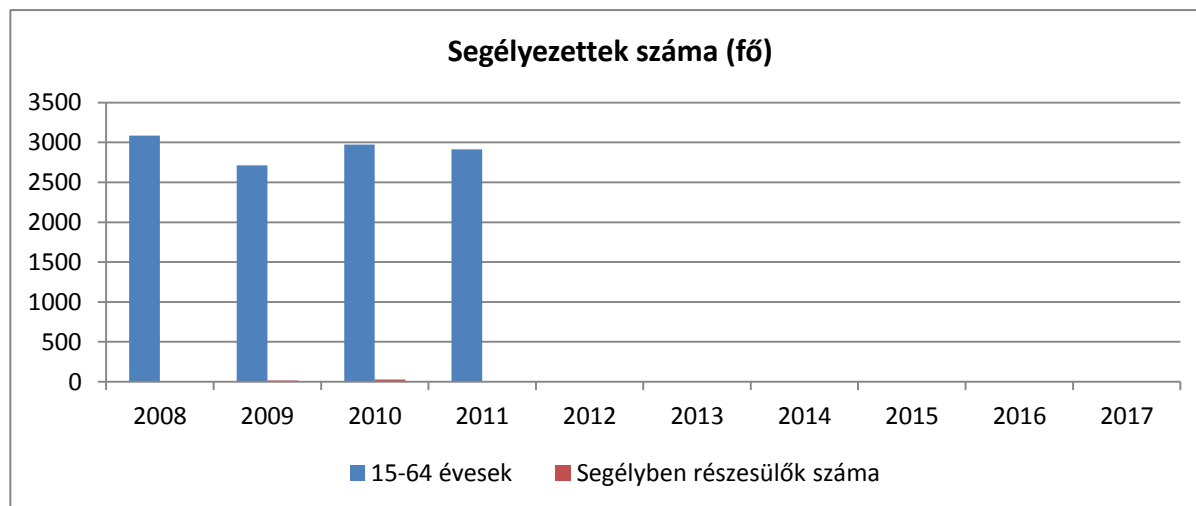
Az aktívkorúak ellátásának körében megállapított rendelkezésre állási támogatást felváltotta a bérpótló juttatás, később a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, amelynek feltételei több helyen is átalakultak. Alapvető módosítás, hogy a foglalkoztatást helyettesítő (bérpótló) juttatásra való jogosultságot évente felül kell vizsgálni, míg a rendelkezésre állási támogatást csak kétevente kellett. A két felülvizsgálat között eltelt időben minden támogatottnak legalább 30 nap munkaviszonyt kell létesítenie, olyan módon, hogy az igazolható legyen a felülvizsgálatkor. Erre lehetősége van több módon: Nyílt munkaerőpiacon folytat keresőtevékenységet, egyszerűsített foglalkoztatottként létesít munkaviszonyt, háztartási munkát folytat, munkaerő-piaci programban vesz részt, közérdekű önkéntes tevékenységet folytat, vagy közfoglalkoztatásban vesz részt.

Rendszeres szociális segélyre lehet jogosult, aki egészségkárosodott, vagy aki az 55. életévét betöltötte, vagy aki az önkormányzat rendeletében meghatározott. A rendszeres

szociális segély 90%-ban fedezett ellátási forma, a bérpótló juttatás csak 80%-ban. Az aktívkorúak ellátásában részülőknek továbbra is előírás a munkaügyi központokkal való együttműködés, míg az egészségkárosodott személyek kivételével a rendszeres szociális segélyre jogosultak az arra kijelölt szervvel együttműködni. A megállapodás elsődleges célja olyan szolgáltatások biztosítása, amely a munkaerőpiacra történő visszahelyezést segíti. A beilleszkedést elősegítő program a munkanélküliség káros hatásait segített enyhíteni. Az anyagi helyzet romlásának következményeként a munkanélküli emberek kapcsolatai beszűkültek, megváltozott énképük és életvitelükben is izolálódtak. Az álláskereső segélyben részesülők száma és az álláskereső járadékban részesülők száma csökkenő tendenciát mutat.

Az álláskereső személy támogatott képzésben, vállalkozóvá válását elősegítő támogatásban, álláskereső járadékban, továbbá nyugdíj előtti álláskereső támogatásban részesülhet a Munkaügyi Központ által.

Az álláskereső részére járó álláskereső járadék, álláskereső segély megállapításával, valamint a munkahelykereséssel kapcsolatos helyközi utazási költségtérítés is állapítható

meg.

3.3.1. számú táblázat - Álláskereső segélyben részesülők száma

év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008	3084	9	0,3%
2009	2712	17	0,6%
2010	2974	27	0,9%
2011	2913	10	0,3%

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosultak száma

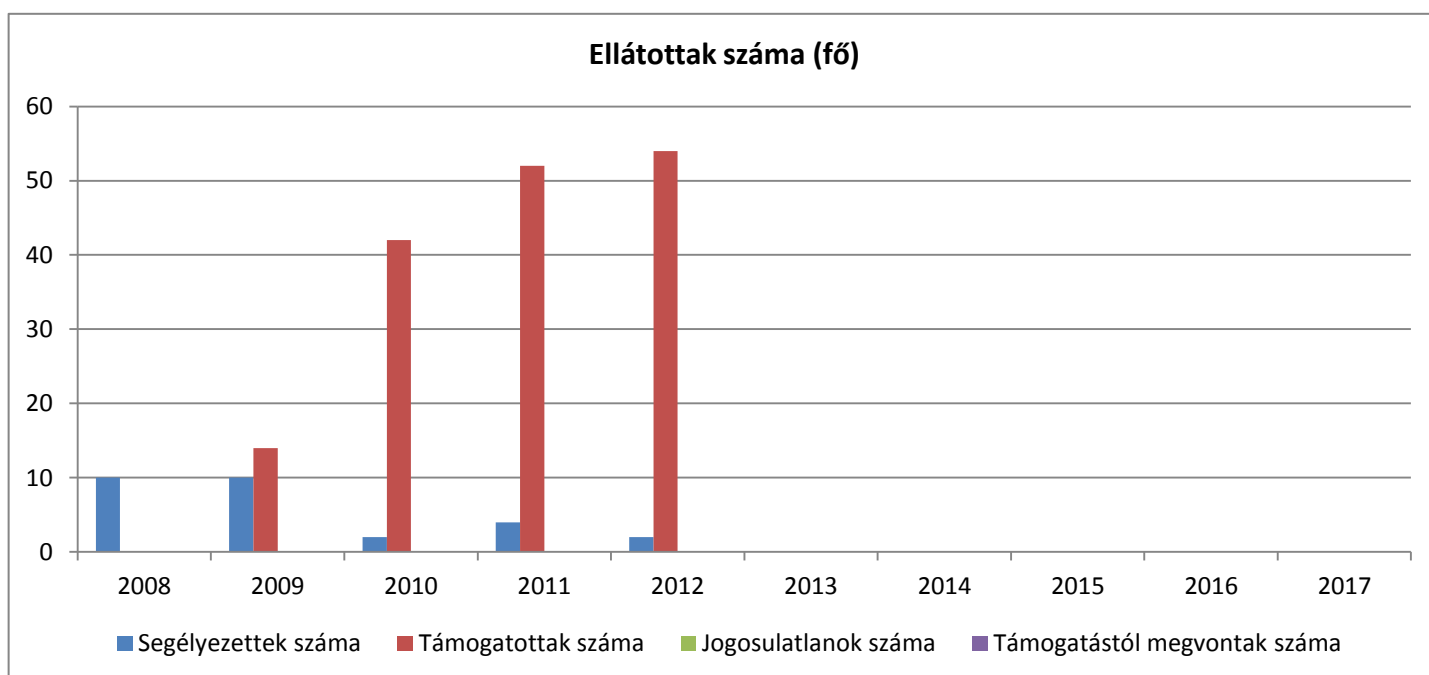
év	nyilvántartott álláskeresők száma	álláskeresési járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2008	97	44	45,4%
2009	145	79	54,5%
2010	178	57	32,0%
2011	167	45	26,9%
2012	148	6	4,1%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

év	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akikről helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	10	0.33	na	na	na	0
2009	10	0.33	14	14.43	na	0
2010	2	0.07	42	28.96	na	0
2011	4	0.14	52	31.14	0	0
2012	2	0.07	54	36.49	0	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó terület kerül elemzésre, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

A magyarországi lakásviszonyok jellemző problémái a közmű, illetve lakáshitel tartozások, a (szociális) bérlakások alacsony aránya, illetve hiánya, valamint a rendkívül súlyos lakhatási problémák területi koncentrációja, a lakókörnyezetet is meghatározó szegregáció.

A lakás, lakhatás költségeinek fedezésével kapcsolatos problémákat kiemelt kérdésként kezeli az Európa 2020 Stratégiához kapcsolódó Nemzeti Reform Programunk is. A háztartások szegénységi mutatóit, illetve a gyermekszegénységet tekintve kiemelt jelentősége van a lakáshitel, illetve rezsiköltségek emelkedő terheinek. A lakhatás biztonságának megrendülése a gazdasági válság körülményei között az alsóbb jövedelmi csoportokhoz sorolható széles rétegek számára lehet a szegénység legsúlyosabb formáihoz vezető út kezdete.

év	összes lakásállomány (db)		bérlakás állomány (db)		szociális lakásállomány (db)		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	1485	0	0	0	0	0	0	0
2009	1500	0	0	0	0	0	0	0
2010	1505	0	0	0	0	0	0	0
2011	1509	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Mendén 2011-ben 1509 volt a lakások száma, magántulajdonban lévő, általában kertes házak. Az önkormányzat sem bérlakás állománnyal sem szociális bérlakással nem rendelkezik, valamint egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlannal sem.

A szegénység egyik jellemzője a lakhatással összefüggő közüzemi díjhátralékok felhalmozódása, másik jellemző, hogy ugyanazon családok adósságállománya ismételtelen jelentkezik. A lakhatás során különösen jellemző a közműdíj hátralékok, illetve lakáshitel-tartozások felhalmozódása. A szolgáltatóknak nem kötelességük tájékoztatás, ezért a hátralékról és tartozásokról nem rendelkezünk releváns adatokkal.

A szociálisan rászorulóknak esetében lakásfenntartási támogatási rendszer működik, amely több elemből tevődik össze. A normatív lakásfenntartási támogatás természetbeni ellátás formájában nyújtható (szolgáltató felé utalással).

Részen a havonta történő természetbeni ellátásokkal csökken a lakáskiadások mértéke. Veszélyeztetett lakhatási helyzetek nem kerültek feltárássra.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

A településen szegregátumok, telepek kialakulása nem jellemző, társadalmi problémaként nem jelenik meg.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyi ellátás színvonalasan biztosított az alapellátás körébe tartozó települési önkormányzati feladatok tekintetében:

házi orvosi ellátás,

fogorvosi alapellátás,

alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátást Súlysáp településen (felnőtt, gyermek),

védőnői ellátás,

iskola- és ifjúság orvosi ellátás.

A házi orvosi feladatokat 2 orvos látja el vegyes körzetben a településen.

Egy fogorvos fogorvosi alapellátás területén, illetve egy magánrendelésben elégíti ki a lakossági szükségleteket. A 2 körzeti védőnő a házi orvosokkal szoros együttműködésben végzi munkáját.

Tevékenységükkel a település egészét lefedik, az érintett családok (anyák, várandósok, gyermekek) részére elérhetőek.

Az éjszakai és munkaszüneti napokon a központi felnőtt orvosi ügyelet 24 órás sürgősségi ügyelet formájában tevékenykedik Súlysápi telephellyel.

Az iskola- és ifjúság-egészségügyi szolgálat orvosi feladatait 2 főállású házi orvos látja el.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

év	Felnőttek és gyermekek részére tervezett házi orvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2008	2	0	0
2009	2	0	0
2010	2	0	0
2011	2	0	0
2012	2	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A területi ellátásért felelős kórház a Budapesten működő Bajcsy-Zs. kórház, míg a gyermekek vonatkozásában a Heim Pál gyermekkórház.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz a Súlysápi Közös Fenntartású Gyermekegészségügyi Szolgálat biztosítja az állampolgárok számára az egyenlő esélyű hozzáférést. (Családsegítő szolgáltatást igénybe vevők száma a 2011. es évre tekintve 64 fő.) Az intézményben a preventív rendszerszemléletű szociális munka keretében komplex segítséget nyújtanak az állampolgárok önálló életvitelének és készségének megőrzéséhez, erősítéséhez. Ide sorolható: a szociális étkeztetés, a

jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, idősek nappali ellátása, családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás, családi napközi és idősek átmeneti elhelyezését nyújtó intézménye. A szociális ellátások és a szolgáltatások összehangoltan, koordináltan működnek, nagymértékben lefedik a szociális szükségleteket. A helyi szociális ellátórendszer középpontjában továbbra is a segítségre szoruló emberek állnak, akiknek színvonalas ellátása feltételezi az emberi értékek tiszteltetését. A helyi szociális szolgáltatások gyakorlatában a személyközpontú szociálismunka folyamatosan biztosított, amely megteremti a hátrányos helyzetben élők támogatásának, az esélyegyenlőség megteremtésének feltételeit.

Feladatként jelentkezik az egészségfejlesztéshez szükséges szemlélet és tudatosság erősítése. Hangsúlyt kell fektetni az alkalomszerű szűrések, szervezett, célzott népegészségügyi szűrővizsgálatok biztosítására. A népbetegségnek számító betegségek kiszűrésére különösen a vércukor, vérnyomás, koleszterin stb.; valamint védőoltások beadására. Fontos az életmód tanácsadás, az egészségfejlesztő közösségi programok, szűrővizsgálatok, amelyek lehetőséget biztosítanak az egészséges életmód és lelki egészség megőrzésére, valamint nagyban hozzájárulnak az elsődleges és másodlagos megelőzéshez, valamint a testi egészség megőrzéséhez.

A népegészségügyi, kora gyermekkori kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára biztosított és önkéntes bejelentkezés alapján a településen élő állampolgárok részére a Bajcsy-Zs. kórház szakosztályán lehetséges.

A rendszeres szűrések köre: a mammográfia, a hasi és emlő UH, valamint az ODM vizsgálat csontritkulás megállapítása céljából, urológiai prosztata- és herevizsgálatok.

Belgyógyászati szűrés, EKG, bőrgyógyászat, anyajegyszűrés, COPD, légzésfunkciós szűrés, nőgyógyászati szűrés, prosztata vizsgálat, lábállapot felmérés, szájüregi daganatok szűrése.

A primer és szekunder prevenció tevékenységét leghatékonyabban a védőnői szolgálat biztosítja.

Fogászati szűrést az iskola-egészségügyi feladatok közt, a fogorvos végez az oktatási intézményekkel történt megállapodások alapján. Az iskolafogászati rendelésen szinte minden tanuló megjelenik szűrővizsgálaton.

Az önkormányzat minden köznevelési intézményben, megszervezi a közétkeztetést, amely megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak. A szolgáltatás minőségi és mennyiségi ellenőrzése folyamatos, szakember bevonásával történik.

Közgyógy-igazolvánnyal rendelkezők száma 2011-ben kiemelkedő volt 154 fő volt.

év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2008	122
2009	130
2010	103
2011	154
2012	127

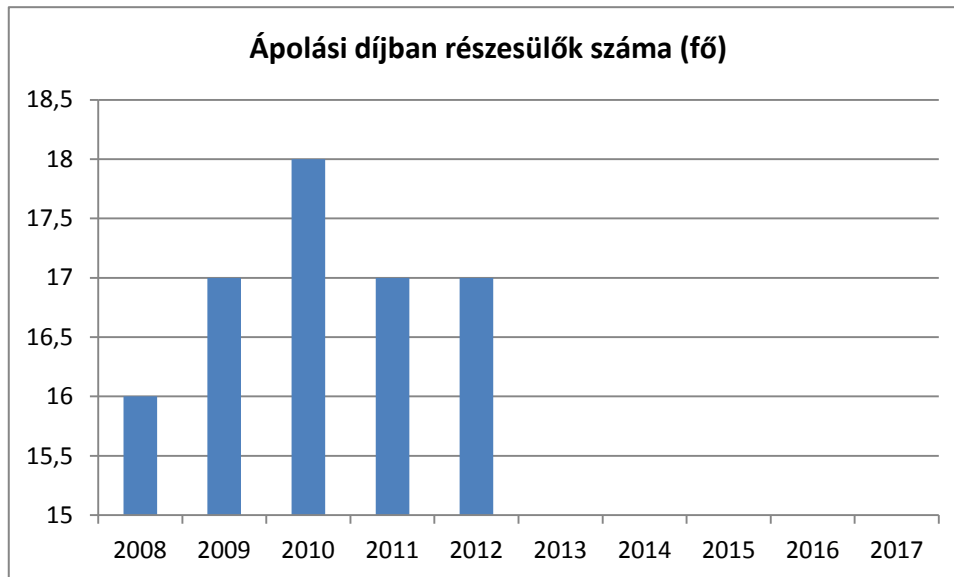

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó hozzátartozó részére biztosított támogatás. A Szt. szabályozás alapján a támogatás a súlyosan fogyatékossgal élő vagy a 18 év alatti tartósan beteg személy ápolását végző hozzátartozó részére állapítható meg. A Rendelet lehetőséget biztosít arra, hogy a támogatás a 18. életévét betöltött tartós beteg ápolása esetén is megállapítható legyen. Ápolási díjban részesülők száma stagnál, 2012-ben 17 fő részesült ápolási díjban.

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

év	ápolási díjban részesítettek száma
2008	16
2009	17
2010	18
2011	17
2012	17

Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor, mivel hátrányos megkülönböztetés senkit nem ért.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

A közösségi élet szinterei sokrétűek, ilyenek a lakóközösségek, a munkahelyek, önkormányzati intézmények, a templomok, a civil szervezetek.

Mendei Polgárórség

„Szép, Tiszta Mendéért” Kiemelten Közhasznú Környezetvédelmi Egyesület

Ákos Nemzetsége

Egészségvédő Klub

Modellező Klub

Hagyományőrző Népi Együttes

Mende Sportegyesület

Nyugdíjas Klub

Evangélikus Egyház

Római Katolikus Egyház

A lakosság egészségét, gazdasági és társadalmi jólétét, életminőségének javítását úgy lehet biztosítani, ha tevékenységeink során a környezet és fejlődés, illetve a gazdaság, társadalom és környezet problémáit együtt kezeljük.

A község háza földszintjén működik a Mendei Teleház 2002. óta. Gépparkja és szolgáltatásai a könyvtáron belül kerültek elhelyezésre.

Az információáramlást segíti a havonta megjelenő helyi újság, a Mendei Híradó és a helyi önkormányzat honlapja. (www.mende.hu) A település fontos eseményei, hírei eljutnak az állampolgárok, a vállalkozások, az intézmények felé.

A civil szervezetek aktívak, sokszínű tevékenységeikkel a település fejlődéséhez járulnak hozzá.

2012-ben a régi Művelődési Ház felújításra, átalakításra került szép, impozáns Szabadidő központot hozott létre az Önkormányzat. A funkció változása miatt, fitness

klub, bár, játszóház, szolárium került kialakításra. A nyugdíjasok nem érzik jól magukat, a nagyterem a kisebb csoportok számára tágasnak bizonyult.

Tervezünk a Pusztaszentistváni volt Általános Iskola épületében egy klubhelyiség kialakítását, ahol az Egészségvédő Klub és a Nyugdíjas Klub tagjai otthonosan érezhetnék magukat. . Az Önkormányzat pályázati lehetőségek biztosításával, rendszeres tájékoztatással és folyamatos párbeszéd fenntartásával segíti munkájukat.

A helyi kötelező közszolgáltatási feladatok megszervezése, a humán szolgáltatások, a szociális és gyermekjóléti ellátások, a település üzemeltetési feladatai, a közterületek tisztántartása biztosított. A lakosság számára elérhetőek, megfelelő színvonalon működnek és minden jogos igényt kielégítenek. Az önkormányzat részben, mint intézményalapító és fenntartó, részben szolgáltatási szerződés útján gondoskodik. Az egyes feladatok ellátása során együttműködik a helyi, nem önkormányzati fenntartású intézményekkel, civil szervezetekkel, gazdasági társaságokkal, a történelmi egyházakkal és egyéb szervezetekkel.

A közszolgáltatások esetében folyamatos cél az ellátás minőségének további javítása, a szolgáltatási biztonság megteremtése, illetve fenntartása, az érintett szolgáltatások megfizethetősége, egyben a közszolgáltatások fenntartása.

A településen élő emberek életminősége az élhető mindennap alapfeltételeit tartalmazza, ide tartoznak a fizikai környezettel kapcsolatos tényezők és az un. humánszolgáltatások a gyermekjóléti, a szociális, egészségügyi, óvodák, közművelődési, sport egyéb szabadidős tevékenységek, nem jellemzőek az etnikai konfliktusok.

A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat fontos szerepet tölt be a gyermekek és családok szabadidős programok megszervezésében. Közös munka alakult ki a Hetednapi Adventista Egyház és a Családsegítő Szolgálat között. Egész évben folyamatosan közvetítik a lakosság által felajánlott és egyéb helyekről kapott ruhákat, kisebb bútorokat, könyveket, játékokat. Élelmiszerosztásban, ruhaosztásban, segítik a település gyermek és felnőtt lakosságát. Az elmúlt években hagyománnyá vált, hogy a rászoruló gyermekeknek nyári tábort szerveznek. Pályázati program keretében (Erzsébet –program) 110 gyermek táborozott a Fejér megyei Vajta településen.

Esély Ifjúsági Iroda 2012. május- 2014. április között működik. /TÁMOP-5.2.5/B/1-2010-0082./ A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat a Mendei Római Katolikus Egyházközséggel együttműködve valósítja meg a pályázatot, az Ifjúsági Iroda működtetését. A projekt célja, a Mendén és Süllyápon élő akadályokkal küzdő –különösen- hátrányos helyzetű gyermekek és fiatalok életminőségének javítása, egyéni és/vagy közösségi kompetenciák fejlesztése, információkkal történő ellátása az igényeikhez igazodóan ifjúsági tanácsadó és információs iroda működtetése. A Mendei Egyházközség megfelelő képzettségű és kapcsolatú szakemberekkel rendelkezik, akik segítik a fiatalokat az iskola, majd a munka világában történő helytállásban. Az ifjúsági iroda keretein belül igénybe lehet venni pszichológiai, mediációs tanácsadást. Nyári zenei tehetségkutató rendezvényt szerveznek. A családsegítő szolgálat szakembereit a településen lakók felkereshetik problémájukkal, illetve ha jelzést kapnak felkeresik az érintetteket és felajánlják a szolgálat segítségét. Alapvető cél az állampolgári elégedettség, a jó közérzet elérése, fenntartása.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Mende Roma Nemzetiségi Önkormányzat 2010 –ben alakult a településen. Együttműködési megállapodás keretében programokkal gazdagítják a település rendezvényeit, a helyi gyermekek megismerhetik a roma kultúrát, a kézművességet, kosárfonást stb. Közösségépítő hatású programok során vetélkedők, versenyek (kötéshúzás, rajzverseny, zsákba futás, stb.) helyi szinten a nemzetiség elfogadását és megértését szolgálják. Pályázat során szeretnék romakultúrát népszerűsítő roma tájházat kialakítani.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A szegénység az elszegényedés folyamatának felszínre kerülő problémái között a lakosság munkaerő-piaci helyzete, a munkanélküliségből eredő problémák, illetve a lakhatással összefüggő problémák, a hátralékok felhalmozódása a lakossági adósságállomány folytonos újratermelődése szerepel.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A nem regisztrált munkanélküliek számának feltérképezése	Adatgyűjtés, feketemunka visszaszorítása. Közmunka Program
Adatgyűjtés a mélyszegénységben élők munkanélküliségi arányáról	Munkaügyi Központ a helyi Szociális alapellátó, Polgármesteri Hivatal együttműködése. Információ, kommunikáció
A munka világában a hátrányos megkülönböztetés kiküszöbölése.	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása. Továbbképzések, szakképesítések.
A hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése. Felzárkóztatási, fejlesztési programok

	szervezése.
A lakossági adósságállomány újratermelődése.	Az állampolgárok életminőségének folyamatos vizsgálata. Szükséglet alapú szolgáltatások szervezése.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. Törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családot a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít. A helyi rendszer további jellemzője, hogy a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja. A megelőző tevékenység a köznevelési, egészségügyi, szociális, közművelődési és sport intézményhálózaton keresztül (esetenként civil szervezetek bekapcsolódásával) valósul meg, és az egyes ágazatok együttműködésén alapul. A településen a preventív gyermekvédelem minden gyermekekkel foglalkozó intézményben, szakmai programban jelen van.

A gyerekszegénység egyik kiemelt oka a szülők munkanélkülisége. A szegény gyermekek 60%-a inaktív, illetve alacsony munkaintenzitású családokban él. A társadalmi juttatások szegénység csökkentő hatását tekintve uniós összehasonlításban igen jól áll Magyarország. A pénzbeli juttatásoknak Magyarországon jelentős jövedelemkiegészítő hatásuk van. Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből.

A Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz.

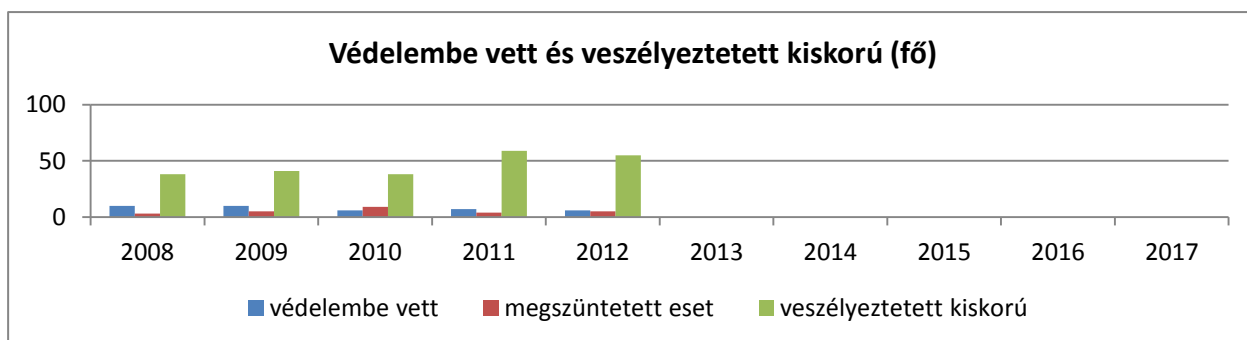
határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A Nemzeti Stratégia minden gyermekre kiterjed, de a hátrányos helyzetű gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akik érdekei a legjobban sérülnek.

A gyermekszegénység csökkentése átfogó, minden ágazatra kiterjedő intézkedéseket igényel. Az egyes részterületeken a foglalkoztatás, az oktatás, a lakásügy, az egészségügy, a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseit kell meghozni, amelyek a gyermek megszületésének pillanatától segítenek az esélyek javításában. A szegénységben vagy szegénység kockázatával élő gyermekek sajátos csoportját alkotják a fogyatékos gyermekek. A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál sokkal nehezebb, különösen a halmozottan fogyatékos gyermekeknél.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

év	védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	10	3	38
2009	10	5	41
2010	6	9	38
2011	7	4	59
2012	6	5	55

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

A **védelembe vétel** a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermekek védelembe vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a Gyámhivatal a gyermeket védelembe veszi.

A védelembe vett kiskorú gyermekek száma az utóbbi 5 évre visszatekintve csökkenő tendenciát mutat, 2012-ben 6 fő, 2008-ban 10 fő volt.

A veszélyeztetett gyermekek száma nőtt 2012-ben 55 fő, 2008-ban 38 fő volt. Csökkenést mutat a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma. 2011-ben 202, 2012-ben 196 családot érintett.

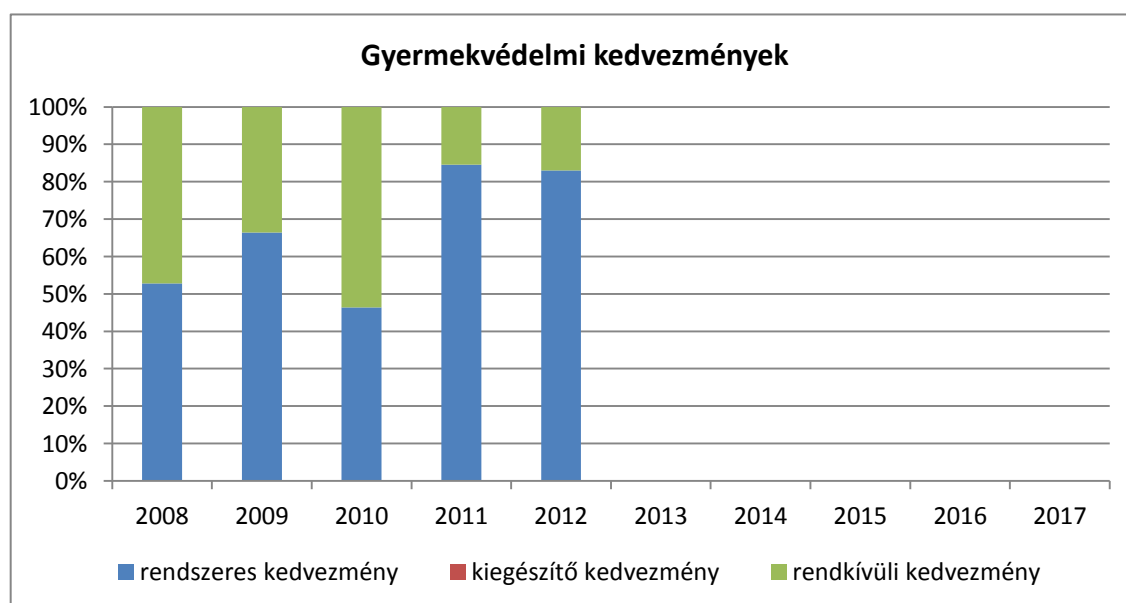
A veszélyeztető kategóriákban változatlanul vezető tényező az anyagi veszélyeztetettség, amely magába foglalja a súlyos nélkülözést. A gyermekek elégtelen mennyiségű és minőségű táplálását, a zsúfolt, gyakran fűtés és áram nélküli lakókörülményeket, a gyermek fejlődéséhez, tanulásához szükséges tárgyi eszközök, játékok hiányát, a szabadidő eltöltésének egysíkúságát éppúgy, mint dolgozó szegények, vagy az egyre inkább lecsúszó középosztály relatív szegénységét, a fontos fogyasztások elmaradását, a kielégítő gyermekkorhoz szükséges kiadások visszaszorulását jelenti a súlyos nélkülözés.

A jövedelmi szegénység stresszt jelent a családok számára, ami gyakran a szülők párkapcsolati konfliktusával, esetleg válásával jár, valamint az időszakosan megjelenő szülői elhanyagolást, a gyermekkel szembeni rossz bánásmód epizodikus kríziseit, majd tartósan destruktív megküzdési stratégiákat eredményezhet. Az anyagi/szociális veszélyeztető tényezők egyszerre okok és következmények tehát, és tartós csökkentésükhöz ma szinte minden forrás hiányzik.

A **rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény** megállapításával a gyermek – a család szociális helyzete alapján – jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményére, tankönyvtámogatásra illetve az évente két alkalommal gyermekenként 5 800 Ft Erzsébet utalványra (2012. augusztus 1-e előtt 5 800 Ft pénzbeli támogatásra). A 2012. évben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény jogosultsági jövedelemhatára az egy főre jutó havi nettó jövedelem tekintetében a nyugdíjminimum 130 %-a (2012. évben 37 050 Ft), gyermekét egyedül nevelő szülő vagy tartós beteg, fogyatékossgal élő gyermeket nevelő szülő/család, illetve nagykorú gyermek esetében pedig a nyugdíjminimum 140 %-a (2012. évben 39 900 Ft).

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2008	205	16	0	0	183
2009	196	0	0	0	99
2010	213	12	0	0	246
2011	202	13	0	0	37
2012	196	12	0	0	40

Mendén a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma 2012-ben 196 gyermek.

Az Önkormányzat annak a gyermeknek állapíthat meg **rendkívüli gyermekvédelmi támogatást**, akinek a családja időszakosan létfenntartási gondokkal küzd vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, ez 2012-ben 40 család.

A településen három telephellyel működik önkormányzati fenntartású Napközi otthonos Óvoda Mende Mesevár Óvoda elnevezéssel, 150 férőhellyel.

A Mende, Dózsa Gy. Úton levő óvoda épület nem önkormányzati tulajdonban van, hanem egyházi tulajdonú.

Az elmúlt évtizedekben az épület állaga leromlott felújításra nem volt lehetőség. Az egyház visszakérte az épületet, ezért az önkormányzat pályázat útján kívánta bővíteni a Mende Fő utca 10. sz. alatti óvoda épületét.

2013 januárjában sikeres volt a KMOP-4.6.1-11-2012-0020. sz. „Óvodabővítés Mendén” tárgyú pályázat, ezért 3 új foglalkoztatóval és egy tornaszobával bővül az épület.

A korszerű óvodát 2014 szeptemberétől üzemeltetjük.

Az önkormányzat által fenntartott óvodában 2012-ben 150 gyermek lett beíratva.

10 fő szakképzett óvónő és 6 fő szakképzett dajka látja el az óvodai nevelés feladatait.

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	33	61	11	89	0	20
2009	35	60	9	78	0	20
2010	41	68	13	73	5	20
2011	39	65	10	70	10	20
2012	46	64	12	76	14	0

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. Ezért nagy jelentőségű az önkormányzat által szervezett intézményekben történő közétkeztetés. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő óvodás és általános iskolás gyermek térítésmentesen részesülnek az étkezés igénybevétele esetén.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	3	
Hány településről járnak be a gyermekek	1	
Óvodai férőhelyek száma	150	
Óvodai csoportok száma	5	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6.00-18.00	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ( )	2013.07.29-08.25.	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	10	1
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	10	
Gyógypedagógusok létszáma	0	
Dajka/gonдозónő	6	
Kisegítő személyzet	0	1
Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés		

A magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma nem releváns a településünkön.

4.2. Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyerekek helyzete, esélyegyenlősége

Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyerekek léte a településen nem jellemző, így vizsgálatuk nem releváns.

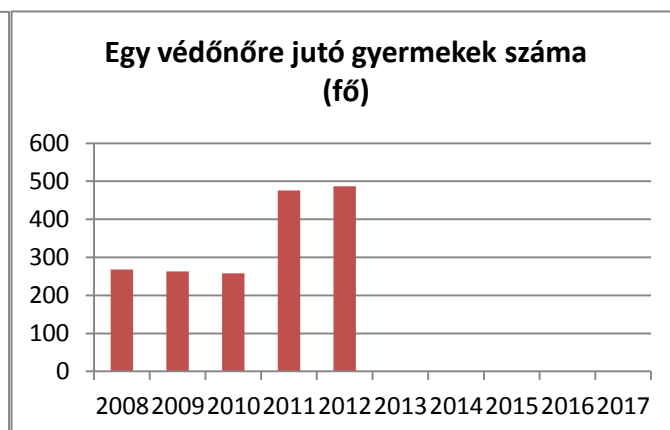
4.3. A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A védőnői szolgálat két védőnővel működik, két körzetet látnak el. 2011-től egy védőnő helyettesítésben végezte el a másik státuszt.

Az egy védőnőre jutó ellátottak száma 2012-ben 487 fő gyermek. A védőnők családlátogatásaik során látják és tárják fel a problémákat. A várandós kismamák, a gyermekes anyukák keresik fel a védőnőket, és nagyon sokszor elég egy megerősítő beszélgetés ahhoz, hogy problémájukkal, bizalommal a háziorvost keressék fel.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	2	268
2009	2	263
2010	2	258
2011	1	476
2012	1	487

A védőnői munka **színterei**:

- a **tanácsadó helyiségében** folyó gondozó-tanácsadó tevékenység várandós anyáknak és kisgyermekes családoknak
- **családlátogatáson** adott tanácsadás, elvégzett gondozás, anyai tevékenységre oktatás
- **nevelési-oktatási intézményben** történő szűrés, egészségnevelés

A gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

év	Betöltetlen felnőtt háziiorvosi praxis/ok száma	Házi orvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
2008	0	26675	0	10272
2009	0	26306	0	9684
2010	0	25557	0	9552
2011	0	33341	0	9216
2012	na	na		9264

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A gyermekorvosi ellátást vegyes praxisban felnőtt házi orvosok látják el. Az összes ellátott száma 2011-ben 33.341 fő volt ebből a gyermekek 9264-en voltak.

0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Mendén jelenleg sem családi napközi sem bölcsőde nem üzemel. A kisgyermekes családok az anyák munkába állását követően vagy a munkahelyük közelében vagy más településeken helyezik el gyermekeiket. ez nagy terhet ró a családokra. 2012 novemberében kezdődött meg a Mende, Fejes Ferenc téren egy korszerű 2 x 12 fős férőhelyes bölcsőde épület építése. Üzemeltetését az önkormányzat 2014 tavaszára tervezi. Az épület valamennyi fogyatékosra kiterjedő komplex akadálymentesítéssel rendelkezeni fog. Az udvarban a játszóterületet is bővítjük, biztonságos új játszóeszközökkel.

Gyermekjóléti alapellátás

A kötelező gyermekvédelmi alapellátások körében a gyermekjóléti szolgáltatást a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat fontos szerepet tölt be a gyermekek és családok szabadidős programok megszervezésében. Közös munka alakult ki a Hetednap Adventista Egyház és a Családsegítő Szolgálat között.

Esély Ifjúsági Iroda 2012. május- 2014. április között működik. /TÁMOP-5.2.5/B/1-2010-0082./ A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat a Mendei Római Katolikus Egyházközséggel együttműködve valósítja meg a pályázatot, az Ifjúsági Iroda működtetését. A projekt célja, a Mendén és Súlysápon élő akadályokkal küzdő – különösen- hátrányos helyzetű gyermekek és fiatalok életminőségének javítása, egyéni és/vagy közösségi kompetenciák fejlesztése, információkkal történő ellátása az igényeikhez igazodóan ifjúsági tanácsadó és információs iroda működtetése.

Gyermekvédelem

A helyi gyermekvédelmi rendszer sajátossága, hogy minden gyermek számára gondoskodást nyújt, és fokozott védelemben részesíti az arra rászorulókat. A különböző ágazatok együttműködnek és egymást segítik.

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Mendén nincs helyben elérhető szolgáltatás. Krízishelyzetben levő családokat az Országos Kríziskezelő és Információs telefonos szolgálathoz irányítjuk, ahol a nap minden órájában információval rendelkeznek, hol van befogadó hely, ahol menedéket kaphat a család.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzet fogalmának meghatározása nem egységes a gyermekvédelem területén. Az éves gyermekvédelmi rendszer működéséről szóló beszámoló adatait és tapasztalatait értékelve meghatározhatjuk a veszélyeztetettség okokat figyelve arra, hogy egy-egy gyermek, fiatal több szempontból is érintett lehet, a veszélyeztetettség tényezői halmozottan jelentkeznek.

A helyi gyermekvédelemben dolgozó szakemberek tapasztalata szerint nem változott az a tendencia, hogy a veszélyeztetettség okai között kimagaslóan a szociális helyzet a meghatározó:

Szociális helyzet: A szociális helyzetből adódó veszélyeztetettség a gyermekek több mint a felét foglalta magába.

A család szétesése: Ez a veszélyeztetési ok gyakran párosul a szociális helyzet romlásával és a gyermek mentális állapotának sérülésével. A család szétesésének leggyakoribb oka, a válás a gyermek számára veszteség. Az elfojtott érzelmek a személyiségfejlődésben rendellenességeket, zavarokat eredményezhetnek.

A nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiánya: Az elhanyagolás is bántalmazás (egészségügyi-, oktatási elhanyagolás, a gyermek magára hagyása, elhagyása). A gyanújelek, tünetek jelentkezhetnek testi, viselkedésbeli és érzelmi szinteken is.

Súlyos betegség a családban: A betegség vonatkozhat szülőre, nagyszülőre és testvérre is. A családtagok hosszú vagy súlyos betegsége, az egészségtelen életmód, tartósan rossz lakhatási körülmények a gyermek testi fejlődését és egészségét is veszélyeztetik. A gyermek számára problémát okozhat a hosszantartó, vagy súlyos betegséggel való szembesülés, a normálistól eltérő élethelyzetben való folyamatos „tartózkodás”.

A család életmódja: A családi élet súlyosabb veszélyeztető ártalmait jelenti a deviáns viselkedési formák jelenléte a család hétköznapijában: alkoholizmus, brutalitás, bűnöző családi környezet.

A gyermek mentális állapota, személyiségzavara: A gyakorlatban is érzékelhető a mentálisan sérült gyermekek számának növekedése. Az okok között a családi nevelés jellemző hibái – következetlenség, szigor és kényeztetés eltúlzása, követelések hiánya a gyermek felé, vagy ellenkező esetben: a gyermek képességeit meghaladó, magas mérce állítása, az ellenőrzés, odafigyelés hiánya – tapasztalhatóak. Gyakran találkozunk az idegrendszeri betegségük miatt rendszeresen gyógyszert fogyasztó kisgyermekkel.

Bántalmazás: Jelei sokszor nem egyértelműek. Nehezíti a helyzetet, hogy a testi jelek hiánya nem zárja ki a bántalmazás lehetőségét (szexuális-, verbális bántalmazás nehezen felismerhető).

A családon belüli erőszak, ill. a gyermekbántalmazás Mende településen is jelen van. Jó néhány évvel ezelőtt a családok még úgy vélekedtek, hogy mindez magánügy. Az elkövető és az áldozat is igyekezte titokban tartani a bántalmazást. Napjainkban mind többet foglalkozik a társadalom, a sajtó is a problémával, és a törvényeink is abba az irányba változnak, hogy mindezek az esetek nyilvánosságra kerüljenek, és az elkövető büntetve legyen.

Gyermekbántalmazás esetén az 1997. évi XXXI. tv alapján kell eljárni az esetet észlelőnek. Ennek értelmében a kiskorú veszélyeztetését, és/vagy

elhanyagolását jelezni kell a gyermekjóléti szolgálatnak, aki a családdal felveszi a kapcsolatot, feltárja a veszélyeztető körülményt, és ha alaposan feltételezhető, hogy a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése az alapellátás keretein belül a családban nem megoldható, más intézkedésre tesz javaslatot az illetékes gyámhatóságnál, ami a gyermek családból való kiemelésével járhat.

Fizikai, szexuális bántalmazásnak gyanúja esetén mindenfajta mérlegelés nélkül a rendőrségnek jelezni kell az esetet, hogy kivizsgálhassák, és beigazolás esetén az eljárást megindíthassák mielőbb.

Az esetek feltárásában a jelzőrendszer tagjai együttműködnek, szükség esetén esetmegbeszélést, esetkonferenciát tartanak.

Külön nyilvántartást sem az önkormányzat, sem a szociális intézmények nem vezetnek bántalmazókról, és bántalmazottakról, de a Központi Statisztikai Hivatal Gyermekjóléti Alapellátások Működési Adatai statisztikája alapján évről-évre követni lehet a bántalmazásos esetek számát.

Krízis helyzetben lévő családoknak, gyermekeknek anyaoththonban, családok átmeneti otthonában való elhelyezését tudja segíteni az önkormányzat és a gyermekjóléti szolgálat munkatársa is, a teljes titoktartás mellett, hogy a bántalmazótól óva legyen a bántalmazott.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók nyilvántartása a szülő által önkéntesen benyújtott nyilatkozat alapján történik.

A hátrányos helyzetű gyerekek számához viszonyítva nagyon alacsony a halmozottan hátrányos gyermekek száma. Ennek elsősorban az az oka, hogy a hátrányos helyzetű gyermekek szüleiből alacsony számban nyilatkoztak az iskolai végzettségükről.

Nem készült felmérés az óvodába nem járó halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekről, így lehetséges, hogy vannak olyanok, akik nem járnak óvodába.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nyomon követése már 3 éves kortól szükséges, ezeknek a gyermekeknek a korai óvodáztatása alapfeltétele az oktatási esélyegyenlőségeik biztosításához.

Az óvodába járó gyermekek közül 45 fő HH, a nyilvántartott HHH gyermekek száma 2 fő.

A sajátos neveléshez és oktatáshoz szükséges feltételek közé tartozik a fogyatékoság típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógus foglalkoztatása, a neveléshez és oktatáshoz szükséges speciális tanterv, tankönyv és más segédletek megléte. A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelését fejlesztő pedagógusok végzik.

A sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók, gyermekek oktatását minden köznevelési intézmény vállalja.

Az iskolában 2012-ben 6, az óvodában 2 SNI- s gyermek volt.

Az általános iskolában hátrányos helyzetű tanulók száma 47 fő, ebből a halmozottan hátrányos helyzetűek száma 28fő.(További lépéseket kell tenni a szülői nyilatkozattételek ösztönzése, a HHH tanulók teljesebb körű felmérése érdekében.)

Egyre elterjedtebb, hogy maguk a köznevelési, gyermekjóléti intézmények adomány gyűjtési programokat szerveznek vagy részt vesznek adomány kiosztásában. A feladatok ellátásában Civil szervezetek, egyházak részvétele bővíti a segítségnyújtás eszközeit.

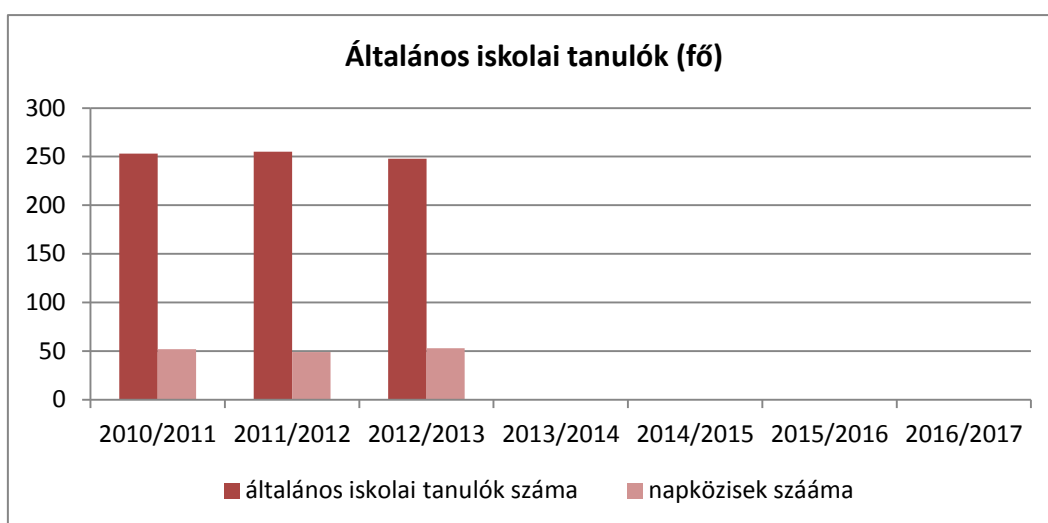
Hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítésről, intézményeken belüli szegregációról nincs tudomásunk.

4.4.5. számú táblázat - A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ellátása						
	beíratott hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő hátrányos helyzetű gyermekek száma	beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma
Székhely						
Csoport 1	8	2	0	3	0	0
Csoport 2	13	4	6	7	2	6
Csoport 3	10	1	5	3	0	3
Csoport 4	5	2	0	0	0	0
Csoport 5	9	5	6	2	0	2
Csoport 6						
Összesen	45	14	17	15	2	11
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	16	3	16	7	0	7
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményel)	2	1	1	0	0	0

4.4.10. számú táblázat – Iskolai körzethatár							
Hány körzet van a településen	1	db					
Iskolai körzetenkénti létszám és hh/hhh tanulók megoszlása	A körzet általános iskolába járó tanulók összlétszáma	A körzetbe járó hh tanulók létszáma	A körzetbe járó hh tanulók aránya a körzet tanulóinak összlétszámához viszonyítva (%)	A körzetbe járó hhh tanulók létszáma	A körzetbe járó hhh tanulók aránya a körzet tanulóinak összlétszámához viszonyítva (%)	A körzetbe járó hh tanulók létszáma a település hh tanulóinak összlétszámához viszonyítva	A körzetbe járó hhh tanulók létszáma a település hhh tanulóinak összlétszámához viszonyítva
	248	47	19%	28	11%		

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanuló száma

tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	129	124	253	52	20,6%
2011/2012	120	135	255	49	19,2%
2012/2013	123	125	248	53	21,4%

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai

tanév	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat- ellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	db
2010/2011	8	6	14	1	3	4	2
2011/2012	8	6	14	1	3	4	2
2012/2013	7	6	13	3	3	6	1

A mendei Géza Fejedelem Általános Iskolába járók létszáma az elmúlt években hasonlóan alakult átlagosan 250 gyerek jár ide. A feladatokat a 2012/2013-as évben már csak egy feladat ellátási helyen végzi.

4.4.11. számú táblázat - Iskola személyi feltételek

	Fő	Hiányzó létszám
Nem szaktanítást végző tanító	10	0
Szaktanítást végző tanítók száma	0	0
Szaktanítást végző tanárok száma	9	0
Gyógypedagógusok létszáma	1	1
Gyermekvédelmi felelős	0	1
Iskolaorvos	0	0
Iskolapszichológus	0	0
Kisegítő személyzet	0	0

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

tanév	8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban	
	fő	%
2010/2011	39	100
2011/2012	34	100
2012/2013	42	100

A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma az elmúlt három tanévben 100% -osan alakult.

4.4.15. számú táblázat – Továbbtanulási mutatók középfokra nappali tagozaton

tanév	Gimnázium (%)		Szakközépiskola (érettségít adó képzés) (%)		Szakiskolai képzés (%)		Speciális szakiskola (%)		Nem tanult tovább (%)	
	összlétszám on belül	HHH-tanulók körében	összlétszám on belül	HHH-tanulók körében	összlétszám on belül	HHH-tanulók körében	összlétszám on belül	HHH-tanulók körében	összlétszám on belül	HHH-tanulók körében
2008/2009	22	0	58	0	20	0	0	0	0	0
2009/2010	21	0	38	3	41	0	0	0	0	0
2010/2011	34	0	53	0	13	0	0	0	0	0
2011/2012	10	0	58	0	29	0	0	0	3	0

A 2011/2012-es tanévben a továbbtanulók létszáma a következőképpen alakult:

Gimnáziumban 10 fő, Szakközépiskolában 58 fő, szakiskolában 29 fő tanult tovább. Az előző évekre nem jellemző módon 3-an nem tanultak tovább.

4.4.16. számú táblázat – Lemorzsolódási mutatók az általános iskolában

tanév	Évfolyamismétlők aránya (%)		Magántanulók aránya (%)		Az előző tanévben 250 óránál többet hiányzó tanulók aránya (%)	
	összlétszám on belül	HHH-tanulók körében	összlétszám on belül	HHH-tanulók körében	összlétszám on belül	HHH-tanulók körében
2008/2009	2	0	1	0	0	0
2009/2010	1	0	1	0	0	0
2010/2011	0,5	0	1	3	1	0,5
2011/2012	1	0	1	6	0	0

A lemorzsolódási mutatók alacsonyak az általános iskolában..

Az általános iskolába 2012/2013-as tanévben 248 gyermek iratkozott be.

Az iskolában a fizika, a kémia, a technika órát szakos tanár hiányában áttanítással oldják meg Úri településről. A gyermekek tehetséggondozását szakköri foglalkozásokon biztosítják.

Szakkörök: **Kerámia szakkör**, (a szülők anyagi támogatásával égető kemence megvásárlása),

Bozsik program keretében **sportszakkör** működtetése, az utánpótlás biztosítása a helyi futballcsapat erősítésére,

Úszásoktatás – fizetni kell érte az útiköltséget az „Iskola a gyermekekért alapítvány” finanszírozza.

Énekar működik, a települési rendezvényeken minden esetben részt vesznek.

Felvételi előkészítő szakkör (magyar, angol, matematika). Természettudományi tárgyakban szakköri felkészítés, jelentős sikert ért el egy csapat a Győrben megrendezett Kárpát-Mendencei Sajó Károly versenyen. (21 induló csapatból 9. helyezést hozták el.)

Az iskolában dolgozó pedagógusok képzettsége, és innovációs készsége jó. Az iskolában 9 fő a szaktanítást végző tanárok létszáma, 1 fő szaktanítást végző tanító. A személyi, feltételek hiányosak 1 fő gyermekvédelmi felelős és 1 fő gyógypedagógus hiányzik státuszban. Minden pedagógus teljesítette a kötelezően előírt továbbképzéseket, 1 fő erkölcsstan továbbképzésen vett részt.

A gyermekvédelem középpontjában meghatározó szerepet tölt be a Sülysápi Székhelyű Közös Fenntartású Gyermekjóléti Szolgálat, 2 fő gyermekvédelmi felelős látja el a munkát.

A gyermekek egészségügyi szűrése biztosított a védőnői hálózaton keresztül. Az óvodában, általános iskolában zajló szűrőprogramok rendszeresek, amelyeket korrekt tanácsadás egészít ki.

A közoktatási intézményben a tanórán kívüli tevékenységek jelentős része az egészség megőrzését, betegségek megelőzését célozta.

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés.

A településen egy vállalkozó látja el a közétkeztetést, aki Monorierdő településről szállítja az ételt.

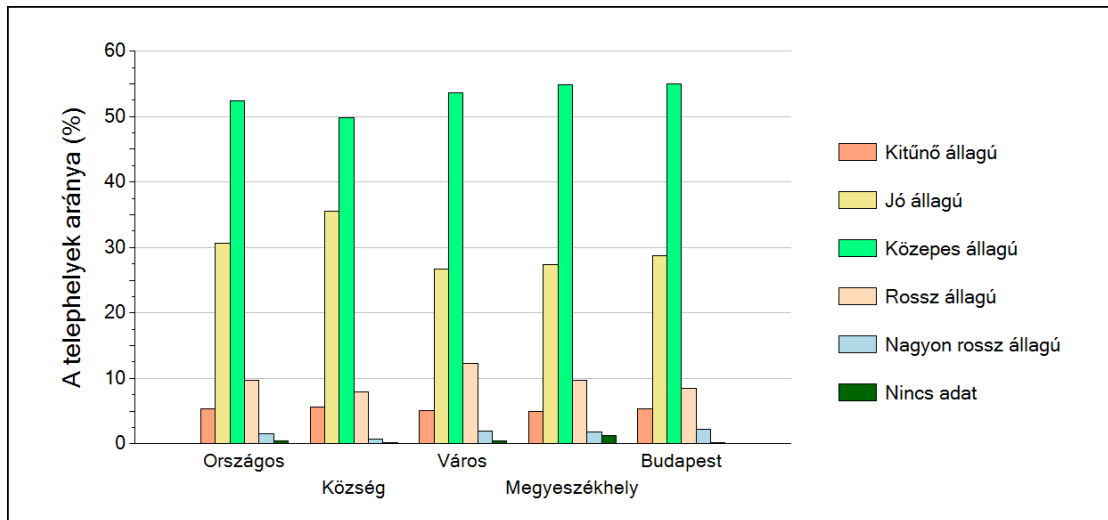
A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, óvodás és általános iskolás gyermekek 100% támogatást kapnak.

Ehhez csatlakozik az önkormányzati támogatás.

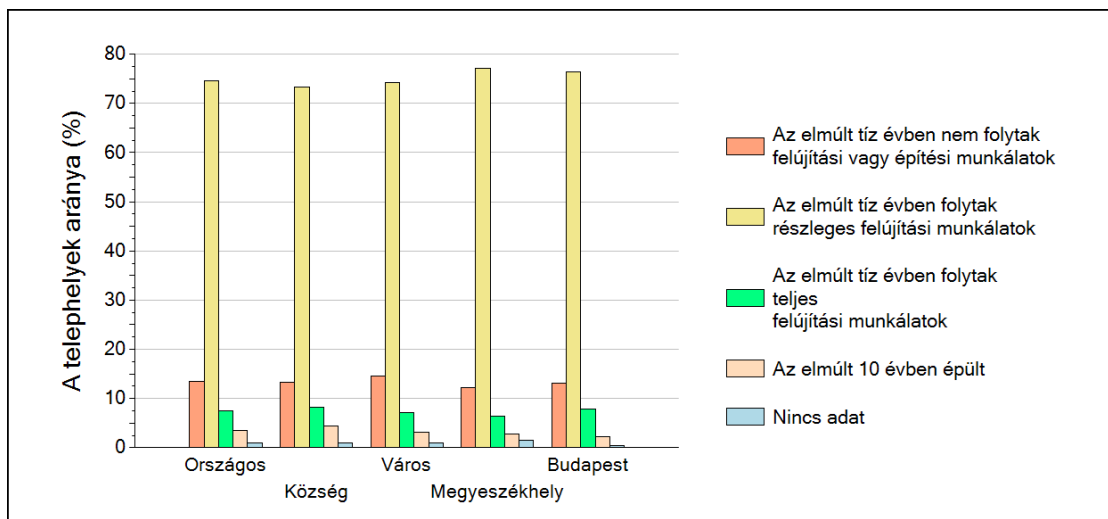
Az óvodában, iskolában havonta átlagosan 160 gyermek étkezik.

Az iskola 1979-ben Betonyp elemekből épült a 8 tantermes épület, felújítása indokolt. A külső fa nyílászáró szerkezetek az évek folyamán eldeformálódtak, emiatt a hőszigetelés nem megoldott. Az önkormányzat energetikai pályázat útján kívánja felújítani az iskola épületét. Az iskola felszereltsége közepesnek mondható, elavult informatikai eszközökkel rendelkezik, jelenleg 1 digitális tábla + 3 db projektor áll rendelkezésre.

A telephely épületének állapota

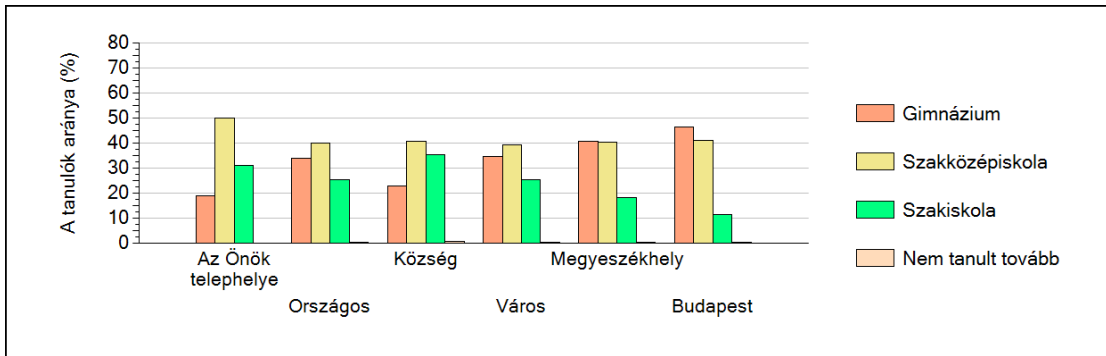
Felújítási munkálatok az elmúlt tíz évben

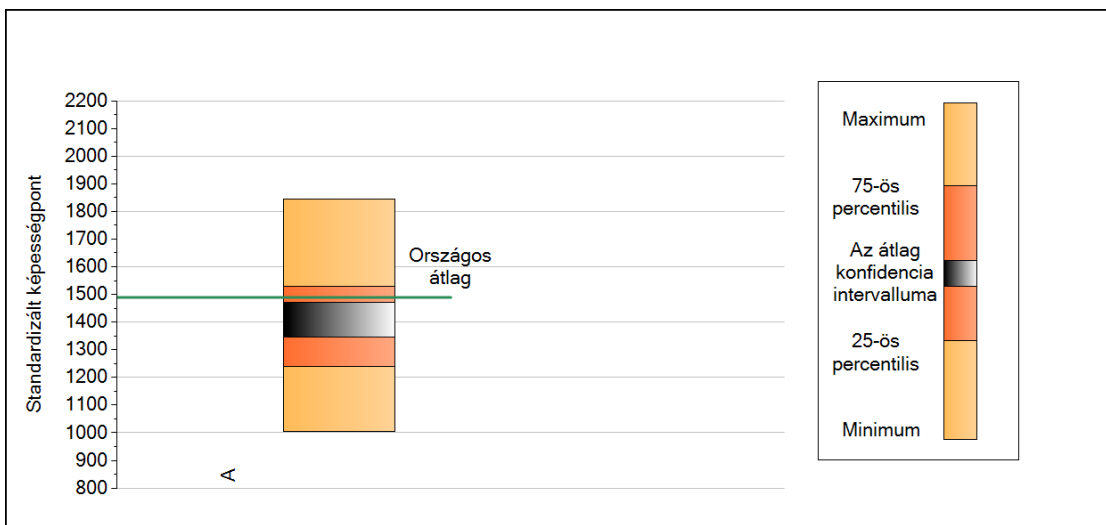
A telephely speciális tantermei:

- egyéb szaktanterem
- számítógépterem
- könyvtárterem
- tornaterem
- fejlesztő tanterem

A különböző képzési formákban tanulók továbbtanulási aránya

A tanulók képességeloszlása:

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett.	Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése. A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése a hátrányos helyzetű gyermekek nevelését, személyiségfejlesztését, illetve a szülők eredményes bevonását segítő ismeretek elsajátítása és a kompetenciák fejlesztése érdekében.
Települési demográfiai mutatók alapján csökken a gyermekek száma. bölcsődei elhelyezés hiánya	Gyermeklétszámhoz igazodó intézményhálózat működtetése, bölcsőde üzemeltetése
Jelzőrendszer hatékonyabbá tétele	Résztevők együttműködjenek, egymást kölcsönösen tájékoztatják
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a kérelmezők számának emelkedése ellenére még kevesen veszik igénybe. Kérhető ellátásokról információhiány	Szülők tájékoztatása a kedvezményről járó további támogatásokról.
.A nyári időszakban nem megoldott a gyermekek alternatív felügyelete a településen	Együttműködés a KIK-kel és az általános iskolával

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Az Önkormányzat és annak intézményei a helyzetelemzés készítésének időpontjában csak kevés adattal rendelkeznek a szempontok és problémák tekintetében.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést néhány jogszabály tiltja ugyan, (ezek között is kiemelt szerepet foglal el az Alaptörvény 66. § és 70. § és a Munka Törvénykönyv 5. §) de a nők és férfiak között a társadalmi élet minden területére kiterjedő egyenlőtlenség természetének, okainak feltárását és persze felszámolását nem írja elő jogszabály. A nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőtlenség minden bizonnyal a legmélyebben gyökerező, legnehezebben tetten érhető, a társadalom részéről leginkább, a legtisztább lelkiismerettel támogatott igazságtalanság.

A közösségi esélyegyenlőség akcióprogram céljai között szerepel a gazdasági és szociális szférában a nők és férfiak esélyegyenlőségének érvényesítése, valamint a munka és a családi élet összeegyeztetése mind a férfiak, mind a nők számára. Az Önkormányzat, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének. Az Önkormányzat és az intézmények vezetése folyamatosan tartja a kapcsolatot a GYES/GYEd-en lévő munkatársakkal, és minden esetben biztosítják a visszatérésüket.

E célok megvalósulását példamutatásával tudja segíteni, hiszen szükséges az a tudatformálás és szemléletváltás, amely ezen a területen is biztosítja az esélyegyenlőséget.

Tapasztalataink szerint a gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerőpiacra való visszalépésének esélyeit. A településen nincsenek szervezett programok.

A demográfiai és közszolgáltatási adatok vizsgálatából az alábbi összefüggések állapíthatók meg:

□ a település összlakosságának 52%-a nő (21710);

a női lakosokból 19-65 éves, tehát aktív korú :1664 fő;

□ a regisztrált munkanélküli nő: 87 fő

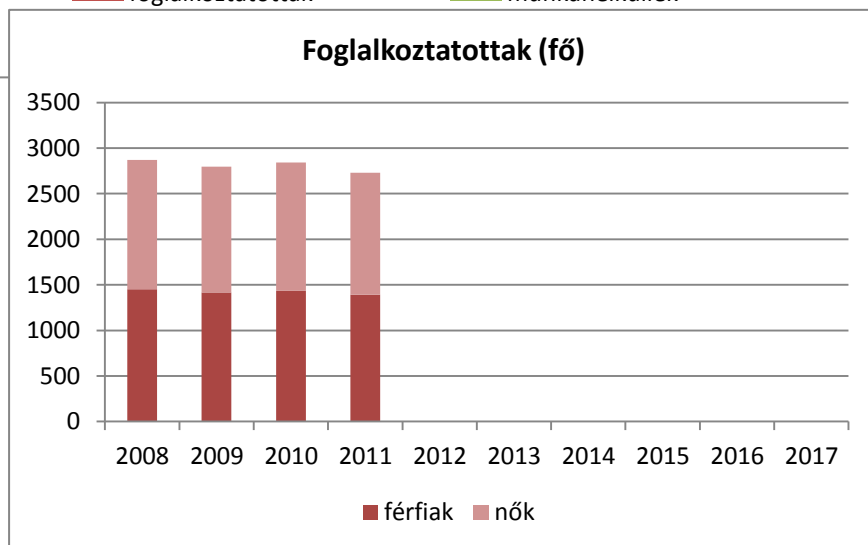
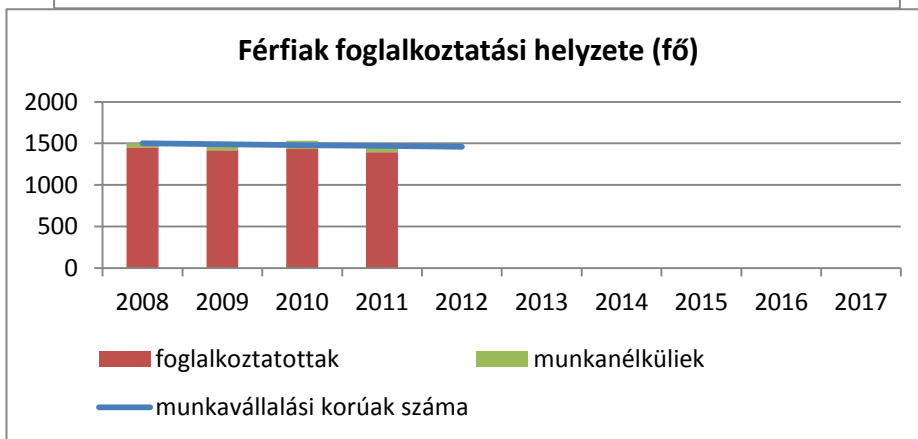
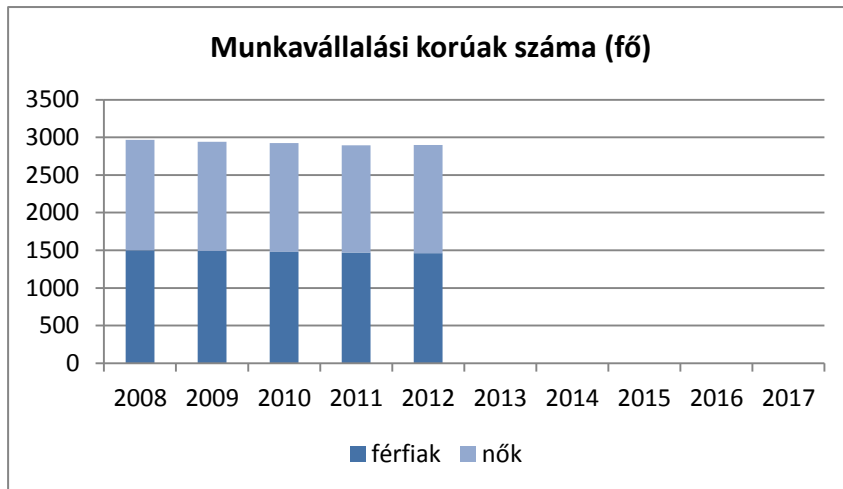
a nyugdíjas nők száma 447 fő.

A népesség nemek szerinti megoszlása a népességben belül helyi szinten is jól mutatja, hogy a nők átlagosan magasabb életkort érnek meg, mint a férfiak.

Az állandó népességben belül a nők aránya a vizsgált időszakban mindvégig 52% maradt.

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	1500	1468	1452	1419	48	49
2009	1491	1451	1415	1382	76	69
2010	1478	1445	1433	1410	98	80
2011	1472	1424	1392	1337	80	87

A nők foglalkoztatási szintje Magyarországon jelentős mértékben elmarad az Unió átlagától. Míg az Unió átlaga a nők foglalkoztatási arányát tekintve átlaga 58,2 %, addig Magyarországon ugyanez az érték csak 50,6% volt. Az Unió 20 tagországában 2010-re elérték azt a célkitűzést, hogy a nők foglalkoztatási szintje elérje a 60%-ot, Magyarország jelentős mértékben elmaradt ettől a célkitűzéstől. Magyarországon 2011-ben a nők 15-64 éves népességen belüli aránya 51%-os, míg a foglalkoztatottakon belüli arányuk mindössze 46%-ot tesz ki. Az aktív korú inaktívak körében a nők aránya 59%-os, vagyis jelentősen meghaladja a férfiak reprezentáltságát. Míg a 15-64 éves népesség körében a férfiak foglalkoztatási rátája 60,4% volt, addig a nőké csak 50,6%. Tapasztalataink szerint a nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények, a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya, a gyeseen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel. Az anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt.

Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nők szegénységi kockázata lényegesen magasabb az átlagnál, körükben a tartós és passzív munkanélküliség is gyakori, sok esetben nem látnak reményt a munkára, ezért egy idő után már nem is keresnek, amely egyre jobban megnehezíti az elhelyezkedési lehetőségeiket.

A roma nők hátrányainak nagy része legfőképp az alacsony iskolai végzettségre vezethető vissza, így a stratégia egyik fő prioritása a roma nők iskolai és munkaerő-piaci hátrányainak csökkentése. A roma nők számára elérhetetlen a munkaerő-piaci integráció a korai gyermekvállalás miatt. Azok, akik a családalapítás miatt lemondanak továbbtanulási szándékukról, akár egész életükre elvesztik annak az esélyét, hogy valaha stabil munkahelyük legyen. A családalapítás és a munkaerő-piaci esélyek konfliktusával fiatalabb korban (kevesebb tapasztalat birtokában) szembesülnek a romák.

A nők hátrányos helyzetével nemcsak foglalkoztatás, hanem a jövedelmi viszonyok terén is találkozhatunk. Magyarországon az alkalmazásban álló férfiak és nők átlagos fizetése között mintegy 20-25% különbség tapasztalható a férfiak javára. Egy budapesti nő átlagban 70-75%-át keresi egy azonos munkakört ellátó férfi jövedelmének, vidéken ez az arány jobb, elérheti a 80-85%-ot is. A munkahelyi lehetőségek egyenlőtlen volta nemcsak a jövedelmek terén, hanem a munkahelyi előmenetel kapcsán is jelentkezik.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

A gyermekjóléti alapellátások körébe tartozó napközbeni kisgyermek ellátásoknak nélkülözhetetlen szerepük van a szülők munkába állásában, de

ugyanilyen fontos a hátrányos helyzetű gyermekek korai szocializációjában betöltött szerepük.

A gyermekvállalás, a kisgyermeknevelés nagymértékben befolyásolja a nők munkaerőpiaci esélyeit. A munkavállalást hátráltatja a szolgáltatási hiányosságok elégtelen száma. A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődleges a bölcsődei férőhelyek száma.

(pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A kisgyermeket nevelő nők és férfiak esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják. A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődleges a bölcsődei férőhelyek száma. Jelenleg Mendén helyben nincs a bölcsődei elhelyezésre mód, a két szomszéd településen, Gyömrőn és Süllyápon vannak bölcsődék. 2014-től ez a probléma megoldódik, valószínűleg több anyuka tudna visszatérni a munkába, ha helyben sikerül megoldást találni a bölcsődés korú gyerekek elhelyezésére.

Családbarát megoldási lehetőségnek bizonyulna, ha otthon végezhető munkát vagy részmunkaidős munkahelyet találna a többgyermekes, kisgyermekes anyuka. Így mégis pénzkereseti lehetőséghez jut, mégis maradna idő a családjára, a gyerekekre.

A munkáltatók nagy része nem preferálja a beteg gyerek(ek)kel gyakran otthon maradó szülőt, pedig ha ráadásul többgyermekes a család gyakran előfordulhat ilyen probléma.

5.2 számú táblázat - A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyveztetését segítő szolgáltatások

év	3 év alatti gyermekek száma a településen	működő bölcsődék száma	bölcsődei férőhelyek száma		működő családi napközök száma	férőhelyek száma családi napközökben	férőhelyek összesen
			önkor-mányzati	egyéb			
2008	154	nincs	0	0	nincs	0	0
2009	147	nincs	0	0	nincs	0	0
2010	137	nincs	0	0	nincs	0	0
2011	131	nincs	0	0	nincs	0	0
2012	136	nincs	0	0	nincs	0	0

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anya és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdik meg: tanfolyamok, beszélgetések, családlátogatások

formájában. Segítséget nyújtanak a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2008	2	101	51
2009	2	110	55
2010	2	93	47
2011	1	81	81
2012	1	97	97

Forrás: TelR és helyi adatgyűjtés

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A családon belüli erőszak „kezelése”, illetve megelőzése, vagy a rászorultak segítése mindig is fontos volt, ám sokáig a társadalomban ezt „családi belügyként” kezelték. Változás ezzel kapcsolatban 2004. május 1. hazánk EU-csatlakozása után történt, mivel az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlése 1582 (2002) számú ajánlásában kifejtette, hogy a családon belüli erőszak fizikai bántalmazásként, nemi erőszakként, fenyegetésekként és megfélemlítésként egyaránt megnyilvánulhat. Felszólította a tagállamokat, hogy gondoskodjanak a családon belüli erőszak áldozatainak ingyenes jogi tanácsadásról, az áldozatoknak nyújtandó pszichológiai és pénzügyi segítségről, az áldozatok hatékony védelméről a sérelem elkövetése után és a jogi eljárás alatt, az áldozatokkal foglalkozó nem- kormányzati szervezetek támogatásáról és megfelelő szakemberek képzéséről.

A családon belüli erőszak megelőzése a nemzeti stratégia fontos része, egyben a Kormány és a Belügyminisztérium számos külön intézkedést hozott ezen feladatok eredményes kezelése érdekében.

A családon belüli gyermek, vagy feleség bántalmazás legnagyobb része latens marad, a legtöbbször ez a pont a sértett-bántalmazott szégyenérzete miatt nem kerül nyilvánosságra, vagy nem válik ismertté még a közeli hozzátartozók és szűkebb környezet számára sem.

Jellemzően az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. A

gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszerek alapján egyre több esetre derül fény, egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért országos szinten.

Községünkben 2012.-ben nem jeleztek családon belüli erőszakos cselekményt.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Mendén nincs anyaotthon, családok átmeneti otthona és egyéb krízishelyzetben segítséget nyújtó intézmény. Krízishelyzetben levő családokat az Országos Kríziskezelő és Információs telefonos szolgálathoz irányítjuk, ahol a nap minden órájában információval rendelkeznek, hol van befogadó hely, ahol menedéket kaphat a család.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Önkormányzat példamutatással hívja fel a figyelmet a nők társadalmi szerepvállalásának erősítésére.

A Hivatal dolgozóinak 90 %-a nő. Ha az önkormányzati intézmény hálózat felső vezetését vizsgáljuk, akkor 100%-a nő.

Megállapítható, hogy településen nincs olyan szervezet, amely a nők érdekvédelmére alakult volna.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint a 45 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. Ennek oka egyebek között a magyar társadalom hagyományos családmodelljében keresendő: még ma is sokan vallják, hogy a nők helye a ház körül, a családban van, nem a munkaerőpiacon. A családi szerepek tradicionális értelmezése a nőket gyereknevelési és háztartási feladatokra biztatja, amelyet azonban a modern társadalom nem, vagy csak kevéssé ismer el aktív munkavégzőként. Sok nő számára ez elfogadható, a társadalmi tradíciónak megfelelő. Magyarországon is egyre több nő és férfi gondolja úgy, hogy a tradicionális szerepfelosztások megoszthatóak.

Ezt a szemléletet tovább súlyosbítják a nőkkel kapcsolatos negatív sztereotípiák. A munkanélküliség aránya körükben magasabb, ez ösztársadalmi probléma, amelyen komplex programokkal lehet enyhíteni.

Az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedését adatok hiányában helyben nem tudjuk elemezni, csak az országos trendek megjelenését, és saját tapasztalatainkat írhatjuk le.

Szakmai tapasztalataink szerint a gyermek születését követően az otthon maradó kisgyermekes anyák társadalmi kapcsolatai beszűkülnek, sokszor depresszióssá válnak.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A GYES, GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát.	Visszatérési lehetőségek kidolgozása. Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése. Önkormányzat gazdasági helyzetének figyelembevételével az ellátásköltségeinek átvállalása.
Bölcsődés korú gyermekek elhelyezése nem lehetséges a településen	Bölcsődeépítés
A gyermekét egyedül nevelő nő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása.
A kisgyermekes anyukák társadalmi kapcsolatai beszűkülnek. A magányérzet kialakulásával nemcsak az anya mentális állapota lehet rosszabb, családi konfliktusokhoz is vezethet.	Szabadidős programok szervezése, igény szerinti bővítése. Zöldterületek, közparkok tervszerű felújítása.
A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magasabb.	Korszerű ismeretek megszerzését célzó speciális képzési programok körét bővíteni.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Az időskorúak családi állapotára jellemző, hogy korban előrehaladva fokozatosan csökken a házasok, és növekszik az özvegyek aránya. 2011-es adatok alapján a népesség 28%-a nyugdíjas, melynek nagyobb része nő.

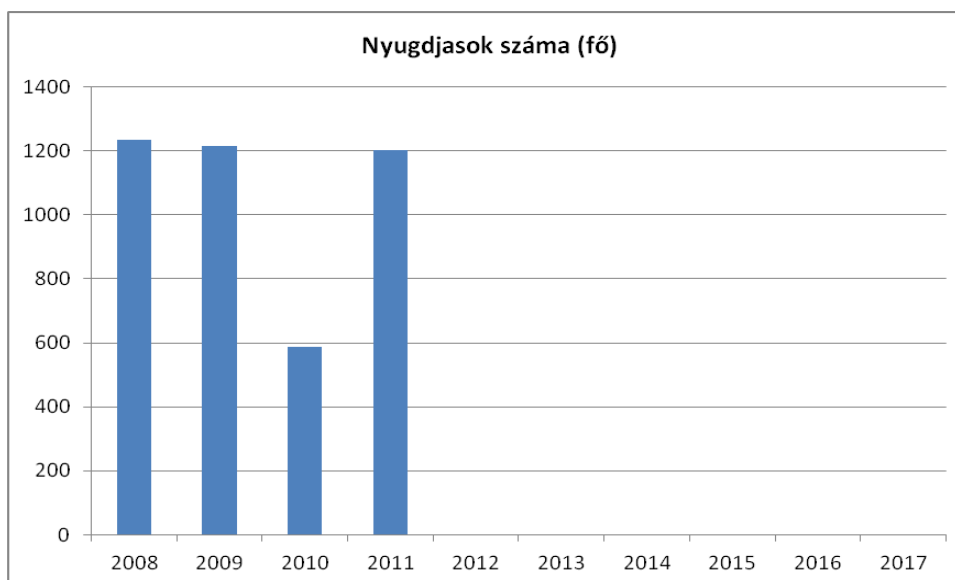
A demográfiai folyamat jellemzőit az alábbiakban foglalhatjuk össze:

- növekszik az átlagéletkor,
- magasabb a középkorúak halandósága,
- nők hosszabb élettartama („feminization of ageing”).

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	491	742	1233
2009	496	719	1215
2010	478	109	587
2011	478	725	1203

A község lakosságának közel 20 %-a nyugdíjas korú, a nyugdíjban részesülő nők száma jelentősen meghaladja a nyugdíjban részesülő férfiak számát.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

A község lakosságának 16%-a 65 év feletti. Az idősek, nyugdíjasok jövedelmi helyzetére tekintettel az egészségesek szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. Erre esély, a munkaerő-piacon nincs, kivétel, ha speciális tudással rendelkeznek. A Képviselő-testület kiemelten kezeli az időseket, és intézményein keresztül biztosítja az aktív bekapcsolódásukat a közéletbe. A község programjain aktívan részt vesznek, a nemzeti ünnepeken a Nyugdíjas Klub, az Egészségvédő Klub tagjai minden alkalommal fellépnek.

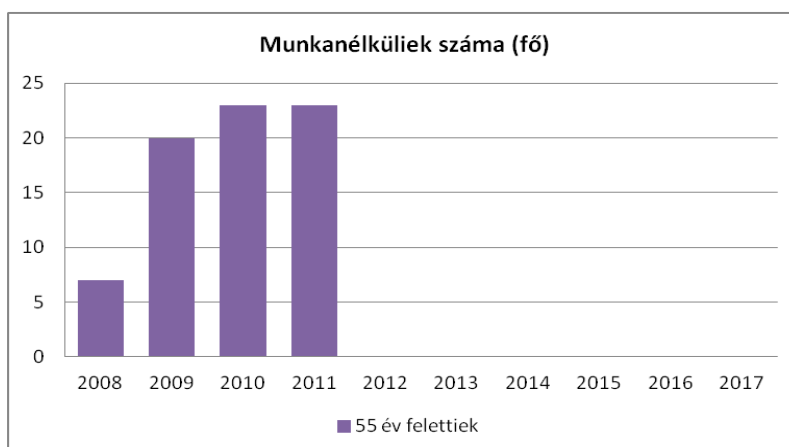
A nyugdíj mellett munkát végző idős népesség aránya Magyarországon (3%), Budapesten e mutató az országos értéknek több mint duplája (7%), de elmarad az EU-15-ök átlagától (8%). A munkaerő-piaci részvétel tekintetében nem csak a 60 éven felüli korosztály mondható problematikusnak, hanem az idősödő (50-60 év körüli), még aktív korú korosztályoké is.

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	fő	fő	%	fő	fő	%
2008	97	7	7%	41	na	#ÉRTÉK!
2009	145	20	14%	62	na	#ÉRTÉK!
2010	178	23	13%	80	na	#ÉRTÉK!
2011	167	23	14%	83	na	#ÉRTÉK!

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

Az 55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma 2008 óta háromszorosra nőtt.

Az időskorban jellemző megbetegedések – a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrend- szeri megbetegedések, ízületi problémák – mellett pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember egyedül marad, izolálódik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik, önellátási képessége beszűkül. Ez nagyon sok embernél okoz pszichés megbetegedéseket. Különösen gyakori a depresszió és a demencia kialakulása. Jellemző, hogy a betegségek általában együttesen fordulnak elő, különösen 70 éves kor fölött jellemzőek a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott demencia.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

A közszolgáltatások infó-kommunikációs akadálymentesítése csak részben megoldott. Ugyanakkor a kormányablakok indításával és az ügyfélkapus ügyintézési rendszer kialakításával elindult egy pozitív folyamat, amelyben, mutatók híján nehezen lehet mérni a változásokat. Az önkormányzat saját honlapot üzemeltet, ahol a települést érintő friss hírek, információk is elérhetők.

A helyi közszolgáltatások terén az idősekkel való foglalkozás magas színvonalú. Az egészségügyi, szociális, közművelődési és egyéb szolgáltatások egy része a települést minden állampolgára részére biztosított, egy része kor alapján az időskorúak részére szerveződik. Az önkormányzat eleget tesz minden kötelező feladatának és emellett önként vállalt intézkedéseket is biztosít.

Az idősellátás és a szociális gondoskodás területén az utóbbi években egyre jelentősebb szerep jutott a egyháznak. Mendén az Oázis Idősek Otthona 50 férőhellyel fogadja az olyan időseket, akiknek egészségi állapota rendszeres gyógyintézeti kezelést nem igényelnek és önmaguk ellátására képtelenek, ápolásuk, gondozásuk csak bentlakásos körülmények közt oldható meg.

Alapvető célunk az aktív életvitel biztosítása, hiszen az aktivitással kivédhető a feleslegessé válás érzése.

Az alábbi alapelvek mentén állítottuk össze a helyi programot, az abban foglalt célokat és intézkedéseket:

Az emberek a korról mindinkább különböznek egymástól, nincs ún. egységes öregedési minta, de kimondható, hogy van egészséges öregedés.

Az idős emberek azért betegek, mert megbetegedtek, és nem azért, mert idősök.

Az idősödéssel mindinkább az „öt I”-vel lehet számolni orvoslásban, ápolásban, gondozásban egyaránt. Ezek: Immobilitás (mozgásképtelenség), Instabilitás (állásképtelenség vagy probléma), Intellektuális hanyatlás és az látrogénia (az egészségügyi ártalmak) Inkontinencia (vizelet-, széklet tartási problémák).

Az idősebbeknél a már említett változások és jellemzőik miatt a velük való stratégiák speciálisak, körültekintő és gondos munkát igényelnek, személyre szabottan, a kapacitást figyelembe véve és mégis hatékonyan.

A 64 év feletti lakosság 7%-a részesül csak nappali ellátásban. Az idősek ellátása saját családjukban történik leginkább, de sokan élnek egyedül. Az

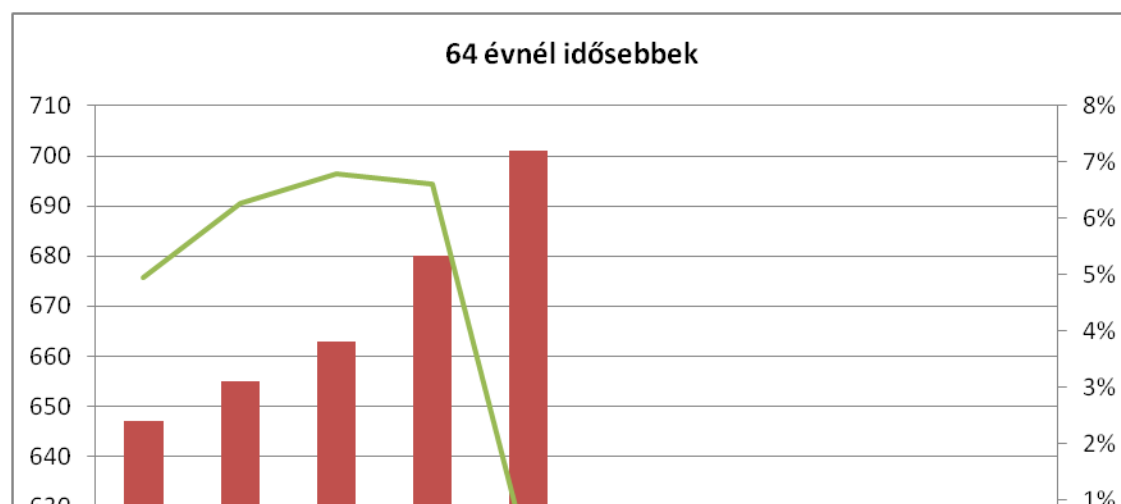
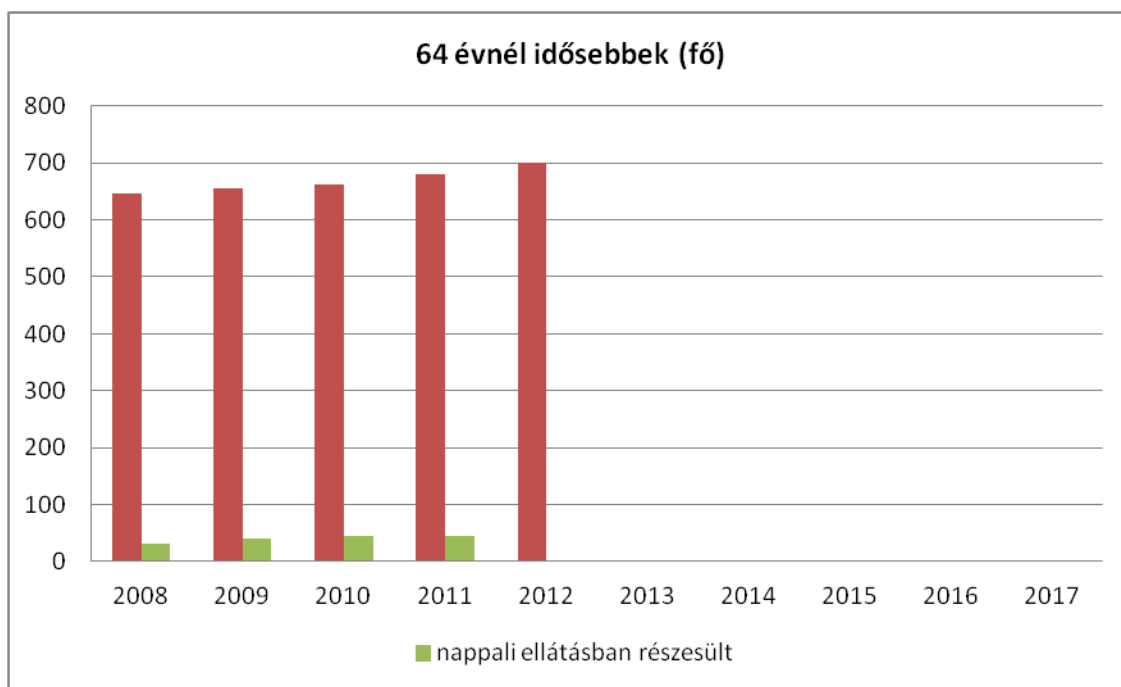

egyedül élők magas aránya aktivitást és a függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezését kívánja meg.

6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

év	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	fő	fő	%
2008	647	32	5%
2009	655	41	6%
2010	663	45	7%
2011	680	45	7%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az idős embereknek az életkor előrehaladásából természetesen fakadó egészségügyi problémái különösen indokolják, hogy számukra kiemelten biztosított legyen az egészségügyi, ápoló-gondozó ellátásokhoz való hozzáférés. Az idős népesség növekedése az egészségügyi és szociális szolgáltatási rendszerre is nagy terhet fog jelenteni. Az idősek szolgáltatásokhoz való hozzáférését, különösen a bontal, vagy más gyógyászati segédeszközökkel közlekedőket, nagymértékben befolyásolja az épített környezet akadálymentessége. Az önkormányzat eleget tesz minden kötelező alapszolgáltatási feladatának, alapvető célunk az aktív életvitel biztosítása, hiszen az aktivitással kivédhető a feleslegessé válás érzése.

Jelenleg a Szabadidőközpont otthont ad a Rozmaring Nyugdíjas Klubnak, mely jelenleg 31 fővel működik. A Teleházban időskorúak számítógépes tudásának bővítésére és internetkezelésre van lehetőség. Az Oázis Idősek Otthonában az időseknek minden hétköznap 8-16 óráig van lehetőség a napközbeni tartózkodásra, hol beszélgetések közös programok is szerveződnek.

Társas kapcsolatok, barátságok ápolhatók, alkalmanként szabadidős programokat, egészség megőrző és egészséges életmódra nevelő előadásokat, szűrővizsgálatokat szerveznek a házi orvos segítségével az Egészségvédő klub keretén belül.

Feladatként jelentkezik az egészségfejlesztéshez szükséges szemlélet és tudatosság erősítése. Hangsúlyt kell fektetni az alkalmoszerű szűrések, szervezett, célzott népegészségügyi szűrővizsgálatok biztosítására, a népbetegségek számító betegségek kiszűrésére, különösen a vércukor, vérnyomás, koleszterin stb.; védőoltások beadására (influenza ellen). Fontosak az idősödő és az idős korosztály számára az életmód tanácsadások, az egészségfejlesztő közösségi programok, szűrővizsgálatok, amelyek lehetőséget biztosítanak az egészséges életmód megismerésére, valamint nagyban hozzájárulnak az elsődleges és másodlagos megelőzéshez, továbbá a testi és lelki egészség megőrzéséhez.

Fontos tudatosítani, hogy az időskorúak összetett, heterogén csoportot alkotnak koruk, egészségi állapotuk, anyagi lehetőségeik, életmódjuk, fogyasztási szokásaik és szükségleteik tekintetében. Nő az egyszemélyes háztartásban élő, segítségre, ápolásra szoruló idős emberek száma, de sok az olyan frissnyugdíjas is, aki aktív életmódra alkalmas, azonban anyagi, történelmi vagy kulturális okok miatt nem integrálódik a közösségi életbe, és idős korára haszontalannak érzi magát. A cél az, hogy egyre több idősebb élhessen minőségi, aktív, illetve biztonságot nyújtó, gondtalan ezüst éveket.

A 2012-es európai kampányév témája az aktív idősödés és nemzedékek közötti szolidaritás, valamint a demográfiai idősödés egyre kiterjedtebbé válásával összefüggő kérdések, az újszerű felvetését és újfajta válaszok, megoldások kidolgozását célozza. Településünkön is szükség van az

idősekkel szembeni társadalmi sztereotípiák lebontására, valamint a generációk közötti programok szervezésére ennek elősegítése érdekében.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas az egyedül élők aránya.	Az aktivitást és a függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése. Képzések igény szerinti bővítése.
A morbiditási statisztikák rangsorában – a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák – mellett pszichés problémák leggyakrabban előforduló betegségek.	Rendszeres mozgást biztosító szolgáltatások bővítése. Szűrővizsgálatok biztosítása. Prevenációs szemlélet erősítése, az egészségtudatos magatartás fejlesztése
Számítástechnikai képzések, internet használat-	Képzések, programok szervezése. Igény bővítése, érdeklődés felélénkítése.
Nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége.	Generációs programok szervezése.
Idős korral összefüggő társadalmi sztereotípiák.	Helyi média bevonásával nyilvánosság eszközeinek bővítése.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A 2001. évi népszámlálás adatai szerint 577 ezer fogyatékkal élő személy van Magyarországon, a népesség 5,7 százaléka. A népesség fogyatéktípus szerinti megoszlása: mozgáskorlátozottak aránya 43,6 %, látássérült 14,4 %, értelmi fogyatékos 9,9 %, hallássérült 10,5 %, egyéb 21,6 %. A fogyatékos népességen belül továbbra is a mozgássérülteké a legnépesebb csoport. Jelentősen emelkedett az egyéb, pontosan meg nem határozott fogyatékosokban szenvedők aránya.

A fogyatékos az érintetteket – válaszaik alapján – elsősorban a mindennapi életben, a közlekedésben, illetve a tanulásban és a munkavállalásban akadályozza.

A fogyatékkal élőkkel vonatkozóan településünkön nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.

A fogyatékos és a nem fogyatékos emberek korstruktúrája jellemzően eltér egymástól. A fogyatékosokkal élők között kisebb (4,8 százalék) a gyermekek és jóval nagyobb (57 százalék) a 60 éves és idősebbek aránya. A nem fogyatékos emberek esetében ezek az arányok rendre 12 és 24 százalék.

A fogyatékosokkal élők 29–29 százalékának az általános iskola 8. évfolyama, illetve az érettségi volt a legmagasabb befejezett iskolai végzettsége. Egyetemi, főiskolai végzettséget 19 százalékuk szerzett, szemben a nem fogyatékosok 27 százalékával.

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

A célcsoport részére szervezett ellátásokat, szolgáltatásokat, az egyes intézkedéseket az egyéni szükségletek alapján tervezzük.

Tapasztalataink szerint elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni. A munkáltató előítélete mellett a közlekedés eszközök használata is nehezíti helyzetüket.

A fogyatékos személyek elszigeteltek a társadalomban, így családjaik is jobban elkülönülnek a környezetüktől, ami értelmi fogyatékosok esetén még jelentősebb.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

év	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	52	2
2009	50	2
2010	39	2
2011	42	2

A 2011. évi népszámlálás során a tartós betegségre, illetve fogyatékosra vonatkozó kérdéseire nem volt kötelező a válaszadás, a kérdésre a megkérdezett fővárosi lakosok háromnegyede válaszolt. Közülük 66 394 fő (a népesség 3,8 százaléka) mondta magát valamilyen fogyatékossgal élőknek. Mivel egy fogyatékossgal élőt több fogyatékossgai típus is érínthet, ezért összesen 80 675 esetben említettek a megkérdezettek valamilyen fogyatékossgát.

A fogyatékkal élők közel fele, mintegy 30 ezer ember mondta magát mozgássérültnek.

A második leggyakoribb fogyatékossg a hallássérültség, amely a fogyatékos emberek 21 százalékát sújtja. Ezt követi a gyengénlátás és a vakság fogyatékosokon belüli 20 százalékos aránnyal. A nők körében a férfiakénál nagyobb a mozgás-, a látás- és a hallássérültek aránya. A fogyatékossg az érintetteket – válaszaik alapján – elsősorban a mindennapi életben, a közlekedésben, illetve a tanulásban és a munkavállalásban akadályozza.

A tartósan egészségkárosodottak, valamint a fogyatékossgal élők elsődleges jövedelmi forrása a rokkantsági nyugdíj¹ (68%-uk részesül benne) vagy a rokkantsági járadék (14%-uk részesül benne).

A tartós egészségügyi problémákkal, illetve fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatárolódtak.

A fogyatékkal élő személyeknek az elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni. A munkáltató előítélete mellett a közlekedés eszközök használata is nehezíti helyzetüket. A fogyatékosok körében a foglalkoztatottsági arány meghatározásánál a 2001. évi népszámlálás adataiból tudunk kiindulni, amely 9%. A megváltozott munkaképességűek esélye az integrált foglalkoztatási lehetőségek tekintetében kedvezőtlen, azaz a fogyatékos munkavállalók foglalkoztatását a piaci szféra nem vállalja fel.

A munkahelyek jelentős része fizikai szempontból és problémaérzékenysége alapján is alkalmatlan fogyatékos munkavállalók fogadására. A fogyatékos munkavállalók foglalkoztatási esélyegyenlősége sérül.

Önálló életvitelt támogató helyi intézmények nincsenek a településen.

¹ A rokkantsági nyugdíj megszűnt, helyette rokkantsági ellátás vagy rehabilitációs ellátás van, összefoglaló néven megváltozott munkaképességű személyek ellátásai.

7.2. Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Az Önkormányzat a fogyatékosokat átmeneti segéllyel támogatja, egy nehéz helyzetben levő családot havi rendszerességgel.

Fogyatékosok lakosságon belüli számára nincs adat a 2011-es népszámlálás adatai lennének irányadóak, de nem hozzáférhető az adatgyűjtő rendszereken keresztül.

7.3. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Az Európai Unióhoz történő csatlakozás egyik feltétele, hogy az állampolgárok – köztük a fogyatékosokkal élő emberek – számára megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén; a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkaalkalmak, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is. Kiemelt prioritásként a minőségi szolgáltatások egyenlő hozzáféréseinek megteremtése fogalmazható meg.

Biztosítani kell az esélyegyenlőséget az intézményes ellátások szolgáltató jellegének erősítésével, az intézmények kiépítésével, korszerűsítésével és átalakításával, illetve a lakókörnyezeti és az integrált formában történő ellátásszervezés erősítésével.

Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, amelynek fogalma az utóbbi években teljesen új tartalmat nyert: ma már valamennyi fogyatékosági csoporthoz tartozó ember – azaz a mozgássérült, a látássérült, a hallássérült, az értelmi fogyatékos, autista és súlyosan-halmozottan fogyatékos emberek – speciális szükségleteinek figyelembevételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni. Ez olyan eszközök, és megoldások telepítését jelenti, amely lehetővé teszi, hogy egy-egy szolgáltatást a mozgássérült embereken túl látás- vagy hallássérült, valamint értelmi fogyatékos emberek is igénybe vehessenek. (Hangos térkép, indukciós hurok, könnyen érthető tájékoztató füzetek, stb.) A kulcs az, hogy ma már nem pusztán épületek akadálymentesítéséről, hanem a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréséről beszélünk, amely tehát magában foglalja az épületek komplex akadálymentességét, de annál jóval több.

Az önkormányzatoknak közszolgáltatást ellátó egységeikben az akadálymentesség szempontjainak legkésőbb 2013. december 31-éig érvényt kell szerezni.

Az akadálymentesítés definíciói:

- Komplexen akadálymentes, azaz teljes körűen, az egész épületre kiterjedően a fizikai és az infó-kommunikációs akadálymentesítés megoldott. A fogyatékkal élők bármelyike egyenlő eséllyel fér hozzá minden olyan szolgáltatáshoz, amelyet az intézmény nyújt, és amelyet a többség használhat.
- Részben akadálymentes megjelölést akkor alkalmazunk, ha az épület nem komplexen akadálymentes, azonban vannak akadálymentes részelemei.
- Egyáltalán nem akadálymentesített.

Ma már kötelezően, jogszabályban előírt az akadálymentesítettség, amelynek betartatása az építésügyi hatóság feladata. Alapelv, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvárásaként jelenik meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszere.

A közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése folyamatos. 2011-ben a Községháza komplex akadálymentesítésére került sor, az egy emeletes épület akadálymentesített lifttel került kialakításra. Az egészségügyi, szociális szolgáltatások, a kulturális programokhoz történő fizikai akadálymentesített helyszínen érhetőek el.

A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházás, felújítás akadálymentesített környezet biztosításával történik. Az Önkormányzat tulajdonában lévő járdák, zöldterületek, játszóterek felújítása során gondoskodunk a hozzáférés akadálymentességének biztosításáról.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, az akadálymentes környezet aránya csekély.	Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, információs és kommunikációs akadályok megszüntetése, lakókörnyezet akadálymentesítését szolgáló program. A tájékozódást segíthetik a feliratok, formák,

	szimbólumok, fények, színek, burkolatok, hangok érzékelhetővé tétele.
Adathiány, a településen élő fogyatékosok számáról.	A célcsoport feltérképezése, bevonva ebbe felmérésbe a védőnőket, háziorvosokat, hogy képet kapjunk helyzetükről.
Az egészségügyi prevenciók szolgáltatásokat, a szűrővizsgálatokat a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe. Szükséges a támogatásuk a szűrőprogramokra történő eljutásuk (eljuttatásuk) terén.	Segíteni, hogy a fogyatékkal élők is minél nagyobb számban részt vegyenek az egészségügyi szűrővizsgálatokon
Az elszigetelten élő, fogyatékkal élőknek vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülőknek vagy fogyatékoszt ápoló családtagnak kapcsolatteremtésre, önszervező csoportok szervezésére, a fórumokba való bekapcsolódásra kevés lehetősége van.	A kommunikáció színtere az internet világa, amely a felhasználók otthonába hozhatják a közösséget. Lehetőségek: közterületen térítésmentes WIFI szolgáltatás, képzések szervezése (db), olyan támogatások bevezetése, amely az internethez való hozzáférést segíti.
A fogyatékos emberek általában kevésbé kvalifikáltak, mint a nem fogyatékosok, magasabb közöttük a szakképzetlenség aránya is.	Kiemelt fontosságú így a foglalkoztatási rehabilitáció területén a képzés, átképzés. Elő kell segíteni a fogyatékkal élők napközbeni ellátását végző intézmények létrehozását.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

Mendén a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak. A helyi lakosság nagy számban vesz részt a civil szervezetek programjain. Az elmúlt években az Önkormányzat költségvetési rendeletében meghatározottak szerint támogatta a szervezeteket, azok rendezvényeit, sajnos 2013-ban az anyagi lehetőségek szűkülése miatt nem terveztünk támogatást.

Civil szervezetek:
Mendei Polgárőrség
Ákos Nemzetsége
Egészségvédő Klub
Modellező Klub
Hagyományörző Népi Együttes
Mende Sportegyesület
Rozmaring Nyugdíjas Klub
Evangélikus Egyház
Római Katolikus Egyház

Az önkormányzati döntések előkészítésébe bevonjuk a szervezeteket. A civil szervezetek függetlenségét elismerjük és tiszteletben tartjuk. Az együttműködésnek köszönhetően az önkormányzati rendezvényeken aktívan vesznek részt a szervezetek.

A közfeladatok ellátásában részt vesz az oktatás-nevelés terén a közfeladatot ellátó szervezetek száma: 2. A célcsoportok életfeltételeinek jobbítása érdekében humán, mentálhigiénés, szociális jellegű szolgáltatásokban Egészségvédő Klub, közétkeztetésben szervezetek száma: óvoda, iskola-egészségügyi szolgáltatásokban szervezetek száma: 3 (védőnői szolgálat, háziorvosi szolgálat).

A civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége lefedi a hátrányos helyzetű gyermekek oktatásának, tehetségfejlesztésének, rehabilitációjának támogatásától kezdve az időkorúak kulturálódásáig, a hagyományörzésen át a lakosság egészségi állapotának fejlesztéséig az alapvető közszolgáltatások (oktatás, egészségügy, szociális szolgáltatások, kultúra, művelődés, közrend, közbiztonság) ágazataiban lehetséges esélyegyenlőséget támogató szolgáltatások körét.

Helyben működő egyházak: Római Katolikus Egyház, Evangélikus Egyház. Az Önkormányzat minden évben költségvetési keretéből támogatta anyagi segítséggel a civil szervezetek és egyházak működését.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a településen dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési szakemberek. Módszere az online kapcsolattartás az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd program tervezet véleményezésére koncentrált. A tervezet az Önkormányzat honlapján, www.mende.hu közzétételre kerül, így állampolgárok is véleményt mondhattak. A honlapon az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

	Következtetések	
Célcsoport	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A nem regisztrált munkanélküliek számának feltérképezése	Adatgyűjtés, feketemunka visszaszorítása. Közmunka Program
	Adatgyűjtés a mélyszegénységben élők munkanélküliségi arányáról	Munkaügyi Központ a helyi Szociális alapellátó, Polgármesteri Hivatal együttműködése. Információ, kommunikáció
	A munka világában a hátrányos megkülönböztetés kiküszöbölése	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása. Továbbképzések, szakképesítések.
	A hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése. Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése. Ösztöndíj alapítása a pályakezdés megkönnyítése érdekében.
	A lakossági adósságállomány újratermelődése.	Az állampolgárok életminőségének folyamatos vizsgálata. Szükséglet alapú szolgáltatások szervezése.
Gyermekek	A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség	Szabadidős programok szervezése. A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése

	megemelkedett.	
	Települési demográfiai mutatók alapján csökken a gyermekek száma.	Gyermeklétszámhoz igazodó intézményhálózat működtetése.
	Jelzőrendszer hatékonyabbá tétele	Résztevők együttműködjenek, egymást kölcsönösen tájékoztatják
	A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a kérelmezők számának emelkedése ellenére még kevesen veszik igénybe. Kérhető információkról információhiány.	Szülők tájékoztatása a kedvezménnyel járó további támogatásokról..
	.A nyári időszakban nem megoldott a gyermekek alternatív felügyelete a településen	Együttműködés a KIK-kel és az általános iskolával
Idősek	Magas az egyedül élők aránya.	Az aktivitást és a függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése. Képzések igény szerinti bővítése.
	A morbiditási statisztikák rangsorában – a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák – mellett pszichés problémák leggyakrabban előforduló betegségek.	Rendszeres mozgást biztosító szolgáltatások bővítése. Szűrővizsgálatok biztosítása. Prevenációs szemlélet erősítése, az egészségtudatos magatartás fejlesztése
	Számítástechnikai képzések, internet használat-	Képzések, programok szervezése. Igény bővítése, érdeklődés felélénkítése.
	Nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége.	Generációs programok szervezése.
	Idős kora összefüggő társadalmi sztereotípiák.	Helyi média bevonásával nyilvánosság eszközeinek bővítése.
Nők	Bölcsődés korú gyerekek elhelyezése	Új bölcsőde építése
	A tartós munkanélküliség aránya a nők	Korszerű ismeretek megszerzését célzó speciális képzési programok

	esetében magasabb.	körét bővíteni.
	A gyermekét egyedül nevelő nő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása.
	A GYES, GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát.	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése. Önkormányzat gazdasági helyzetének figyelembevételével az ellátásköltségeinek átvállalása.
	A magányérzet kialakulásával nemcsak az anya mentális állapota lehet rosszabb, családi konfliktusokhoz is vezethet.	Szabadidős programok szervezése, igény szerinti bővítése. Zöldterületek, közparkok tervszerű felújítása.
Fogyatékkal élők	Az elszigeteltség hatásának enyhítése.	A kommunikáció színterének bővítése, elérhetővé tétele.
	Az akadálymentes környezet aránya csekély.	Akadályok folyamatos, ütemezett megszüntetése.
	Adathiány, a településen élő fogyatékosok számáról.	A célcsoport feltérképezése, bevonva ebbe felmérésbe a védőnőket, háziorvosokat, hogy képet kapjunk helyzetükről.
	Az egészségügyi prevenciók szolgáltatásokat, a szűrővizsgálatokat a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe. Szükséges a támogatásuk a szűrőprogramokra történő eljuttatásuk(eljuttatásuk) terén.	Segíteni, hogy a fogyatékkal élők is minél nagyobb számban részt vegyenek az egészségügyi szűrővizsgálatokon
	A fogyatékos emberek általában kevésbé kvalifikáltak, mint a nem fogyatékosok, magasabb közöttük a szakképzetlenek aránya is. T	Kiemelt fontosságú így a foglalkoztatási rehabilitáció területén a képzés, átképzés. Elő kell segíteni a fogyatékkal élők napközbeni ellátását végző intézmények létrehozását .

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	1.Helyi foglalkoztatási eszközök alkalmazása.	Súlysápi Közös fenntartású Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat Munkaügyi Központ kerületi Kirendeltsége Intézményvezetők
	2.Szociális, gyermejjóléti, képzési szolgáltatások bővítése.	Súlysápi Közös fenntartású Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat
	3. Az állampolgárok életminőségének folyamatos vizsgálata. Szükséglet alapú szolgáltatások szervezése.	Súlysápi Közös fenntartású Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat
	4.Komplex programok bevezetése.	Munkaügyi Központ kerületi Kirendeltsége Polgármesteri Hivatal
	5.Szociális és egészségügyi szakemberek együttműködése.	Háziorvosok, eü. dolgozói Súlysápi Közös fenntartású Családsegítő és Gyermejjóléti

		Szolgálat
	7.Nyilvánosság erősítése.	Sülysápi Közös Fenntartású Gyermejjóléti Szolgálat Polgármesteri Hivatal Helyi Újság Szerkesztője
	8. Képzések bővítése	Sülysápi Közös Fenntartású Családsegítő és Gyermejjóléti szolgálat
Gyermekek	1.Rendszeres szakmai találkozók.	Sülysápi Közös Fenntartású Családsegítő és Gyermejjóléti szolgálat Polgármesteri Hivatal
	2.Új módszerek, eljárások.	Sülysápi Közös Fenntartású Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat Polgármesteri Hivatal
	3.Programok szervezése, szakemberek képzése.	Köznevelési és közművelődési intézmények intézményvezetői Sülysápi Közös Fenntartású Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat Polgármesteri Hivatal
	4.Feltöltöttségi, kihasználtsági mutatók vizsgálata.	Polgármesteri Hivatal
	5.Szülők tájékoztatása.	Közoktatási, közművelődési intézmények vezetői

		Súlysági Családsegítő Szolgálat	Közös és	Fenntartású Gyermekjóléti Szolgálat
Idősek	1.Szociális, közművelődési szolgáltatások bővítése.	Idősekkel foglalkozó civilszervezetek		
			Súlysági Családsegítő Szolgálat	Közös és Fenntartású Gyermekjóléti Szolgálat
			Mende Könyvtár Vezetője	
	2. Egészségügyi, sport szolgáltatások bővítése.	Idősekkel foglalkozó civilszervezetek		
			Egészségügyi szolgáltatók	
3.Tájékoztatás és megelőzés.	Idősekkel foglalkozó civilszervezetek			
			Egészségügyi szolgáltatók	
		Súlysági Családsegítő Szolgálat	Közös és	Fenntartású Gyermekjóléti Szolgálat
4.Generációs szervezése.	programok	Idősekkel foglalkozó civilszervezetek		
			Egészségügyi szolgáltatók	
		Súlysági Családsegítő Szolgálat	Közös és	Fenntartású Gyermekjóléti Szolgálat
		Mendei Könyvtár Vezetője		
5.Nyilvánosság bővítése.	eszközeinek	Idősekkel foglalkozó civilszervezetek		

		Egészségügyi szolgáltatók Súlysápi Családsegítő és Szolgálat Közös és Gyermejköléti Fenntartású Gyermejköléti
Nők	1.Képzési programok körének szélesítése.	Súlysápi Családsegítő és Szolgálat Közös és Gyermejköléti Fenntartású Gyermejköléti
	2.Szociális, gyermekjöléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása.	Súlysápi Családsegítő és Szolgálat Közös és Gyermejköléti Fenntartású Gyermejköléti Polgármesteri Hivatal
	3.Napközbeni ellátás szervezése.	Súlysápi Családsegítő és Szolgálat Közös és Gyermejköléti Fenntartású Gyermejköléti Polgármesteri Hivatal
	4.Elmagányosodás megelőzése.	Súlysápi Családsegítő és Szolgálat Közös és Gyermejköléti Fenntartású Gyermejköléti Polgármesteri Hivatal
Fogyatékkal élők	1.A kommunikáció színterének bővítése, elérhetővé tétele.	Súlysápi Családsegítő és Szolgálat Közös és Gyermejköléti Fenntartású Gyermejköléti Polgármesteri Hivatal
	2.Akadályok megszüntetése.	Súlysápi Családsegítő és Szolgálat Közös és Gyermejköléti Fenntartású Gyermejköléti

		Szolgálat Polgármesteri Hivatal
	3. Ellátásukban résztvevő civil szervezetek bevonásával elemzések készítése, problémáik feltárása, életminőségüket javító intézkedések bevezetése.	Súlysági Közös Fenntartású Családsegítő és Gyermejkölési Szolgálat Polgármesteri Hivatal
	4. az egészségügyi szűrővizsgálatokon való részvétel segítése.	Védőnői szolgálat, Háziorvosi szolgálat

Jövőképünk

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők egymásba fonódó területi és társadalmi hátrányok következményeinek, a szegénység mélyülésének, újratermelődésének és területi terjedésének mérséklése, továbbá a mélyszegénységben élők integrációjának előmozdítása azzal az eszközrendszerrel, amelyet a szociális és közösségi munka, a lakosság aktív részvételén alapuló tervezés együtt nyújthat.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek esélyegyenlőségét, hogy intézkedéseink eredménye csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit.

Folyamatosan odafigyelünk az idősök körében az aktív életvitel biztosítására, a generáció közti távolság csökkentésére, a rászorulóknak mindennapjainak könnyítésére.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén gazdasági és szociális szférában az egyenlő bánásmód érvényesítését.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők életminőségének és munkaerőpiaci esélyeinek javítására.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

I./1 A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	Adatgyűjtés a romák és mélyszegénységben élők munkanélküliségi arányáról
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Adathiány jelentkezett a célcsoport munkanélküliségi helyzetéről.
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távon: Adatgyűjtés. Helyzetelemzés Közép távon: Mélyszegénységben élők helyzetének ismerete. Hosszú távon: A célcsoport esélyegyenlőségének javítása, munkába, közmunkába állás segítése. Adatfrissítés
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés a célcsoporttal foglalkozó intézményeken keresztül. 2. Következtetések, javaslatok 3. Lehetőségek számbavétele 4. Tájékoztatás, kapcsolattartás
Résztevők és felelős	Családsegítő és Gyermejjóléti Központ vezetője Munkaügyi Központ, Polgármesteri Hivatal
Partnerek	Családsegítő és Gyermejjóléti Központ vezetője Munkaügyi Központ, Polgármesteri Hivatal
Határidő(k) pontokba szedve	1 Rövid táv: 2013.10.15.

	2.Közép táv:2014.01.31 3.Hosszú táv: 2014.06.30
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutató és dokumentáltsága: Valós adatok megléte mélyszegénységben élők munkanélküliségi arányáról. Fenntarthatósága: Adatfrissítés
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: Tájékoztatás megtagadása, elutasító magatartás Csökkentésük eszközei: Kapcsolattartás, tájékoztatás, tanácsadás
Szükséges erőforrások	Humán, technikai

Az intézkedési területek részletes kifejtése

I./2 A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	A nem regisztrált munkanélküliek számának feltérképezése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nincs adat a nem regisztrált munkanélküliekről a célcsoportot illetően
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távon. Kapcsolatfelvétel adatszolgáltató intézményekkel, Adatgyűjtés Közép távon:Valós kép a mélyszegénységben élők munkanélküliségi helyzetéről. Aktualizálások. Hosszú távon: Minél többen regisztrálják magukat, így segítve a munkába állásukat és járadékokra is jogosultakká válnak. Feketemunka visszaszorítása.
Tevékenységek (a beavatkozás	1. Kapcsolatfelvétel intézményekkel.

tartalma) pontokba szedve	2..Adatgyűjtés, a célcsoport feltérképezése 3.Aktualizálás, adatfrissítés. Következtetések
Résztevők és felelős	Polgármesteri Hivatal-jegyző, Munkaügyi Központ Kirendeltsége, Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat
Partnerek	Munkaügyi Központ Kirendeltsége, Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	1.Rövid táv:3 hónap 2:Közép táv: 6 hónap 3.Hosszú táv:1 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: Regisztráltak száma, nem regisztráltak valós száma Fenntarthatóság: Kapcsolattartás, tájékoztatás, folyamatos adatfrissítés
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Nem közreműködőek az adatszolgáltatásban. Fals adatok Csökkentésük eszközei: Tájékoztatás. Célcsoport ösztönzése a regisztrálásra.
Szükséges erőforrások	Humán, technikai

Az intézkedési területek részletes kifejtése

I.3 A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	A munka világában a hátrányos megkülönböztetés kiküszöbölése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A romák és mélyszegénységben élőkkel kapcsolatban előítéletek vannak a munkaadók, munkáltatók körében.
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távon: Kiszűrni az ilyen esetek számát Közép távon: Szemléletváltás. Munkaadó és a munkavállaló hozzáállásán javítani. Hosszú távon: Előítéletek megszüntetése, egyenlő bánásmód érvényesülése, célcsoport foglalkoztatási aránya nő.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1.Helyzetfelmérés, 2.Kapcsolatfelvétel a célcsoporttal-tájékoztatás a lehetőségekről. 3. Kapcsolatfelvétel Munkaügyi Központtal, egyeztetések lehetőségek számbavétele 3. Továbbképzések szervezése
Résztvevők és felelős	Polgármesteri Hivatal-jegyző, Munkaügyi Központ Kirendeltsége, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
Partnerek	Munkaügyi Központ Kirendeltsége, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	1.Rövid táv 6 hónap 2:Közép táv: 1 év 3.Hosszú táv: 2 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és	Eredményességi mutatók: A célcsoport foglalkoztatási mutatói, számai Fenntarthatóság: Kapcsolat a Munkaügyi Központtal., Közmunka Program. A célcsoport képzése.

hosszútávon), valamint fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Munkaadók, munkavállalók oldaláról érdektelenség a problémával szemben. Csökkentés eszközei: Tájékoztatások, képzések, együttműködés
Szükséges erőforrások	Humán, technikai, pénzügyi

Az intézkedési területek részletes kifejtése

I./4 A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	"Megtörni a hagyományt"
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A hátrányos helyzet generációkon keresztül átöröklődnek. A gyermek már beleszületik és viszi magával egy életen át. Az ilyen családokban nehéz „kilépni”, - változtatni.
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távon: A településen élők felmérése. Kapcsolatfelvétel Közép távon: Közmunka Programban részvétel, Képzéseken a célcsoport részvétele Hosszú távon: Kilépni a családi hátrányos helyzetből. Tudjanak váltani a generációk a célcsoport kvalifikáltabbá tételére.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1.Adatgyűjtés. 2.Kapcsolatfelvétel, tájékoztatás 3.Képzések 4.Közmunka Program bővítése

Résztevők és felelős	Munkaügyi Központ Kirendeltsége, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Polgármesteri Hivatal
Partnerek	Munkaügyi Központ Kirendeltsége, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Polgármesteri Hivatal
Határidő(k) pontokba szedve	1.Rövid táv: fél év 2.Közép táv: 1 év 3.Hosszú táv: 3 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: mélyszegénységben élők száma, továbbtanulók, szakképzettek száma Fenntarthatóság: Továbbképzés, tájékoztatás, foglalkoztatás
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Kevés képzés, nem hajlandók részt venni, munkába állni Csökkentés eszközei: Tanácsadás, szakemberek bevonása, kapcsolattartás acélcsoporttal
Szükséges erőforrások	Humán, technikai

Az intézkedési területek részletes kifejtése

I./5 A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	Lépünk túl az eladósodottságon
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Elszegényedés, a lakossági adósságállomány újratermelődése. A települést végignézve nagyon sok az eladó ingatlan. Ennek oka, hogy a felhalmozott hiteleket már nem bírják fizetni a családok, vagy nem tudják fenntartani azt, a rezsiköltségeket fizetni.

Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távon: Fellelni azokat, akiket érint a probléma. Közép távon: Megoldási lehetőségek, szakemberek segítségével, beinduljon az adósságrendezés útja Hosszú távon: Csökkenjen az eladósodottak száma a településen
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Tájékozódás adatgyűjtés, helyzetfelmérés 2. A lakosság tájékoztatása adósságkezelési lehetőségekről. 3.Foglalkoztatás érdekében kapcsolattartás Munkaügyi Központtal. 4.Programok szervezése, ahol szakemberek segítik és ismertetik az eladósodás megoldási lehetőségeit
Résztevők és felelős	Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Polgármesteri Hivatal
Partnerek	Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Polgármesteri Hivatal, Civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	1.Rövid táv: fél év 2:Közép táv: 1 év 3.Hosszú táv: 3 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutató. Lakosságból az eladósodottak száma csökken (munkanélküliség miatt, hitelfelvétel miatt) Fenntarthatóság: Szakemberek bevonása, tájékoztatás, információáramlás
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Elzárkóznak a segítségtől az érintettek Csökkentés eszközei: Tájékoztatás, információáramlás
Szükséges erőforrások	Pénzügyi, humán, technikai

Az intézkedési területek részletes kifejtése

II/1. A gyermekek esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	Ne legyenek a gyermekek veszélyben
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távon: Szülőkkel kapcsolatfelvétel, tájékoztatás Közép távon :Szakemberek- Szülők partnerségre törekvés Hosszú távon: Csökkenjen a veszélyeztetett gyermekek száma
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Környezettanulmány az érintett családoknál 2. Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése. 3. A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése 4.a hátrányos helyzetű gyermekek nevelését, személyiségfejlesztését, illetve a szülők eredményes bevonását segítő ismeretek elsajátítása a kompetenciák fejlesztése érdekében.
Résztevők és felelős	Szociális Alapellátó és Gyermejkölési Központ, Polgármesteri Hivatal, Géza Fejedelem Általános Iskola, Mende Mesevár Óvoda
Partnerek	Családsegítő és Gyermejkölési Szolgálat, Polgármesteri Hivatal, Mende Mesevár Óvoda
Határidő(k) pontokba szedve	1.Rövid táv: 3 hónap 2:Közép táv: 6 hónap 3.Hosszú táv: 1 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága,	Eredményességi mutató. veszélyeztetett gyermekek számának csökkenése

forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Fenntarthatóság: Szakemberek bevonása, tájékoztatás, információáramlás
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: Nem fogadják el a szülők a segítséget Csökkentés eszközei: Szakemberek bevonásával a család érzékenyítése a problémára
Szükséges erőforrások	Pénzügyi, humán, technikai

Az intézkedési területek részletes kifejtése

II./2 A gyermekek esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	Bővítsünk óvodát!
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Elhelyezés probléma, az egyik telephely megszűnik.
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távon:: Elnyert pályázat megvalósítása ,pénzügyi háttér megteremtése. Közép távon: Az óvodás korú elhelyezése biztosított legyen. Hosszú távon: Óvodai kapacitásbővítés.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Helyzetfelmérés. 2.Pályázatfigyelés, pályázat- követés. 4.Óvodabővítés, Projekt- megvalósítás
Résztevők és felelős	Önkormányzat- polgármester, Mende Mesevár Óvoda

Partnerek	Mende Mesevár Óvoda, Polgárőr Egyesület, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	1.Rövid táv: 6 hónap 2.Közép táv: 1 év 3.Hosszú táv: 3 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: Óvodai férőhelyek száma, Beíratott gyerekek száma Fenntarthatóság: Önkormányzati önerő és finanszírozás, pályázatból finanszírozás.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: elnyert pályázat önerő biztosítása
Szükséges erőforrások	Pénzügyi, humán, technikai

Az intézkedési területek részletes kifejtése

II./3 A gyermekek esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	Jelzőrendszer hatékonyabbá tétele
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A szociális jelzőrendszer működik a településen, de lehetne tökéletesíteni, hatékonyabbá tenni.
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre	Rövid távon: Jelzőrendszer tagjainak bővítése.: Információáramlás. Közép távon: Jelző rendszer maximálisan működjön Hosszú távon: A rászorulókat támogatása, segítése

bontásban	
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tájékoztatás a jelzőrendszer tagjainak. 2. Információáramlás könnyítésére egyeztetések. 3. Esetleg bevonni más szervezeteket is a rendszerbe.
Résztevők és felelős	<p>Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat</p> <p>Polgárőr Egyesület, Székely Bertalan Óvoda, Székely Bertalan Iskola</p>
Partnerek	<p>Szociális Alapszolgáltató és Gyermekjóléti Központ vezetője</p> <p>Polgárőr Egyesület, Rendőrség- Közzeti megbízott, Mende Mesevár Óvoda, Géza Fejedelem Általános Iskola</p>
Határidő(k) pontokba szedve	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rövid táv: 3 hónap 2. Közép táv: 6 hónap 3. Hosszú táv: 1 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	<p>Eredményességi mutatók: Bejelentett esetek gyakorisága. Jelzőrendszer tagjainak száma.</p> <p>Fenntarthatósága: Kapcsolattartás, kommunikáció</p>
Kockázatok és csökkentésük eszközei	<p>Kockázatok: A jelzőrendszer valamely tagja passzív</p> <p>Csökkentésük eszközei: Tájékoztatás a fontosságról, érzékenyítés a problémára</p>
Szükséges erőforrások	humán, technikai

Az intézkedési területek részletes kifejtése

II./4 A gyermekek esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	Fontos a Szülői tájékoztatás
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az ellátásokról információhiány. A szülők nem tudják milyen, kedvezmények, lehetőségeik vannak a család a gyerekek szociális körülményeinek javítására.
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távon: A rászoruló szülő informált legyen a szociális juttatások, kedvezmények terén Közép távon:Minél többen használják ki a kedvezményeket, lehetőségeket. Hosszú távon: A rászorulók ellátásban részesüljenek
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1.Felmérés: Rászorultakból mennyi az igénylők aránya 2 Óvoda, iskolai keretek közt szülők tájékoztatása 3. Családsegítő Szolgálattal kapcsolattartás
Résztevők és felelős	Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat Mende Mesevár Óvoda, Géza Fejedelem Általános Iskola
Partnerek	Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat Polgármesteri Hivatal, Mende Mesevár Óvoda,Géza Fejedelem Általános Iskola
Határidő(k) pontokba szedve	1.Rövid táv: 3 hónap 2:Közép táv: 6 hónap 3.Hosszú táv: 1 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint	Eredményességi mutató Ellátottak számának növekedése, rászoruló arányának csökkenése. Fenntarthatósága: Tájékoztatás folyamatossága

fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Nem igénylik a lehetőségeket, pedig rászorultak lennének. Csökkentésük eszközei: Tanácsadás, kapcsolatfelvétel
Szükséges erőforrások	humán, technikai

Az intézkedési területek részletes kifejtése

II./5 A gyermekek esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	Nyári táboroztatás
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A nyári időszakban nem megoldott a gyermekek alternatív felügyelete a településen. A szülők a nyári szünet idejére nem tudnak 2,5 hónapot otthon maradni gyermekeikkel.
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távon: Egyenlőre 1-2 hét táboroztatás nyáron. Közép távon: Bővíteni a táborok körét. Hosszú távon: Táborok legyenek minden nyáron, amit igénybe vehetnek a családok.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Igényfelmérés 2. Szabadidőközpont bevonása a programok szervezésébe 3. Táborokról tájékoztatás
Résztevők és felelős	Szabadidőközpont vezetője , Mende Mesevár Óvoda, Géza Fejedelem Általános Iskola
Partnerek	Szabadidőközpont Vezetője , Mende Mesevár Óvoda, Géza Fejedelem Általános Iskola

Határidő(k) pontokba szedve	1.Rövid táv: 1 év 2.Közép táv: 3 év 3.Hosszú táv: 5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: Tábort igénybevevő gyerekek száma Fenntarthatóság: Szervezés, és annak finanszírozása
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Nem mennek el a táborokba, kevés az érdeklődő annak ellenére, hogy gondban van a szülő a nyári elhelyezéssel. Drága a tábor, nem tudja kifizetni a szülő a költségeket. Csökkentés eszközei: Támogatók, finanszírozás megoldása
Szükséges erőforrások	Pénzügyi, humán, technikai

Az intézkedési területek részletes kifejtése

III./1 A nők esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	Gyermekvállalás- munka dilemma enyhítése önkormányzati intézményeknél
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A GYES-ről, GYED-ről visszatérés nehézségei.
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távon: A célcsoport felmérése, valós kép arról kik küzdenek a problémával. Közép távon: Kismamák tájékoztatása a jogszabályi feltételekről, képzési lehetőségekről. Hosszú távon: A gördülékenyebb munkába állás, a munkába visszahívás esélyének növelése.

Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, 2. Tájékoztatás, kapcsolattartás 3. Folyamatos kontaktot teremteni két fél között a munkából kiesés idején.
Résztevők és felelős	Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat, Védőnői Szolgálat
Partnerek	Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat Védőnői Szolgálat, Civil Szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid táv: 6 hónap Közép táv: 1 év Hosszú táv: 3 év, folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: Elhelyezkedett, munka világába visszatérő kismamák száma Fenntarthatóság: Adatgyűjtés, aktualizálás, kapcsolattartás, tájékoztatás
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Érdemtelenység mutatkozik a gyed-ről, gyes-ről visszatérők körében. A munkavállalók érzéketlensége a probléma iránt. Csökkentésük eszközei: folyamatos megkeresés, kapcsolattartás
Szükséges erőforrások	Humán, technikai

Az intézkedési területek részletes kifejtése

III./2 A nők esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	Bölcsődés korú gyermekek elhelyezése
Feltárt probléma	Csak a szomszédos településeken van bölcsőde, ott is várólista, túljelentkezés van. A 0-3 éves korosztállyal a szülő óvodás korig

(kiinduló értékekkel)	otthon marad, mert nem tudnak a nők hamarabb munkába állni.
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távon: bölcsőde építése Közép távon: 2014. április bölcsőde üzemelése Hosszú távon: Hatékony üzemeltetés
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. pályázat megvalósítása
Résztevők és felelős	Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Védőnői Szolgálat, Önkormányzat- polgármester
Partnerek	Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Védőnői Szolgálat, Polgármesteri Hivatal
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid táv: 3 hónap Közép táv. 1 év Hosszú táv: 3 év, folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: Elhelyezett gyermekek száma 0-3 év között. Munkába visszatért anyák számának növekedése a gyermek 3 éves kora előtt. Fenntarthatóság: bölcsőde üzemeltetése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Bölcsődén kívül nem lehet megoldást találni. Csökkentésük eszközei: -
Szükséges erőforrások	Humán, technikai, pénzügyi

Az intézkedési területek részletes kifejtése

III./3 A nők esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	Boldogabb kismamák
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A szülés után a tartósan otthonmaradó kismamáknál magányérzet, depresszió alakulhat ki. A mozgástér beszűkül.
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távon: Rátalálni a rászorulóakra, helyzetfelmérés Közép távon :Baba.-Mama Klub működése, tanácsadások, programok a célcsoportnak Hosszú távon: Csökkenjen azon kismamák száma, kiknek a tartós otthonlét alatt magányérzet, depresszió alakul ki.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1.Feltérképezni hány ilyen kismama lehet településünkön 2.Kapcsolatfelvétel 3.Közösségek, egyesületek számbavétele. 4.Tanácsadás szakemberek bevonásával.
Résztevők és felelős	Védőnői Szolgálat, Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat, Civil szervezetek
Partnerek	Védőnői Szolgálat, Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat, Civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid táv: 6 hónap Közép táv. 1 év Hosszú táv: 2 év, folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint	Eredményességi mutatók: védőnői szolgálat jelzései, depresszív tünetekkel rendelkező kismamák számának csökkenése Fenntarthatóság: Baba-Mama Klub működtetése, rendezvények beszélgetések szakemberek bevonása a problémakezelésbe

fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Nem partnerek a segítségnyújtásban az érintettek Csökkentésük eszközei: Tájékoztatás, tanácsadás szakemberek bevonása, ha szükséges
Szükséges erőforrások	Humán, technikai

Az intézkedési területek részletes kifejtése

III./4 A nők esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	A tartósan munkanélküli nők helyzetének javítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatásban. Ha a nők kiesnek a munkából nehezebben tudnak ismét elhelyezkedni. Magas a nők között a tartósan munkanélküliek aránya.
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távon: Tartósan munkanélküliség okainak feltárása Közép távon: Ösztönözni a tanulási hajlandóságot. Munkába állás statisztikája javuljon. Hosszú távon: Csökkenjen a tartósan munkanélküli nők száma
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Felkeresni a célcsoportot, helyzetfelmérés. 2. Képzési programokról, munkalehetőségekről tájékoztatás. 3. Ösztönözni a tanulási hajlandóságot
Résztevők és felelős	Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat, Munkaügyi Központ
Partnerek	Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat, Munkaügyi Központ
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid táv: 1 év Közép táv: 3 év

	Hosszú táv: 5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: Tartósan munkanélküli nők számának csökkenése a településen Fenntarthatóság. Folyamatos kapcsolattartás a célcsoporttal, Munkaügyi Központtal, képzési helyekkel
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Tartós munkanélküliség oka „nemakarás”, a munkavállalók nem akarnak munkába állni, önbizalom hiánya Csökkentésük eszközei: Tájékoztatás, kapcsolattartás
Szükséges erőforrások	Humán, technikai

Az intézkedési területek részletes kifejtése

III./5 A nők esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	Visszaszorítjuk az elszegényedést
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Gyermekeit egyedül nevelő nő vagy többgyermekes családnál az elszegényedés kockázata magas
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távon: Feltérképezni egyáltalán milyen igény jelentkezik. Megtudni kik küzdenek a problémával. Közép távon: Átmeneti segítség, támogatásokkal felkutatni egyéb megoldási lehetőséget. Hosszú távon: Elszegényedés megállítása
Tevékenységek	1. Felvenni a kapcsolatot óvodával, iskolával és feltárni a rászorulókat

(a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	számát. 2. Igényfelmérés 3..Szociálisan rászorultak támogatása 4. Elszegényedés megállítására további alternatív lehetőségeinek számbavétele.
Résztevők és felelős	Önkormányzat-polgármester, Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat,
Partnerek	Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat, Mende Mesevár Óvoda, Géza Fejedelem Általános Iskola
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid táv: fél év Közép táv: 1 év Hosszú táv: 3 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: Támogatottak számának növekedése, igénylők számának csökkenése Fenntarthatóság: Önkormányzati finanszírozás
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Vannak rászorulóknak, de nem tudunk, róluk vagy nem igénylik a támogatást. Csökkentésük eszközei: Tájékoztatás, információáramlás
Szükséges erőforrások	Humán, technikai ,pénzügyi

Az intézkedési területek részletes kifejtése

IV./1 Az idősek esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	Nem vagyunk egyedül!
------------------	----------------------

Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Időskori egyedüllét, magányosodás depresszív hatása jelentős probléma.
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távon. A családtagok szemléletformálása a korosztály törődésével kapcsolatban. Közép távon: Bevonni a korosztályt településünkön a közösségi életbe, „aktív időskor” támogatása Hosszú távon: Idősek elmagányosodásának visszaszorítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1.Helyzetfelmérés. 2. Szemléletformálása, kapcsolatfelvétel családdal és az érintettekkel. 3. Programok szervezése települési szinten. Aktív időskor segítése, bevonásuk közösségi munkába. Helyi rendezvényeken való közös főzés-sütés, vásárolás.
Résztevők és felelős	Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat, Civil Szervezetek
Partnerek	Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat, Rozmaring Nyugdíjas Klub, Egészségvédő Klub,
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid táv.1 év Közép táv:3 év Hosszú táv: 5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók. Elszigetelten, magányban élők arányának csökkenése az időkorúak számából. Fenntarthatóság: Közösségi élet, Kapcsolattartás a célcsoport tagjaival

Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Befordulás, elzárkózás az időskorúak irányából Csökkentés eszköze: Kapcsolatteremtés, folyamatos megkeresés, kommunikáció
Szükséges erőforrások	Humán, technikai

Az intézkedési területek részletes kifejtése

IV./2 Az idősek esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	Előzzük meg a betegség kialakulását
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nem megfelelő a prevenció. Hajlamos a korosztály nem törődni a fájdalommal-mondván ebben a korban már „mindegy”. Szervi megbetegedések, ízületi, érrendszeri és pszichés problémák a leggyakoribb betegségek.
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távon. Az idősebb korosztály törődjön a megelőzéssel. Közép távon: Megoldani, hogy mindenki számára hozzáférhető legyen az egészségügyi szolgáltatás. Hosszú távon: Betegség megelőzése, egészségesebb életvitel, hosszú élet
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, igényfelmérés. 2. Mozgó szűrőállomások, szűrések szervezése 3. Tájékoztatni a lakosságot a lehetőségekről, időpontokról.
Résztevők és felelős	Védőnői Szolgálat, Nyugdíjas Klub, Egészségvédő Klub
Partnerek	Védőnői Szolgálat, Nyugdíjas Klub, Egészségvédő Klub,
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid táv. 1 év

	Közép táv:3 év Hosszú táv: 5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók. Szűréseken megjelentek száma Fenntarthatóság: Folyamatos, évenkénti szűrések szervezése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Kevés a megjelentek száma. Csökkentés eszköze: Prevenció fontosságának ismertetése, Mozgó szűrőállomás, hogy helyben is elérhető legyen.
Szükséges erőforrások	Humán, technikai, pénzügyi

Az intézkedési területek részletes kifejtése

IV./3 Az idősek esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	Internet- Nyílik a világ!
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Elektronikus írástudás, számítógép kezelői tudás hiánya, internet minimális igénybevétele
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távon: Ismerkedés a nettel, foglalkozások (képzések) a Teleházban Közép távon: Internetezni, számítógépet használni akarók száma növekedjen Hosszú távon: Idősebb korosztály jelentős része boldoguljon a számítógéppel, használja az internet lehetőségeit.
Tevékenységek (a beavatkozás)	1.Helyzetfelmérés. Igények feltérképezése.

tartalma) pontokba szedve	2. Az idősebb korosztály ismertetése a számítástechnikával 3. Számítógép, internet biztosítása. 4. Számítástechnikai eszközök fejlesztése, bővítése
Résztevők és felelős	Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat, Könyvtár Vezetője, Nyugdíjas Klub, Egészségvédő Klub,
Partnerek	Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat, Könyvtár vezetője, Nyugdíjas Klub, Egészségvédő Klub,
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid táv. 6 hó Közép táv: 1 év Hosszú táv: 2 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: Internetező, számítógépet használó idősök száma nő a Teleházban és otthon. Fenntarthatóság: Teleház működtetése, tájékoztatás, kapcsolattartás
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Kevés érdeklődő. Forráshiány miatt nem biztosítható a számítógép, internet Csökkentésük eszközei: Tájékoztatás, elegendő forrás a működtetésre
Szükséges erőforrások	Humán, pénzügyi technikai

Az intézkedési területek részletes kifejtése

IV./4 Az idősek esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	Generációk közti szakadék csökkentése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A különböző korosztályok között kialakult távolság miatt, a családon belül nehézségek adódnak. Hiányzik a kölcsönös együttműködésen alapuló kapcsolat a fiatal és az idős korosztály között
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távon: Közeledés, közös programokon való részvétel. Közép távon: Generációk közti közeledés, összetartás a családokban Hosszú távon: Együttműködés, kölcsönös segítségnyújtás a különböző korosztályok között.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1.Helyzetfelmérés. 2.Fiatalok. idősek közös programok, rendezvények szervezése. 3.A helyi idősklub és óvoda, iskola közötti társadalmi érintkezést szolgáló tevékenységek megszervezése. Lehetőség teremtése a két korcsoport számára a közös időtöltésre és az egymástól való tanulásra
Résztevők és felelős	Civil szervezetek, Géza Fejedelem Általános Iskola,
Partnerek	Civil szervezetek, Géza Fejedelem Általános Iskola
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid táv. 6 hó Közép táv:1 év Hosszú táv: 2 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és	Eredményességi mutatók: Településen lévő közös programok száma, Résztevő idősek, fiatalok száma Fenntarthatóság: Községi közösségi rendezvények, programok, a programok finanszírozásának biztosítása. Kapcsolattartás az

hosszútávon), valamint fenntarthatósága	érintettekkel
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Igyekezet ellenére sem csökken a távolság fiatal-idős korosztály között Csökkentésük eszközei: Célcsoporttal felvenni a kapcsolatot (iskolások érzékenyítése például), A programok finanszírozásának biztosítása. Kapcsolattartás az érintettekkel
Szükséges erőforrások	Humán, technikai

Az intézkedési területek részletes kifejtése

IV./5 Az idősek esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	Küzdjünk együtt az időskori diszkrimináció ellen!
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Idős korról összefüggő társadalmi sztereotípiák
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távon. Korosztálytól független rendezvények, programok településünkön. Közép távon:Az idősek aktívan részt vegyenek a rendezvényeken, programokon Hosszú távon. Eloszlatni a társadalmi előítéleteket
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1.Felmérni települési szinten, mely területen jelentkezik leginkább előítélet.(munka, közösségi élet, intézményi szint) 2.Kapcsolattartás a célcsoport és más társadalmi csoport között. 3.Közös programok, rendezvények szervezése a településen.
Résztevők és felelős	Civil szervezetek, Egyházak

Partnerek	Civil szervezetek, Egyházak
Határidő(k) pontokba szedve	1.Rövid táv: 1 év 2:Közép táv: 3 év 3.Hosszú táv: 5év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók. Visszajelzések közintézményekből. Előítéletekkel kapcsolatos esetek száma csökken Fenntarthatóság: Kapcsolattartás, közösségek érzékenyítése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: Érdektelenség a településen élők körében Csökkentésük eszközei: Kapcsolattartás, tájékoztatás, kommunikáció
Szükséges erőforrások	Humán, technikai

Az intézkedési területek részletes kifejtése

V/1. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	Akadálymentesítés a településen
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az akadálymentesítés csekély a településen. A Fogyatékosok számára is elérhetővé kell tenni minden közintézményt, szolgáltató egységet
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távon: Közintézmények akadálymentesítése Közép távon: Közterületek akadálymentesítése Hosszú távon: Szolgáltató intézmények akadálymentesítése

Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ol style="list-style-type: none"> 1. Felmérés, Környezettanulmány 2. Figyelemfelhívás szolgáltatóknál 3. Érzékenyítő tréningek tartása intézményeknek 4. Forrás bevonás ha szükséges 5. Akadálymentesítés közintézményeknél, közterületeken
Résztevők és felelős	Családsegítő és Gyermejkölési Szolgálat, Önkormányzat-Polgármester
Partnerek	Családsegítő és Gyermejkölési Szolgálat, Önkormányzat-Polgármester
Határidő(k) pontokba szedve	<ol style="list-style-type: none"> 1.Rövid táv: 1 év 2:Közép táv: 3 év 3.Hosszú táv: 5év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	<p>Eredményességi mutatók: Akadálymentesítés aránya a településen</p> <p>Fenntarthatóság: Építésügyi előírások betartása, mert már előírás az akadálymentes bejárat biztosítása</p>
Kockázatok és csökkentésük eszközei	<p>Kockázatok: Szolgáltató intézmények nem érzékenyek a problémára. Költséges az akadálymentesítés</p> <p>Csökkentésük eszközei: tájékoztatás</p>
Szükséges erőforrások	Humán, pénzügyi, technikai

Az intézkedési területek részletes kifejtése

V/2. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	Az elszigeteltség hatásának enyhítése
------------------	---------------------------------------

Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A fogyatékkal élők körében az egyedüllét, elszigeteltség tovább rontja helyzetüket. Testi-lelki probléma okozója lehet hosszú távon az elszigeteltség
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távon: Felderíteni azokat, akik ilyen problémával küzdenek. Közép távon: A családtagok és a fogyatékkal élők szemléletváltása. Hosszú távon: Társadalomba való beilleszkedésük elérése. Közösségbe kapcsolódásuk elérése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1.Helyzetfelmérés. 2.A családtagok és fogyatékkal élők tájékoztatása, 3.Képzés segítése, támogatása. 4.Kapcsolatfelvétel Egyesületekkel a célcsoportot illetően és igénybe venni a szolgáltatásaikat, a lehetőségeket.
Résztevők és felelős	Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Védőnői Szolgálat, Háziiorvosi szolgálat
Partnerek	Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Védőnői Szolgálat, Háziiorvosi szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	1.Rövid táv: fél év 2:Közép táv: 1 év 3.Hosszú táv: 3 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: Elszigetelten élők száma csökken Fenntarthatóság: Folyamatos kapcsolattartás,
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: A fogyatékkal élők nem nyitottak a kezdeményezésre. Ha nem tudunk róluk, nem lehet segítséget nyújtani. Kevés információt tudunk beszerezni róluk.

	Csökkentésük eszközei: Családtagok és szervezetek bevonása
Szükséges erőforrások	Humán, technikai

Az intézkedési területek részletes kifejtése

V./3 A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	Prevenció a fogyatékkal élők körében
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az egészségügyi prevenciós szolgáltatásokat kevesen veszik igénybe, részben azért mert nehezen megközelíthető, részben azért, mert nem törődnek vele.
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távon: Elérhetőek legyenek az egészségügyi szolgáltatások, igénybevétel nő. Közép távon: Egyre többen jelenjenek meg szűréseken, egészségmegőrzés Hosszú távon: Egészségesebb életmód, preventív szolgáltatások kihasználása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, 2. Mozgó szűrőállomások szervezése 3. Fogyatékosok tájékoztatása 4. A fogyatékosok eljuttatása egészségügyi intézményekbe időközönként.
Résztevők és felelős	Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat, Védőnői Szolgálat, Házi orvosi szolgálat
Partnerek	Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat, Védőnői Szolgálat, Házi orvosi szolgálat
Határidő(k)	1. Rövid táv: fél év

pontokba szedve	2.Közép táv: 1 év 3.Hosszú táv: 3 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: Szűréseken megjelentek száma, Mozgó szűrőállomáson megjelentek száma Fenntarthatóság: Eljuttatásuk folyamatos szervezése, finanszírozása
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: Nem jelennek meg szűréseken, elfordulnak a segítő szándéktól Csökkentésük eszköze: Tájékoztatás a prevenció fontosságáról esetleg előadások szervezése kapcsolódóan.
Szükséges erőforrások	Humán, technikai, pénzügyi

Az intézkedési területek részletes kifejtése

V./4 A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	Fogyatékkal élők képzése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A fogyatékos emberek kevésbé kvalifikáltak, magas közöttük a szakképzetlenek aránya. Kevés lehetőség nyílik a számukra munkavállalás a területén.
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távon: Felmérések, valós kép a fogyatékosok képzettségéről Közép távon: Bevonni a célcsoportot a szakképesítés-tanulás világába, tanulás gyakorlatszerzés fontos Hosszú távon: Minden fogyatékos valamilyen képzettséggel rendelkezzen, így nagyobb eséllyel tud munkát vállalni.
Tevékenységek (a beavatkozás)	1.Helyzetfelmérés. 2.Képzések felkutatása fogyatékos embereknek.

tartalma) pontokba szedve	3. Egyesületek-fogyatékosok együttműködés 4.Megvalósítani képzéseken való részvételt..
Résztevők és felelős	Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat, Házi orvosi szolgálat, Civil szervezetek
Partnerek	Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat, Házi orvosi szolgálat, Civil szervezetek,
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid táv: 6 hónap Közép táv: 1 év Hosszú táv:3 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: Képzésben résztvevők száma Fenntarthatóság: Fogyatékosok hajlandósága a szakképesítés megszerzésére, motiváció, tanácsadás
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Nem akarnak tanulni, képzéseken részt venni a fogyatékosok. Kevés képzési lehetőség számukra Csökkentésük eszközei: Motiváció, tájékoztatás, helyben lévő képzések.
Szükséges erőforrások	Humán, pénzügyi, technikai

Az intézkedési területek részletes kifejtése

V/5. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	A településen élő fogyatékosok feltérképezése
Feltárt probléma (kiinduló	Adathiány. Nincs információ a fogyatékosok valós számáról, fogyatékoságuk fokáról, milyen fogyatékkal rendelkeznek.

értékekkel)	
Célok – Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távon: Hiányzó adatok begyűjtése Közép távon: Intézményekkel, egyesületekkel kapcsolatba lépő fogyatékosok. Hosszú távon: A fogyatékkal élők esélyegyenlőségének megvalósítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1.Helyzetfelmérés 2.Begyűjtött adatok feldolgozása 3. Tájékoztatni a célcsoportot a segítő szervezetekről, lehetőségekről 4.Kapcsolatfelvétel fogyatékkal élőket segítő szervezetekkel
Résztevők és felelős	Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat Védőnők, Házi orvosi szolgálat
Partnerek	Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat Védőnők, Házi orvosi szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	1.Rövid táv: 1 év 2:Közép táv: 3 év 3.Hosszú táv: 5év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: Fogyatékosok száma, különböző fogyatékosági kategóriákba sorolás ismerete, Házi orvosi nyilvántartás Fenntarthatóság: Adatfrissítés, aktualizálás, kapcsolattartás
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Nem lehet felderíteni minden fogyatékkal élő a településen. Csökkentésük eszközei: Kapcsolattartás a célcsoporttal foglalkozó

	intézményekkel, szervezetekkel, egészségügyi szolgáltatókkal.
Szükséges erőforrások	Humán, pénzügyi, technikai

2. Összegző táblázat – A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Adatgyűjtés a romák és mélyszegénységben élők munkanélküliségi arányáról	Adathiány jelentkeztetett a célcsoport munkanélküliségi helyzetéről.	Rövid távon: Adatgyűjtés. Helyzetelemzés Közép távon: Mélyszegénységben élők helyzetének ismerete. Hosszú távon: A célcsoport esélyegyenlőségének javítása,		1. Adatgyűjtés a célcsoporttal foglalkozó intézményekben keresztül. 2. Következtetések, javaslatok 3. Lehetőségek számbavétele 4. Tájékoztatás,	Családsegítő és Gyermejköltő Központ vezetője	2014.06.30.	Eredményességi mutató és dokumentált sága: Valós adatok megléte mélyszegénységben élők munkanélküliségi	humán, technikai	adatfrissítés

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			munkába, közmunkába állás segítése. Adatfrissítés		kapcsolattartás			arányáról. Fenntarthatósága: Adatfrissítés		
2	A nem regisztrált munkanélküliek számának feltérképezése	Nincs adat a nem regisztrált munkanélküliekről a célcsoportot illetően	Rövid távon. Kapcsolatfelvétel adatszolgáltató intézményekkel, Adatgyűjtés Közép távon: Valós kép a mélyszegénységben élők munkanélküliségi helyzetéről. Aktualizálások.		1. Kapcsolatfelvétel intézményekkel. 2..Adatgyűjtés, a célcsoport feltérképezése 3. Aktualizálás, adatfrissítés. Következtetések	Polgármesteri Hivataljegyző, Munkaügyi Központ Kirendeltsége, Családsegítő és Gyermekegészségügyi	2014.08.30	Eredményességi mutatók: Regisztráltak száma, nem regisztráltak száma Fenntarthatóság: Kapcsolattartás,	Humán, technikai	: Kapcsolattartás, tájékoztatás, folyamatos adatfrissítés

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			Hosszú távon: Minél többen regisztrálják magukat, így segítve a munkába állásukat és járadékokra is jogosultakká válnak. Feketemunka visszaszorítása.			Szolgálat		tájékoztatás, folyamatos adatfrissítés		
3	A munka világában a hátrányos megkülönböztetés	A romák és mélyszegénységben élőkkel kapcsolatba	Rövid távon: Kiszűrni az ilyen esetek számát Közép távon: Szemléletváltás.		1.Helyzetfelmérés, 2.Kapcsolatfelvétel a célcsoporttal-	Polgármestéri Hivataljegyző, Munkaügy	2015.06.30	Eredményességi mutatók: A célcsoport foglalkoztat	Humán, technikai, pénzügyi	Kapcsolat a Munkaügyi Központtal., Közmunka Program. A

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
	kiküszöbölése	n előítéletek vannak a munkaadók, munkáltatók körében.	Munkaadó és a munkavállaló hozzáállásán javítani. Hosszú távon: Előítéletek megszüntetése, egyenlő bánásmód érvényesülése, célcsoport foglalkoztatási aránya nő.		tájékoztatás a lehetőségekről. 3. Kapcsolatfelvétel Munkaügyi Központtal, egyeztetések lehetőségek számbavétele 3. Továbbképzések szervezése	i Központ Kirendeltsége, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat		ási mutatói, számai		célcsoport képzése.
4	Megtörni a hagyományt	A hátrányos helyzet generációkon keresztül	Rövid távon: A településen élők felmérése. Kapcsolatfelvétel		1. Adatgyűjtés. 2. Kapcsolatfelvétel, tájékoztatás	Polgármesteri Hivatal	2016.06.30	Eredményességi mutatók: mélyszegén	humán technikai	Továbbképzés, tájékoztatás, foglalkoztat

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi problémamegnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
		átöröklődnek. A gyermek már beleszületik és viszi magával egy életen át. Az ilyen családokban nehéz „kilépni”,- változtatni.	Közép távon: Közmunka Programban részvétel, Képzéseken a célcsoport részvétele Hosszú távon: Kilépni a családi hátrányos helyzetből. Tudjanak váltani a generációk a célcsoport kvalifikáltabbá tétele.		3.Képzések 4.Közmunka Program bővítése			ységben élők száma, továbbtanulók, szakképzettek száma		ás
5	Lépünk túl az	Elszegényedés, a	Rövid távon: Fellelni azokat,		1. Tájékoztató	Családsegítő és	2016.06.30.	Lakosságból az	Pénzügyi, humán,	Szakemberek bevonása,

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
	eladósodottságon	lakossági adósságállomány újratermelődése. A települést végignézve nagyon sok az eladó ingatlan. Ennek oka, hogy a felhalmozott hitelek már nem bírják fizetni a	akiket érint a probléma. Középtávon: Megoldási lehetőségek, szakemberek segítsége, beinduljon az adósságrendezés útja Hosszú távon: Csökkenjen az eladósodottak száma a településen		adatgyűjtés, helyzetfelmérés 2. A lakosság tájékoztatása adósságkezelési lehetőségekről. 3.Foglalkoztatás érdekében kapcsolattartás Munkaügyi Központtal. 4.Programok szervezése, ahol	Gyermekjóléti Szolgálat, Polgármesteri Hivatal		eladósodottak száma csökken (munkanélküliség miatt, hitelfelvétel miatt)	technikai	tájékoztatás, információáramlás

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
		családok, vagy nem tudják fenntartani azt, a rezsi költségeket fizetni.			szakemberek segítik és ismertetik az eladósodás megoldási lehetőségeit					
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Ne legyenek a gyermekek veszélyben	A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család	Rövid távon: Szülőkkel kapcsolatfelvétel, tájékoztatás Közép távon :Szakemberek- Szülők partnerségre		1. Környezettanulmány az érintett családoknál 2. Szabadidős programok szervezése,	Családsegítő és Gyermejköltési Szolgálat, Polgármesteri Hivatal, Mende	2013.12.31	veszélyeztetett gyermekek számának csökkenése	pénzügyi, humán, technikai	Szakemberek bevonása, tájékoztatás, információáramlás

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
		széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelt	törekvés Hosszú távon: Csökkenjen a veszélyeztetett gyermekek száma		biztonságos, kulturált színterek működtetése. 3. A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése 4.a hátrányos helyzetű gyermekek nevelését, személyiségfe	Mesevár Óvoda				

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
					fejlesztését, illetve a szülők eredményes bevonását segítő ismeretek elsajátítása a kompetenciák fejlesztése érdekében.					
2	Bővítsünk óvodát!	Elhelyezés probléma, az egyik telephely megszűnik.	Rövid távon:: Elnyert pályázat megvalósítása ,pénzügyi háttér megteremtése. Közép távon: Az		1. Helyzetfelmérés. 2. Pályázatfigyelés, pályázat-követés.	Önkormányzat-polgármester, Mende Mesevár Óvoda	2016.07.31	Óvodai férőhelyek száma, Beíratott gyerekek száma	pénzügyi, humán technikai	Önkormányzati önerő és finanszírozás, pályázatból finanszírozás

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			óvodás korú elhelyezése biztosított legyen. Hosszú távon: Óvodai kapacitásbővítés.		4.Óvodabővítés, Projekt-megvalósítás					s
3	Jelzőrendszer hatékonyságát	A szociális jelzőrendszer működik a településen, de lehetne tökéletesebbé tenni, hatékonyságát.	Rövid távon: Jelzőrendszer tagjainak bővítése. Információáramlás. Közép távon: Jelzőrendszer maximálisan működjön Hosszú távon: A		1. Tájékoztatás a jelzőrendszer tagjainak. 2. Információáramlás könnyítésére egyeztetések. 3. Esetleg bevonni más szervezeteket	Családsegítő és Gyermejközpont Szolgálat, Polgárőr Egyesület, Mesevár Óvoda,	2014.12.31	Bejelentett esetek gyakorisága. Jelzőrendszer tagjainak száma	humán, technikai	Kapcsolattartás, kommunikáció

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			rászoruló támogatása, segítése		is a rendszerbe.					
4	Fontos a Szülői tájékoztatás	Az ellátásokról információhiány. A szülők nem tudják milyen, kedvezmények, lehetőségek vannak a család a gyerekek szociális	Rövid távon: A rászoruló szülő informált legyen a szociális juttatások, kedvezmények terén Közép távon:Minél többen használják ki a kedvezményeket, lehetőségeket. Hosszú távon: A rászoruló		Rövid távon: A rászoruló szülő informált legyen a szociális juttatások, kedvezmények terén Közép távon:Minél többen használják ki a kedvezményeket,	Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Mende Mesevár Óvoda, Géza Fejedelem Általános Iskola,	2013.12.31.	Ellátottak számának növekedése, rászoruló arányának csökkenése.	humán, technikai	Tájékoztatás folyamatosága

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
		körülmények javítására.	ellátásban részesüljenek		lehetőségeket. Hosszú távon: A rászorulókat ellátásban részesüljenek					
5	Nyári táboroztatás	A nyári időszakban nem megoldott a gyermekek alternatív felügyelete a településen. A szülők a nyári szünet idejére nem	Rövid távon: Egyenlőre 1-2 hét táboroztatás nyáron. Közép távon: Bővíteni a táborok körét. Hosszú távon: Táborok legyenek minden nyáron, amit igénybe vehetnek a családok.		1. Igényfelmérés 2. Szabadidőközpont bevonása a programok szervezésébe 3. Táborokról tájékoztatás	Szabadidőközpont vezetője, Mende Mesevár Óvoda, Géza Fejedelem Általános Iskola	2016.08.31	Tábort igénybevevő gyerekek száma	pénzügyi, humán, technikai	Szervezés, és annak finanszírozása

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
		tudnak 2,5 hónapot otthon maradni gyermekeikkel.								
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Gyermekváltás-munka dilemma enyhítése önkormányzati intézményeknél	A GYES-ről, GYED-ről visszatérés nehézségei.	Rövid távon: A célcsoport felmérése, valóság kép arról kiküzdene a problémával. Közép távon: Kismamák tájékoztatása a		1. Adatgyűjtés, 2. Tájékoztatás, kapcsolattartás 3.Folyamatos kontaktot teremteni két fél között a	Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Védőnői Szolgálat	2014.08.31	Elhelyezkedett, munkavilágába visszatérő kismamák száma	humán, technikai	Adatgyűjtés, aktualizálás, kapcsolattartás, tájékoztatás

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			jogszabályi feltételekről, képzési lehetőségekről. Hosszú távon: A gördülékenyebb munkába állás, a munkába visszahívás esélyének növelése.		munkából kiesés idején.					
2	Bölcsődés korú gyermekek elhelyezése	Csak a szomszédos településeken van bölcsőde, ott is	Rövid távon: bölcsőde építése Közép távon: 2014. április bölcsőde üzemeltetése		1. pályázat megvalósítása	Családsegítő és Gyermejköltőtér Szolgálat, Védőnői	2014.08.31	Elhelyezett gyermekek száma 0-3 év között. Munkába visszatért	humán, technikai, pénzügyi	bölcsőde üzemeltetése

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
		várólista, túljelentkezés van. A 0-3 éves korosztálya a szülő óvodás korig otthon marad, mert nem tudnak a nők hamarabb munkába állni.	Hosszú távon: Hatékony üzemeltetés			Szolgálat, Önkormányzat-polgármester		anyák számának növekedése a gyermek 3 éves kora előtt.		
3	Boldogabb kismamák	A szülés után a tartósan	Rövid távon: Rátalálni a rászorulókra,		1.Feltérképezni hány ilyen kismama lehet	Védőnői Szolgálat, Családsegítő	2014.08.31	védőnői szolgálat jelzései,	Humán, technikai	Baba-Mama Klub működtetése

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
		otthonmaradó kismamák nál magányérzet, depresszió alakulhat ki. A mozgástér beszűkül.	helyzetfelmérés Közép távon :Baba.-Mama Klub működése, tanácsadások, programok a célcsoportnak Hosszú távon: Csökkenjen azon kismamák száma, kiknek a tartós otthonlét alatt magányérzet, depresszió alakul ki.		településünkön 2.Kapcsolatfelvétel 3.Közösségek, egyesületek számbavétele. 4.Tanácsadás szakemberek bevonásával.	tő és Gyermekjóléti Szolgálat, Civil szervezetek		depresszív tünetekkel rendelkező kismamák számának csökkenése		, rendezvények beszélgetések szakemberek bevonása a problémakezelésben.
4	A tartósan munkanélkü	Hátrányos megkülönb	Rövid távon:Tartósan		1.Felkeresni a célcsoportot,	Családsegítő és	2016.08.31	Tartósan munkanélkü	humán, technikai	Folyamatos kapcsolattart

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
	li nők helyzetének javítása	őztetés a foglalkoztatásban. Ha a nők kiesnek a munkából nehezebben tudnak ismét elhelyezkedni. Magas a nők között a tartósan munkanélküliek aránya.	munkanélküliség okainak feltárása Közép távon: Ösztönözni a tanulási hajlandóságot. Munkába állás statisztikája javuljon. Hosszú távon: Csökkenjen a tartósan munkanélküli nők száma		helyzetfelmérés. 2.Képzési programokról, munkalehetőségekről tájékoztatás. 3.Ösztönözni a tanulási hajlandóságot	Gyermekjóléti Szolgálat, Munkaügyi Központ		li nők számának csökkenése a településen		ás a célcsoporttal, Munkaügyi Központtal, képzési helyekkel
5	Visszaszorítjuk az elszegényed	Gyermekét egyedül nevelő nő	Rövid távon: Feltérképezni egyáltalán milyen		1. Felvenni a kapcsolatot óvodával,	Önkormányzat-polgármest	2016.08.31	Támogatottak számának	Humán, technikai ,pénzügyi	Önkormányzati finanszírozá

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
	ést	vagy többgyermekes családnál az elszegényedés és kockázata magas	igény jelentkezik. Megtudni kik küzdenek a problémával. Közép távon: Átmeneti segítség, támogatásokkal felkutatni egyéb megoldási lehetőséget. Hosszú távon: Elszegényedés megállítása		iskolával és kiszűrni a rászorulókat számát. 2. Igényfelmérés 3..Szociálisan rászorultak támogatása 4. Elszegényedés megállítására további alternatív lehetőségeinek számbavétele.	er, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat,		növekedése, igénylők számának csökkenése		s
IV. Az idősek esélyegyenlősége										

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
1	Nem vagyunk egyedül!	Időskori egyedüllét, magányosodás depresszív hatása jelentős probléma.	Rövid távon. A családtagok szemléletformálása a korosztály törődésével kapcsolatban. Közép távon: Bevonni a korosztályt településünkön a közösségi életbe, „aktív idősor” támogatása Hosszú távon: Idősek elmagányosodásának		1.Helyzetfelmérés. 2. Szemléletformálása, kapcsolatfelvétel családdal és az érintettekkel. 3. Programok szervezése települési szinten. Aktív idősor segítése, bevonásuk közösségi munkába.	Családsegítő és Gyermejköltési Szolgálat, Civil Szervezetek	2014.12.31	Elszigetelten, magányban élők arányának csökkenése az idősorúak számából.	Humán, technikai	Közösségi élet, Kapcsolattartás a célcsoport tagjaival

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			visszaszorítása.		Helyi rendezvényeken való közös főzés-sütés, vásárolás.					
2	Előzzük meg a betegség kialakulását	Nem megfelelő a prevenció. Hajlamos a korosztály nem törődni a fájdalommal-mondván ebben a korban már „mindegy”.	Rövid távon. Az idősebb korosztály törődjön a megelőzéssel. Közép távon: Megoldani, hogy mindenki számára hozzáférhető legyen az egészségügyi		1. Adatgyűjtés, igényfelmérés. 2. Mozdó szűrőállomások, szűrések szervezése 3. Tájékoztatni a lakosságot a lehetőségekről, időpontokról	Védőnői Szolgálat, Nyugdíjas Klub, Egészségvédő Klub	2016.08.31	Szűréseken megjelentek száma	Humán, technikai, pénzügyi	Folyamatos, évenkénti szűrések szervezése

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
		Szervi megbetegedések, ízületi, érrendszeri és pszichés problémák a leggyakoribb betegségek.	szolgáltatás. Hosszú távon: Betegség megelőzése, egészségesebb életvitel, hosszú élet							
3	Internet-Nyílik a világ!	Elektronikus írástudás, számítógép kezelői tudás hiánya,	Rövid távon: Ismerkedés a nettel, foglalkozások (képzések) a Teleházban		1.Helyzetfelmérés. Igények feltérképezése . 2.Az idősebb korosztály ismertetése a	Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Könyvtár	2015.12.31	Internetező, számítógépet használó idősök száma nő a Teleházban	Humán, pénzügyi technikai	Teleház működtetése, tájékoztatás, kapcsolattartás

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
		internet minimális igénybevétele	Közép távon: Internetezni, számítógépet használni akarók száma növekedjen Hosszú távon: Idősebb korosztály jelentős része boldoguljon a számítógéppel, használja az internet lehetőségeit.		számítástechnikával 3. Számítógép, internet biztosítása. 4. Számítástechnikai eszközök fejlesztése, bővítése	Vezetője, Nyugdíjas Klub, Egészségvédő Klub,		és otthon.		
4	Generációk közti	A különböző	Rövid távon: Közeledés, közös		1.Helyzetfelmérés.	Civil szervezete	2014.08.31.	Településen lévő közös	Humán, technikai	Községi közösségi

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
	szakadék csökkentése	korosztályok között kialakult távolság miatt, a családon belül nehézségek adódnak. Hiányzik a kölcsönös együttműködésen alapuló kapcsolat a fiatal és az idős	programokon való részvétel. Közép távon: Generációk közti közeledés, összetartás a családokban Hosszú távon: Együttműködés, kölcsönös segítségnyújtás a különböző korosztályok között.		2.Fiatalok. idősök közös programok, rendezvények szervezése. 3.A helyi idősklub és óvoda, iskola közötti társadalmi érintkezést szolgáló tevékenységek megszervezése. Lehetőség teremtése a két korcsoport	k, Géza Fejedelem Általános Iskola,		programok száma, Résztvevő idősök, fiatalok száma		rendezvények, programok, a programok finanszírozásának biztosítása. Kapcsolattartás az érintettekkel

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
		korosztály között			számára a közös időtöltésre és az egymástól való tanulásra					
5	Küzdjünk együtt az aggizmus ellen!	Idős korral összefüggő társadalmi sztereotípiák	Rövid távon. Korosztálytól független rendezvények, programok településünkön. Közép távon: Az idősek aktívan részt vegyenek a rendezvényeken, programokon Hosszú távon.		1.Felmérni települési szinten, mely területen jelentkezik leginkább előítélet. (munka, közösségi élet, intézményi szint) 2.Kapcsolattar	Civil szervezetek, Egyházak	2018.08.31	Visszajelzések közintézményekből. Előítéletekkel kapcsolatos esetek száma csökken	Humán, technikai	Kapcsolattartás, közösségek érzékenyítése

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			Eloszlatni a társadalmi előítéleteket		tás a célcsoport és más társadalmi csoport között. 3.Közös programok, rendezvények szervezése a településen.					
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Akadálymentesítés a településen	Az akadálymentesítés csekély a	Rövid távon: Közintézmények akadálymentesítése Közép távon:		1. Felmérés, Környezettanulmány 2. Figyelemfelhívás	Családsegítő és Gyermekjóléti	2016.12.31	Akadálymentesítés aránya a településen	Humán, pénzügyi, technikai	Építésügyi előírások betartása, mert már

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
		településen. A Fogyatékosok számára is elérhetővé kell tenni minden közintézményt, szolgáltatóegységet	Közterületek akadálymentesítése Hosszú távon: Szolgáltató intézmények akadálymentesítése		vás szolgáltatóknál 3. Érzékenyítő tréningek tartása intézményekben 4. Forrás bevonás ha szükséges 5. Akadálymentesítés közintézményeknél, közterületeken	Szolgálat, Önkormányzat-Polgármester				előírás az akadálymentes bejárat biztosítása
2	Az elszigeteltség	A fogyatékkal	Rövid távon: Felderíteni		1.Helyzetfelmérés. 2.A	Családsegítő és	2014.12.31.	Elszigeteltek n élők	Humán, technikai	Folyamatos kapcsolattart

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
	g hatásának enyhítése	élők körében az egyedüllét, elszigeteltség továbbrontja helyzetüket. Testi-lelki probléma okozója lehet hosszútávon az elszigeteltség	azokat, akik ilyen problémával küzdenek. Középtávon: A családtagok és a fogyatékkal élők szemléletváltása. Hosszú távon: Társadalomba való beilleszkedésük elérése. Közösségbe kapcsolódásuk elérése.		családtagok és fogyatékkal élők tájékoztatása, 3.Képzés segítése, támogatása. 4.Kapcsolatfelvétel Egyesületekkel a célcsoportot illetően és igénybe venni a szolgáltatásaikat, a	Gyermekjóléti Szolgálat, Védőnői Szolgálat, Háziiorvosi szolgálat		száma csökken		ás,

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményei fenntarthatósága
					lehetőségeket.					
3	Prevenció a fogyatékkal élők körében	Az egészségügyi prevenció szolgáltatásokat kevesen veszik igénybe, részben azért mert nehezen megközelíthető, részben azért, mert nem	Rövid távon: Elérhető legyenek az egészségügyi szolgáltatások, igénybevétel nő. Közép távon: Egyre többen jelenjenek meg szűréseken, egészségmegőrzés Hosszú távon: Egészségesebb életmód, preventív szolgáltatások		1. Adatgyűjtés, 2. Mozdó szűrőállomások szervezése 3. Fogyatékosok tájékoztatása 4. A fogyatékosok eljuttatása egészségügyi intézményekben időközönként.	Családsegítő és Gyermejközléti Szolgálat, Védőnői Szolgálat, Házi orvosi szolgálat	2016.12.31	Szűréseken megjelentek száma, Mozdó szűrőállomásokon megjelentek száma	Humán, technikai, pénzügyi	Eljuttatásuk folyamatos szervezése, finanszírozása

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
		törődnek vele.	kihasználása							
4	Fogyatékkal élők képzése	A fogyatékos emberek kevésbé kvalifikáltak, magas közöttük a szakképzett emberek aránya. Kevés lehetőség nyílik a számukra munkavállal	Rövid távon: Felmérések, valóságkép a fogyatékosok képzettségéről Közép távon: Bevonni a célcsoportot a szakképzéstanulás világába, tanulás gyakorlatszerzés Hosszú távon: Minden fogyatékos		1.Helyzetfelmérés. 2.Képzések felkutatása fogyatékos embereknek. 3. Egyesületek-fogyatékosok együttműködések 4.Megvalósítani képzéseken való részvételt..	Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Háziiorvosi szolgálat, Civil szervezetek	2016.12.31	Képzésben résztvevők száma	Humán, pénzügyi, technikai	Fogyatékosok hajlandósága a szakképzés megszerzésére, motiváció, tanácsadás

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
		ás a területén.	valamilyen képzettséggel rendelkezzen, így nagyobb eséllyel tud munkát vállalni.							
5	A településen élő fogyatékosok feltérképezése	Adathiány. Nincs információ a fogyatékosok valós számáról, fogyatékoságuk fokáról,	Rövid távon: Hiányzó adatok begyűjtése Közép távon: Intézményekkel, egyesületekkel kapcsolatba lépő fogyatékosok. Hosszú távon: A fogyatékkal élők		1.Helyzetfelmérés 2.Begyűjtött adatok feldolgozása 3. Tájékoztatni a célcsoportot a segítő szervezetekről	Családsegítő és Gyermejközpont Szolgálat, Védőnők, Háziiorvosi szolgálat	2016.12.31	Fogyatékosok száma, különböző fogyatékosági kategóriákban a sorolás ismerete, Háziiorvosi nyilvántartás	Humán, pénzügyi, technikai	Adatfrissítés, aktualizálás, kapcsolattartás

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
		milyen fogyatékkal rendelkezők.	esélyegyenlőségük megvalósítása		, lehetőségekről 4.Kapcsolatfelvétel fogyatékkal élőket segítő szervezetekkel			s		

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

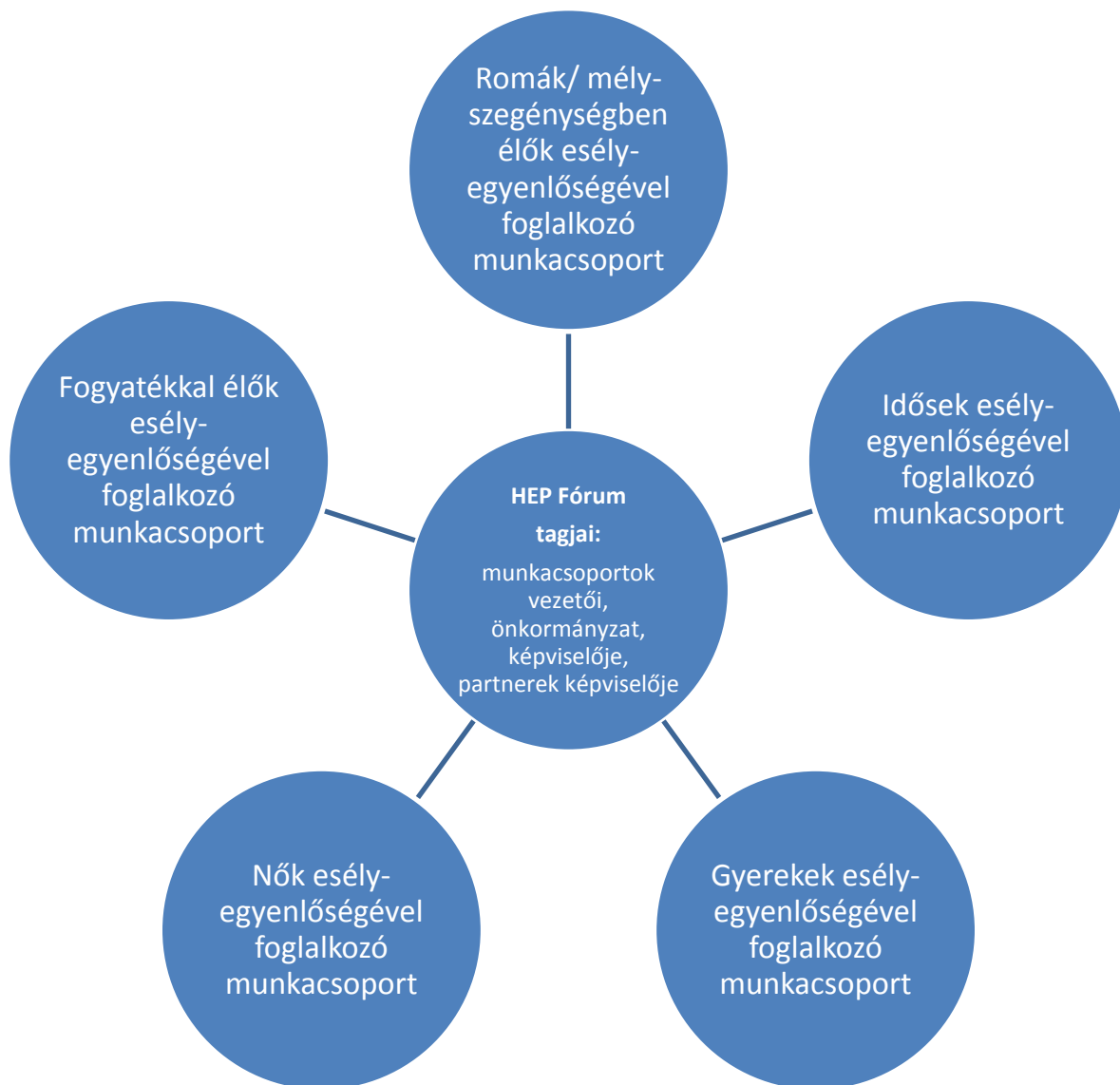
A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre. Fórum tagjai: Süllyap Közös Fenntartású Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat, a településen lévő közintézmények intézményvezetői, védőnői szolgálat vezetője, polgárőrség vezetője, helyben működő egyházak képviselői.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.
 A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.
 A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.
 A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a jegyző felel.

Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.

Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.

Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így

Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.

Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.

Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.

Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének, a polgármesternek feladata és felelőssége:

a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),

a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,

az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen

a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.

Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.

Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.

Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. Pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

A Mende Község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Mende Község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 94/2013.(VIII.9.) számú határozatával elfogadta.

Mellékletek: jegyzőkönyvi kivonat

Mende, 2013. augusztus 09.

Kaszanyi József sk.
polgármester

Mona Gyula sk.
jegyző

A Mende Község Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Mende, 2013. augusztus 10.

Géza Fejedelem Általános Iskola Vezetője
Kerékgyártóné Maka Erzsébet sk.

Mende, 2013. augusztus 10.

Mende Mesevár Óvoda Vezetője
Juhász Sándorné sk.

Mende, 2013. augusztus 10.

Roma Nemzetiségi Önkormányzat Vezetője
Raffael Pál sk.

Mende, 2013. augusztus 10.

Sülysápi Közös Fenntartású Családsegítő és
Gyermekjóléti Szolgálat részéről
Balázs-Pélyi Zsófia sk.
Zsíros Judit sk.

Mende, 2013. augusztus 10.

Szabadidőközpont Vezetője
Mizsei Szilvia sk.

HEP elkészítési jegyzék²

NÉV ³	HEP részei ⁴										Aláírás ⁵
Mende Mesevár Óvoda	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Géza Fejedelem Általános Iskola	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Sülysápi Közös Fenntartási Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Szabadidőközpont vezetője	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Mende Könyvtár Vezetője	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Védőnői Szolgálat	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Roma Nemzetiségi Önkormányzat Elnöke	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	

² Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

³ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

⁴ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

⁵ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.

